

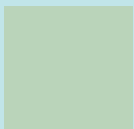
ANNUAL
REPORT | **2022**
King Prajadhipok's Institute

รายงานประจำปี
2565
สถาบันพระปกเกล้า

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก
พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

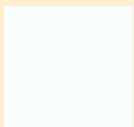
รัชกาลที่ 7

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดี
ศรีสินทรมหาวชิราลงกรณพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

รัชกาลที่ 10

สารจากเลขาธิการ สถาบันพระปกเกล้า

การดำเนินงานของสถาบันพระปกเกล้า ในปี พ.ศ. 2565 นั้น สถาบันคงดำเนินงานภายใต้ แผนยุทธศาสตร์สถาบันพระปกเกล้า ฉบับที่ 6 (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - พ.ศ. 2568) อย่างต่อเนื่อง และเข้มข้นขึ้นอย่างเป็นที่ประจักษ์ เพื่อให้สถาบัน บรรลุวิสัยทัศน์ที่มุ่งหวังเป็น “สถาบันวิชาการชั้นนำ ด้านการพัฒนาประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล และสันติวิธี มุ่งนำความรู้สู่สังคม เพื่อประโยชน์ส่วนรวม”

หนึ่งในพันธกิจที่สถาบันมุ่งเน้นมาโดยตลอด คือ การศึกษาวิจัยทางวิชาการเพื่อสร้างองค์ความรู้ และเสนอแนะการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนา การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอย่าง เป็นระบบ รวมถึงการศึกษาประเด็นทางสังคมที่สำคัญ ทันสมัย ทันท่วงทีสถานการณ์ และการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติอย่างมีทิศทาง เกิดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรม ยกระดับคุณภาพชีวิต

อาทิ งานวิจัย “ระบบเลือกตั้งเพื่อลดความขัดแย้งและ ส่งเสริมคุณภาพประชาธิปไตย” ที่ศึกษาผลกระทบ และระบบเลือกตั้งที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทย โดย คำนึงถึงคุณภาพประชาธิปไตย ประสิทธิภาพการทำงาน ของรัฐบาล หรือ งานวิจัย “ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ในระบบรัฐสภาของไทย” เป็นต้น

สำหรับพันธกิจด้านการจัดการศึกษาอบรม สถาบันมุ่งเน้นการพัฒนาผู้นำให้ครอบคลุมกลุ่ม เป้าหมายที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนได้เป็นผู้นำ ทางความคิด มีพฤติกรรมที่ส่งเสริมประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล และสันติวิธี อีกทั้งเป็นผู้มีความรับผิดชอบ ต่อส่วนรวม ดังนั้น จึงได้มีการปรับปรุง พัฒนา เนื้อหาหลักสูตร การปรับรูปแบบการเรียนการสอน และออกแบบการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง เน้นการลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียน ได้นำความรู้ ประสบการณ์ และมุมมองต่าง ๆ ที่ได้รับ จากการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนสู่การศึกษา วิเคราะห์ ปัญหา และหาทางออกเพื่อแก้ไขปัญหา ของชุมชนและสังคม อันจะนำมาสู่การสร้างสังคม แห่งการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

อีกพันธกิจที่สำคัญ คือ การส่งเสริมและสร้าง ความพลเมือง โดยในปี 2565 สถาบันได้ขับเคลื่อน การสร้างความเป็นพลเมืองไปยังกลุ่มเป้าหมาย ในหลากหลายมิติมากยิ่งขึ้น ผ่านเครือข่ายศูนย์พัฒนา การเมืองภาคพลเมือง จำนวน 56 ศูนย์ทั่วประเทศ ในการบูรณาการเชื่อมประสานระหว่างหน่วยงาน ภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัด และจังหวัดใกล้เคียง เพื่อให้ ประชาชนในพื้นที่สามารถตอบสนองการขับเคลื่อนงาน

ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาคทางสังคม และการปฏิรูปประเทศ ได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ เพื่อเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับประชาชน และรองรับการเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในปี 2565 ซึ่งห่างหาย จากคนกรุงเทพมหานครไปกว่า 8 ปี สถาบันในฐานะ สถาบันวิชาการที่มีหน้าที่ส่งเสริมเรื่องประชาธิปไตย และการปกครองท้องถิ่น จึงได้พัฒนาเครื่องมือ ซึ่งเป็นนวัตกรรมด้านประชาธิปไตย เพื่อนำไปใช้ ประโยชน์ในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่การเลือกตั้ง ที่มีประสิทธิภาพ อาทิ “PolitiMate จับคู่ ผู้ว่าฯ” ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยจับคู่ว่าประชาชนไทยให้ ความสำคัญกับนโยบายใด และนโยบายดังกล่าวนั้น ตรงกับผู้สมัครผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครท่านใด รวมทั้ง การจัดให้มี “Hack Nakhon เกมที่กำลังเปลี่ยน ชีวิตเมือง” ซึ่งเป็นเกมที่สอดแทรกเรื่องการเมืองมีส่วนร่วม ของภาคประชาชนเพื่อเป็นสื่อสารไปสู่ภาครัฐ เป็นต้น

จากการมุ่งมั่นดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และเข้มข้น ส่งผลให้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สถาบันได้รับรางวัลที่น่าภาคภูมิใจ ใน 3 ด้าน กล่าวคือ ด้านการศึกษาวิจัย สถาบันได้รับรางวัลด้านการวิจัย ระดับดี สาขาสังคมวิทยา โดยสำนักงานการวิจัย แห่งชาติ จากผลงาน “ประเทศไทยในอนาคต Future Thailand มิติที่ 2 สังคม ชนบท ท้องถิ่น” ด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม สถาบันได้รับ รางวัลเลิศรัฐ จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนา ระเบียบราชการ (กพร.) ทั้งในสาขาการบริหารราชการ

แบบมีส่วนร่วม ระดับดี ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชน มีส่วนร่วม จาก “โครงการการสร้างเครือข่ายสันติภาพ ในชายแดนใต้ (Peace Survey)” และรางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดี ประเภท เลื่องลือขยายผล จาก “โครงการปฏิบัติการเสริมสร้าง พลังพลเมือง (Citizen Empowerment for Healthy Democracy)” โดย ศูนย์การเมืองภาคพลเมือง จังหวัด เลย และจังหวัดสกลนคร ตลอดจนด้านการเผยแพร่ และสร้างความเป็นพลเมือง ที่สถาบันได้รับรางวัล ระดับนานาชาติจากสื่อหนังสือ ชูต “จิตสำนึกมีมัย” ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ สาขาเด็กและครอบครัว และรางวัลขวัญใจนักวิจารณ์ จากเวที World Film Carnival SINGAPORE 2022 และ หนังสือ ชูต “เราเป็นตัวประกอบ” ได้รับรางวัล Outstanding Achievement Award, Comedy Short และ Outstanding Achievement Award, Short Film อีกด้วย

สุดท้ายนี้ สถาบันพระปกเกล้ายังคงมุ่งมั่น ดำเนินงาน พัฒนา เผยแพร่ และต่อยอดองค์ความรู้ ด้านต่างๆ ทั้งด้านการเมืองการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ด้านการสร้างความเป็นพลเมือง ด้านธรรมาภิบาล และด้านสันติวิธี ไปสู่วงกว้างในทุกกลุ่มเป้าหมาย และหลากหลายพื้นที่เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด กับประเทศ ต่อไป

นายวิฑูรย์ ชัยภาคภูมิ

เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

สภาสถาบันพระปกเกล้า

นายชวน หลีกภัย
ประธานสภาสถาบัน

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย
รองประธานสภาสถาบัน

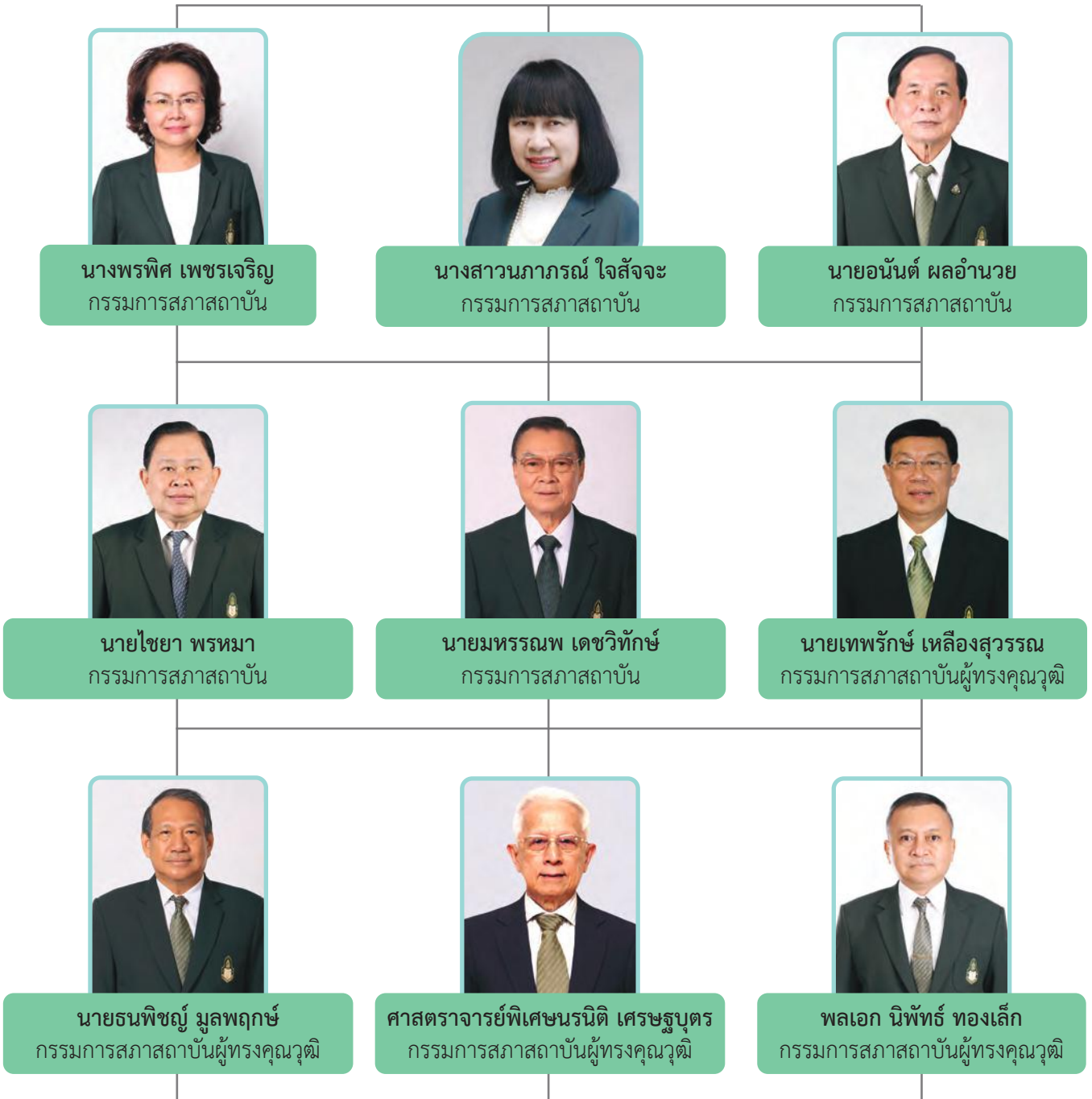
นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์
กรรมการสภาสถาบัน
(6 ธันวาคม 2563 - 28 ตุลาคม 2564)

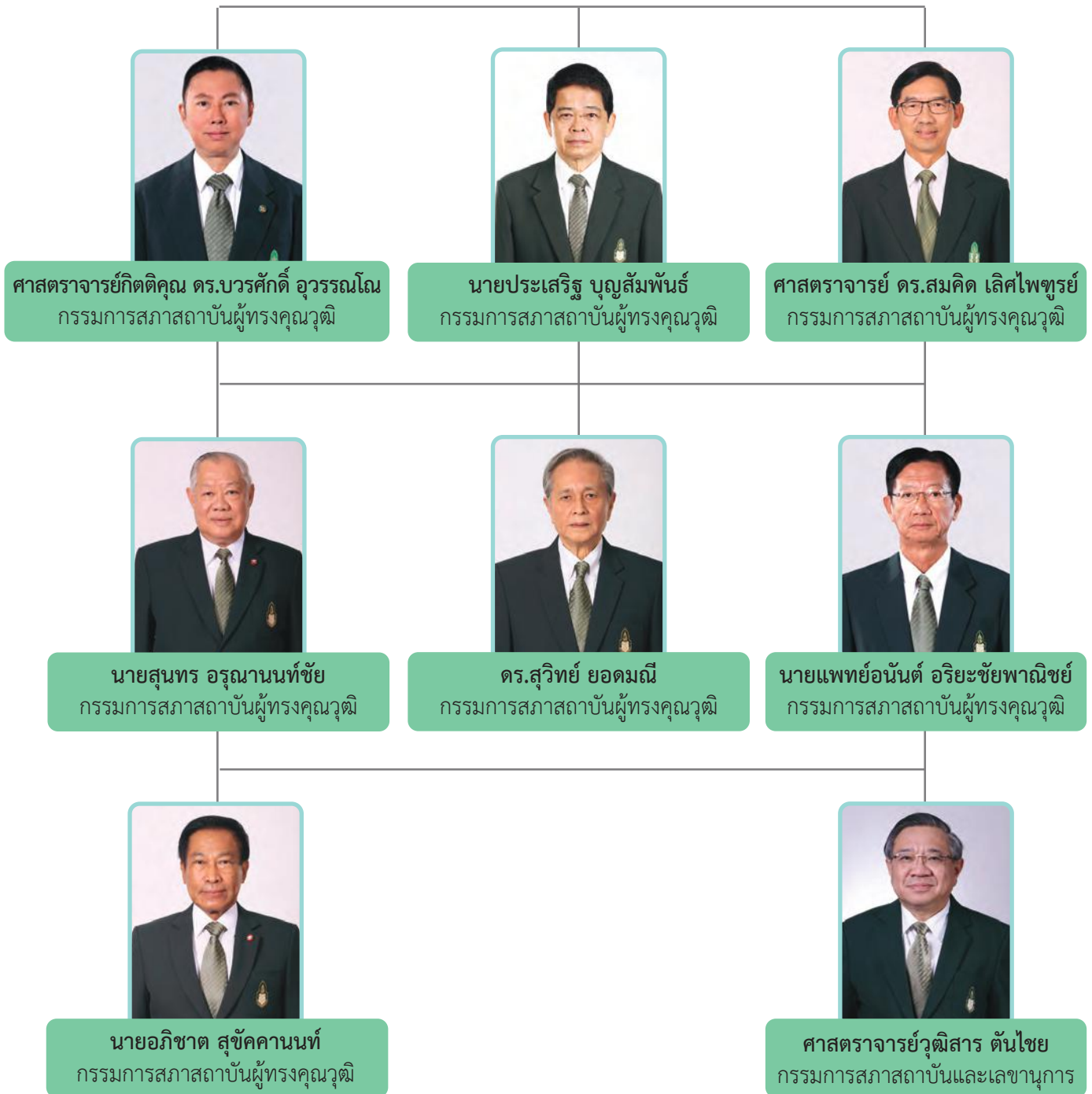

นายชลอนาน ศรีแก้ว
กรรมการสภาสถาบัน
(เริ่ม 23 ธันวาคม 2564)

นายเฉลิมพล เพ็ญสุตร
กรรมการสภาสถาบัน

คณะกรรมการบริหารสถาบันพระปกเกล้า

ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย
ประธานกรรมการ

ดร.ชิงชัย หาญเจนลักษณ์
กรรมการ

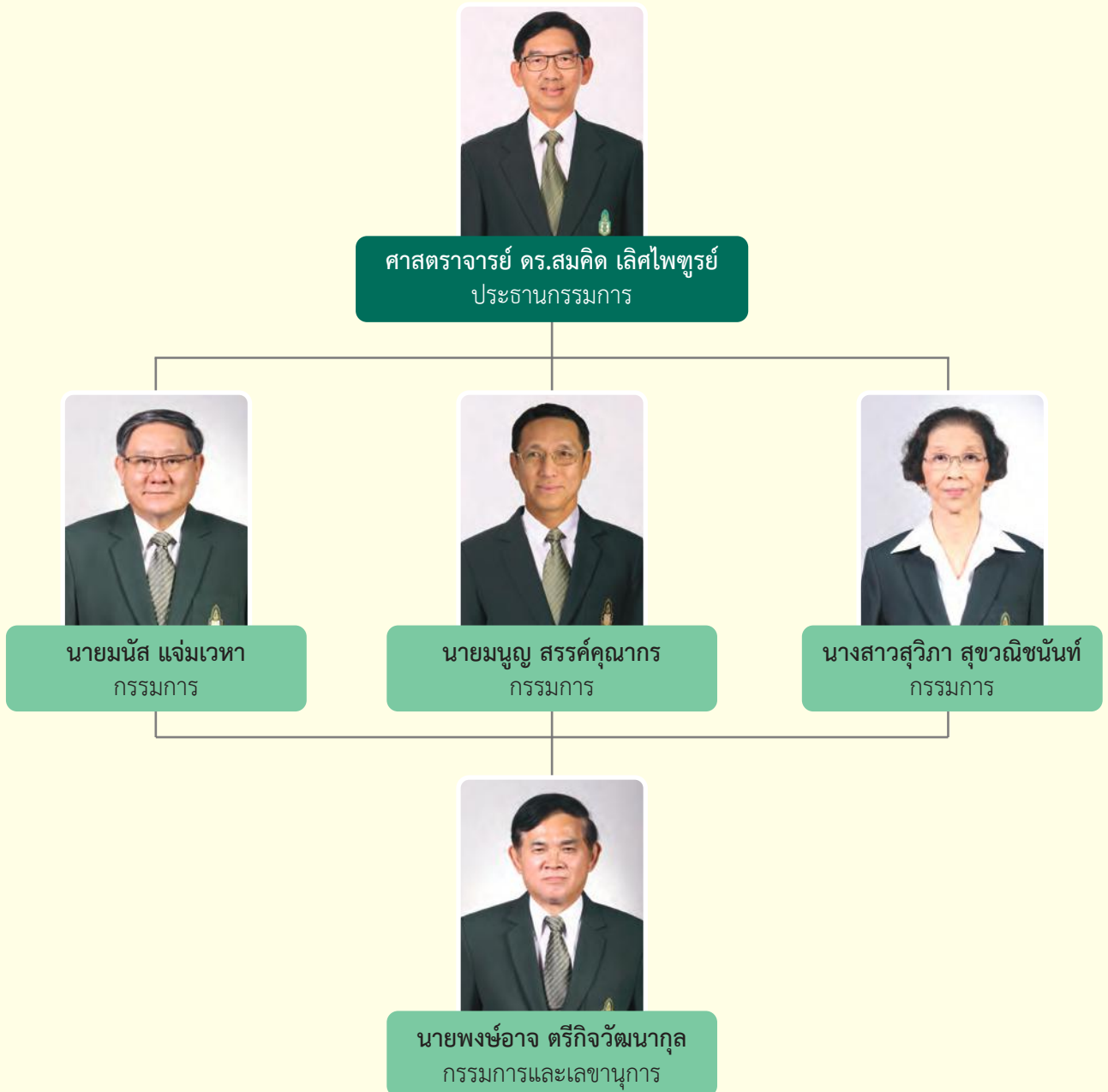
พลเอก ศิริรินทร์ ฐูปเกล้า
กรรมการ

นายเสถียร เสถียรธรรมะ
กรรมการ

คณะกรรมการติดตามและประเมินผล การปฏิบัติงานของสถาบันพระปกเกล้า

คณะผู้บริหารสถาบันพระปกเกล้า

ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย
เลขาธิการ
สถาบันพระปกเกล้า

นายวิฑูรย์ ชัยภาคภูมิ
รองเลขาธิการ
สถาบันพระปกเกล้า

รองศาสตราจารย์ ดร.อรทัย ก๊กผล
รองเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า
(ดำรงตำแหน่งถึง 3 กันยายน 2565)

นางสาวสุพรรณิ นามวุฒิกุล
ผู้อำนวยการ
สำนักงานเลขาธิการ

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไชยวัฒน์ คำชู
ผู้อำนวยการ
วิทยาลัยการเมืองการปกครอง

รองศาสตราจารย์ ดร.อรทัย ก๊กผล
รักษาการผู้อำนวยการ
วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น
(ดำรงตำแหน่งถึง 3 กันยายน 2565)

ดร.ถวิลวดี บุรีกุล
ผู้อำนวยการ
สำนักวิจัยและพัฒนา

นางกาญจนา ศรีปัดถา
ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

นางสาวเอีร์พรรณ ใจมัน
ผู้อำนวยการ
สำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา

พลเอก เอกชัย ศรีวิลาศ
ผู้อำนวยการ
สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล
(ดำรงตำแหน่งถึง 31 ธันวาคม 2564)

นายศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์
ผู้อำนวยการ
สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล

นายณัฐพงศ์ รอดมี
ผู้อำนวยการ
สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง

นายวิทวัส ชัยภาคภูมิ
หน่วยขึ้นตรงต่อเลขาธิการ

นายภควิต อัจฉริยะปัญญา
รักษาการผู้อำนวยการ
สำนักบริการวิชาการ

ดร.สติธร ธนานิติโชติ
ผู้อำนวยการ
สำนักนวัตกรรมเพื่อประชาธิปไตย

คณะกรรมการบริหารกองทุน การเงิน การงบประมาณและทรัพย์สิน

1. ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย	ประธานกรรมการ
2. ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย	รองประธานกรรมการ
3. นายสุนทร อรุณานนท์ชัย	กรรมการ
4. นายแพทย์อนันต์ อริยะชัยพาณิชย์	กรรมการ
5. นายมหารณพ เดชวิทักษ์	กรรมการ
6. นายวิหวัธ ชัยภาคภูมิ	กรรมการ
7. รองศาสตราจารย์ ดร.อรัทัย ก๊กผล	กรรมการ (15 พฤษภาคม 2558 - 3 กันยายน 2565)
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวิตร นิสสุวรรณากุล	กรรมการ
9. นายพหล จินตาทกุล	กรรมการ
10. นายวีรชัญญ์ เพชรร่วง	กรรมการ
11. นายเสถียร เสถียรธรรมะ	กรรมการ
12. นางสาวสุพรรณณี งามวุฒิกุล	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการกลั่นกรองการบริหารงานบุคคล

1. นายสุนทร อรุณานนท์ชัย	ประธานกรรมการ
2. ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย	รองประธานกรรมการ
3. นายวิวัฒน์ ชัยภาคภูมิ	กรรมการ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.อรรถัย ก๊กผล	กรรมการ (9 มิถุนายน 2558 - 3 กันยายน 2565)
5. นายเทพรักษ์ เหลืองสุวรรณ	กรรมการ
6. นายธนพิชญ์ มูลพฤกษ์	กรรมการ
7. นางชุติมา หาญเผชิญ	กรรมการ
8. ดร.เลิศพร อุดมพงษ์	กรรมการ
9. นางสาวปรารถนา ทองรักษ์	กรรมการ
10. นางสาวสุพรรณณี งามวุฒิกุล	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการวิชาการสถาบันพระปกเกล้า

1. ศาสตราจารย์พิเศษนริติ เศรษฐบุตร	ประธานกรรมการ
2. ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย	รองประธานกรรมการคนที่ 1
3. ดร.ชิงชัย หาญเจนลักษณ์	รองประธานกรรมการคนที่ 2
4. รองศาสตราจารย์ ดร.เจษฎ์ โทณะวณิก	กรรมการ
5. ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไชยวัฒน์ คำชู	กรรมการ
6. ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์	กรรมการ
7. พลเอก นิพัทธ์ ทองเล็ก	กรรมการ
8. รองศาสตราจารย์ ดร.ปณิธาน วัฒนายากร	กรรมการ
9. ศาสตราจารย์ ดร.บรรเจิด สิงคะเนติ	กรรมการ
10. รองศาสตราจารย์ ดร.ยุทธพร อิศรชัย	กรรมการ
11. ศาสตราจารย์ ดร.ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์	กรรมการ
12. ศาสตราจารย์ ดร.สกันธ์ วรรณวิวัฒนา	กรรมการ
13. ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์	กรรมการ
14. ศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ สุขสำราญ	กรรมการ
15. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล ราชภัณฑารักษ์	กรรมการ
16. ศาสตราจารย์ ดร.อุดม รัฐอมฤต	กรรมการ (13 กรกฎาคม 2558 - 2 มกราคม 2566)
17. ดร.ถวิลวดี บุรีกุล	กรรมการ
18. พลเอก เอกชัย ศรีวิลาศ	กรรมการ (13 กรกฎาคม 2558 - 12 กันยายน 2565)
19. รองศาสตราจารย์ ดร.อรรถัย ก๊กผล	กรรมการและเลขานุการ (13 กรกฎาคม 2558 - 3 กันยายน 2565)

คณะกรรมการพีพีรภัณฑ์ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

1. เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า	กรรมการที่ปรึกษา
2. ดร.สุวิทย์ ยอดมณี	กรรมการที่ปรึกษา
3. ศาสตราจารย์พิเศษธงทอง จันทรางศุ	ประธานกรรมการ
4. นายวิวัฒน์ ชัยภาคภูมิ	รองประธานกรรมการ
5. อธิบดีกรมศิลปากร หรือผู้แทน	กรรมการ
6. อธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช หรือผู้แทน	กรรมการ
7. อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี	กรรมการ
8. ผู้อำนวยการทรัพย์สินพระมหากษัตริย์ หรือผู้แทน	กรรมการ
9. ดร.สุวิชญ์ รัศมิภูติ	กรรมการ
10. ดร.โสมสุตา ลีชะวณิช	กรรมการ
11. นายกู้เกียรติ ภูมิรัตน์	กรรมการ
12. นายธนาภณ วัฒนกุล	กรรมการ
13. นายสาคร ชนะไพฑูรย์	กรรมการ
14. ผู้อำนวยการพีพีรภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว	กรรมการและเลขานุการ

สารบัญ

21

ส่วนที่

1

ข้อมูลทั่วไป

42

ส่วนที่

2

ผลงานสำคัญในรอบปี 2565

178

ส่วนที่

3

รายงานการติดตาม
ตรวจสอบ และประเมินผลฯ

196

ส่วนที่

4

รายงานการเงิน

206

ส่วนที่

5

ภาคผนวก

ส่วนที่ 1

ข้อมูลทั่วไป

ประวัติการก่อตั้ง สถาบันพระปกเกล้า

ในวโรกาสครบรอบ 100 ปี แห่งวันพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2536 ศาสตราจารย์มารุต บุณนาค ประธานรัฐสภาในขณะนั้นได้แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันพัฒนาประชาธิปไตย เพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว จนในที่สุดได้มีการจัดตั้ง “สถาบันพระปกเกล้า” ซึ่งได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตจากพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ให้เชิญพระนามพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นชื่อสถาบันและใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า “King Prajadhipok’s Institute” และมีคณะกรรมการสถาบันพระปกเกล้าและคณะกรรมการวิชาการสถาบันพระปกเกล้าเป็นผู้ดูแล

ต่อมาในวันที่ 6 มิถุนายน 2540 นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ประธานรัฐสภา ได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติสถาบันพระปกเกล้า เพื่อดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติสถาบันพระปกเกล้า ตามหลักการที่คณะกรรมการสถาบันพระปกเกล้าให้ความเห็นชอบ และร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้ผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2541 ตามที่วุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติม และนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็นกฎหมายในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่

เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

ศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ
(5 มกราคม 2542 – 4 มกราคม 2546)
(และ 22 ธันวาคม 2549 – 21 ธันวาคม 2556)

ศาสตราจารย์พิเศษ นริติ เศรษฐบุตร์
(5 กุมภาพันธ์ 2546 – 15 พฤศจิกายน 2549)

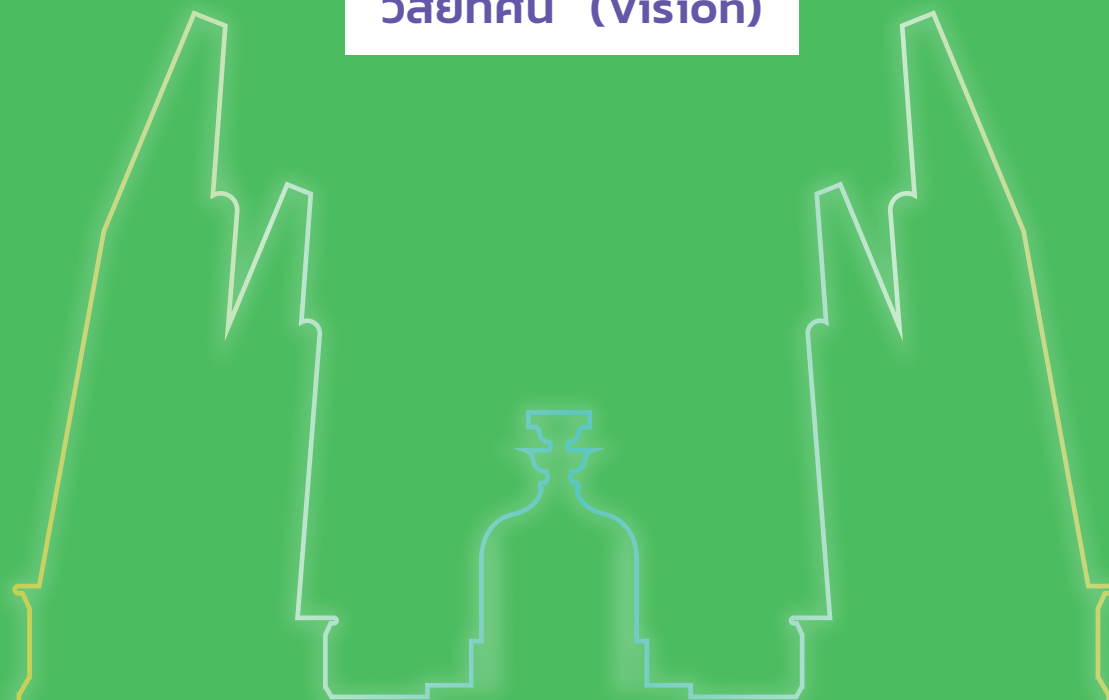
ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย
22 ธันวาคม 2557 – 21 ธันวาคม 2565

นายวิทวัส ชัยภาคภูมิ
22 ธันวาคม 2565 – ปัจจุบัน

4 กันยายน 2541 จึงมีผลให้สถาบันพระปกเกล้า มีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในการกำกับดูแลของประธานรัฐสภา นับตั้งแต่วันที่ 5 กันยายน 2541 เป็นต้นมา โดยมีนายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ประธานรัฐสภา เป็นประธานสภาสถาบันพระปกเกล้าคนแรก และมีศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ เป็นเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้าคนแรก (5 มกราคม 2542 - 4 มกราคม 2546) ศาสตราจารย์พิเศษ นริติ เศรษฐบุตร์ ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้าลำดับที่สอง (5 กุมภาพันธ์ 2546 - 15 พฤศจิกายน 2549) เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2549 ศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้าลำดับที่สาม เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2557 ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้าลำดับที่สี่ (22 ธันวาคม 2557 - 21 ธันวาคม 2565) และเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2565 นายวิทวัส ชัยภาคภูมิ ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้าคนปัจจุบัน

แผนยุทธศาสตร์สถาบันพระปกเกล้า ฉบับที่ 6 (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 – 2568)

วิสัยทัศน์ (Vision)

สถาบันวิชาการชั้นนำ

ด้านการพัฒนาประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล และสันติวิธี
มุ่งนำความรู้สู่สังคม เพื่อประโยชน์ส่วนรวม

พันธกิจ (Missions)

1

ศึกษาวิจัยทางวิชาการเพื่อสร้างองค์ความรู้และเสนอแนะการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอย่างเป็นระบบ

2

ให้บริการทางวิชาการทั้งในรูปของการศึกษาอบรมทางวิชาการ ให้คำปรึกษาให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และบริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความรู้ทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ธรรมภิบาล และสันติวิธี

3

ส่งเสริมงานวิชาการของรัฐสภา

4

เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และสนับสนุนความรู้ความเข้าใจและการใช้สิทธิหน้าที่ของพลเมืองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

5

ส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรทั้งในและต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ธรรมภิบาล และสันติวิธี

6

ส่งเสริมและพัฒนาพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านพระปกเกล้าศึกษา

7

บริหารงานกองทุนเพื่อการพัฒนาและเผยแพร่ประชาธิปไตย

ค่านิยมร่วม (Shared values)

KPI-D

K

K: Knowledge

บุคลากรที่มีความรู้และความรอบรู้ ปฏิบัติงานบนพื้นฐานข้อเท็จจริง ให้ความสำคัญกับการจัดการความรู้และมุ่งผลิตผลงานวิชาการที่มีคุณภาพ

P

P: Professionalism

บุคลากรที่เป็นมืออาชีพ ปฏิบัติงานโดยยึดหลักวิชา พัฒนาตนเองตลอดเวลา ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล ความซื่อตรง และการตรงต่อเวลา

I

I: Innovation

บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้วยแนวคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

D

D: Democratic governance

บุคลากรมีจริยธรรม ยึดหลักการทำงานอย่างเสมอภาค เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม และยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategies)

1

การพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาประชาธิปไตย ธรรมนูญ และสันติวิธี

2

การพัฒนาผู้นำให้เป็นผู้นำทางความคิดและการทำงานเพื่อเผยแพร่
การพัฒนาประชาธิปไตย ธรรมนูญ และสันติวิธี

3

การพัฒนาและสร้างความเป็นพลเมือง

4

การส่งเสริมงานวิชาการของรัฐสภา

5

ส่งเสริมและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ฯ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้
ด้านพระปกเกล้าศึกษาและพัฒนาการประชาธิปไตย

6

การพัฒนาองค์กรสู่สมรรถนะและสากล

7

การพัฒนานวัตกรรมเพื่อประชาธิปไตย

โครงสร้างการบริหารสถาบันพระปกเกล้า

พระราชบัญญัติสถาบันพระปกเกล้า พ.ศ. 2541

ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการ 3 คณะ ประกอบด้วย

1

สภาสถาบันพระปกเกล้า

มีหน้าที่และอำนาจในการควบคุมกิจการทั่วไปของสถาบัน กำหนดนโยบายและควบคุมการดำเนินงาน การบริหารเงินกองทุน การออกข้อบังคับ การอนุมัติให้ประกาศนียบัตร ชั้นสูงกิตติมศักดิ์ ประกาศนียบัตรชั้นสูง ประกาศนียบัตร สัมฤทธิบัตร และวุฒิบัตร การแต่งตั้งถอดถอนเลขาธิการและรองเลขาธิการ และปฏิบัติการอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

2

คณะกรรมการบริหารสถาบันพระปกเกล้า

มีหน้าที่และอำนาจในการควบคุม ดูแลการปฏิบัติงานของสถาบัน และโครงการต่างๆ ที่สภาสถาบันให้ความเห็นชอบ หรือมอบหมาย

3

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของสถาบันพระปกเกล้า

มีหน้าที่และอำนาจในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลงานของสถาบัน เลขาธิการ และรายงานผลการประเมินต่อประธานสภาสถาบัน

นอกจากคณะกรรมการ 3 คณะดังกล่าวแล้ว สภาสถาบัน
พระปกเกล้ายังได้แต่งตั้งคณะกรรมการสำคัญอีก 4 คณะ ได้แก่

1

คณะกรรมการบริหารกองทุน การเงิน การงบประมาณและทรัพย์สิน

มีหน้าที่และอำนาจในการบริหารกองทุนและกลั่นกรองเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเงิน การงบประมาณ และทรัพย์สิน เพื่อนำเสนอสภาสถาบัน

2

คณะกรรมการกลั่นกรองการบริหารงานบุคคล

มีหน้าที่และอำนาจในการให้ความเห็นชอบระเบียบที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ของสถาบัน การวางเกณฑ์กำหนดอัตราเงินเดือน วินิจฉัยคำอุทธรณ์และคำร้องทุกข์ ของพนักงาน ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อสภาสถาบัน

3

คณะกรรมการวิชาการสถาบันพระปกเกล้า

มีหน้าที่และอำนาจในการกลั่นกรอง กำกับดูแล หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง และหลักสูตรประกาศนียบัตร เพื่อเสนอสภาสถาบันต่อไป

4

คณะกรรมการพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอนโยบาย แผนงาน และงบประมาณของพิพิธภัณฑ์ฯ กำกับดูแลกิจกรรมและการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์ฯ ให้บรรลุเป้าหมาย สนับสนุนส่งเสริม กิจกรรมให้ทันสมัยอยู่เสมอ ดำเนินงานตามคำแนะนำของสภาสถาบันพระปกเกล้า

ผังโครงสร้างบริหารสถาบันพระปกเกล้า

ส่วนงานภายใน สถาบันพระปกเกล้า

แบ่งออกเป็น 11 หน่วยงาน

วิทยาลัยการเมืองการปกครอง

มีหน้าที่และความรับผิดชอบงานด้านจัดการศึกษาอบรมหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยสำหรับนักบริหารระดับสูง หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงอื่น และหลักสูตรประกาศนียบัตร จัดการฝึกอบรม ประชุมสัมมนา บรรยายทางวิชาการ ศึกษาวิเคราะห์วิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเสริมสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย และรับผิดชอบงานอื่นตามที่เลขาธิการมอบหมาย

วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น

มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นรากฐานการพัฒนาประชาธิปไตย โดยการจัดการศึกษาอบรมหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง หลักสูตรประกาศนียบัตร และวุฒิบัตร จัดการศึกษาอบรม งานวิจัย สัมมนา บรรยายทางวิชาการ ศึกษาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาประชาธิปไตย และรับผิดชอบงานอื่นตามที่เลขาธิการมอบหมาย

สำนักวิจัยและพัฒนา

มีหน้าที่และความรับผิดชอบงานศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ส่งเสริมสนับสนุนและให้ทุนอุดหนุนการศึกษาวิจัย จัดระบบการศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบ นำเสนอและเผยแพร่ผลการศึกษาวิจัย รวมทั้งเสริมสร้างเครือข่าย เพื่อพัฒนาประชาธิปไตย และรับผิดชอบงานอื่นตามที่เลขาธิการมอบหมาย

สำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา

มีหน้าที่และความรับผิดชอบให้บริการทางวิชาการ แก่สมาชิกรัฐสภาและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐสภา เพื่อทำการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย รวบรวม ข้อมูล จัดการฝึกอบรม ประชุม สัมมนา การบรรยาย ทางวิชาการ การให้คำปรึกษาและให้บริการแก่สมาชิก รัฐสภาและเจ้าหน้าที่ในวงงานของรัฐสภา ตลอดจน ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมด้านการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย การเสริมสร้าง เครือข่ายเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย และรับผิดชอบ งานอื่นตามที่เลขาธิการมอบหมาย

สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง

มีหน้าที่และความรับผิดชอบงานจัดการศึกษาอบรม หลักสูตรประกาศนียบัตร สัมฤทธิ์บัตร วุฒิบัตร จัดสัมมนาเกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ด้าน ประชาธิปไตย ส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้านการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้ง เสริมสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย (ศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง จำนวน 56 ศูนย์) รวมไปถึงการศึกษาอบรม และฝึกอบรมในโครงการ สร้างสำนักพลเมือง (Project Citizen) และงานอื่น ตามที่เลขาธิการมอบหมาย

สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล

มีหน้าที่และรับผิดชอบงานจัดการศึกษาอบรมหลักสูตร ประกาศนียบัตรชั้นสูง ประกาศนียบัตร สัมฤทธิ์บัตร และวุฒิบัตร จัดการฝึกอบรม ประชุม สัมมนา บรรยาย ทางวิชาการ ศึกษาวิเคราะห์วิจัย ในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับสันติวิธี การจัดการความขัดแย้งและธรรมาภิบาล การให้บริการและคำปรึกษาด้านสันติวิธี รวมทั้ง เสริมสร้างเครือข่ายพัฒนาประชาธิปไตย สันติวิธี การจัดการความขัดแย้งและธรรมาภิบาลและ รับผิดชอบงานอื่นตามที่เลขาธิการมอบหมาย

พิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

มีหน้าที่และรับผิดชอบในการพัฒนาพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว การจัดนิทรรศการหรือกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ งานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพระปกเกล้าศึกษา และพัฒนาการการเมืองการปกครองไทย รวมทั้งงานศูนย์ข้อมูลพระปกเกล้าศึกษา และจดหมายเหตุ การให้บริการประชาชน ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งเสริมสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รวมถึงพิพิธภัณฑ์และอื่นๆ และรับผิดชอบงานอื่นตามที่เลขาธิการมอบหมาย

สำนักงานเลขาธิการ

มีหน้าที่และรับผิดชอบงานด้านการเงิน การบัญชี งานงบประมาณ พัสดุ การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน งานสาธารณูปโภค งานอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม งานยานพาหนะ งานธุรการ ส่วนกลาง งานส่งเอกสาร งานพัสดุและไปรษณีย์ งานประสานงานองค์กรอิสระ งานบริหารทั่วไป งานบริหารงานบุคคล งานกฎหมาย นิติกรและธรรมาภิบาล นิติกรรมและสัญญา งานระบบบริหารคุณภาพ งานศึกษาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาระบบงาน งานประสานงานทั่วไป และรับผิดชอบงานอื่นตามที่เลขาธิการมอบหมาย

หน่วยขึ้นตรงต่อเลขาธิการ

มีหน้าที่และรับผิดชอบงานด้านการสนับสนุน ส่งเสริม การพัฒนาประชาธิปไตยให้บรรลุตามพันธกิจหลักของ สถาบัน โดยมีหน่วยงานภายในอยู่ในความรับผิดชอบ ของหน่วยขึ้นตรงต่อเลขาธิการ ดังนี้

1. ศูนย์เทคโนโลยีและสารสนเทศ มีหน้าที่และรับผิดชอบ ในงานเทคโนโลยีและสารสนเทศ งานคอมพิวเตอร์ งานโสตทัศนศึกษา งานห้องสมุด และงานอื่นตามที่ เลขาธิการมอบหมาย
2. ศูนย์สื่อสารองค์กรฯ มีหน้าที่และรับผิดชอบในงาน ประชาสัมพันธ์ นักศึกษาสัมพันธ์ สื่อสิ่งพิมพ์ และงานอื่น ตามที่เลขาธิการมอบหมาย
3. งานติดตามและประเมินผล มีหน้าที่และรับผิดชอบ เกี่ยวกับการติดตามการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการของสถาบัน รวมถึงการประเมินความสำเร็จ ของการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ ตลอดจนทำหน้าที่ เป็นเลขานุการในการประสานงานของคณะกรรมการ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของสถาบัน
4. งานวิเทศสัมพันธ์ มีหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับ งานด้านการต่างประเทศ ประสานงาน วางแผน และช่วยขับเคลื่อนสนับสนุนงานระหว่างสถาบันกับ เครือข่ายต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง บริหารงานเกี่ยวกับ บันทึกรหัสศตวรรษ ความร่วมมือเพื่อให้เกิดความร่วมมือ ทางวิชาการ และเป็นศูนย์กลางในการจัดทำข้อมูล เครือข่ายต่างประเทศเพื่อใช้ในการสนับสนุนงานของ สถาบันและงานอื่นตามที่เลขาธิการมอบหมาย

สำนักนวัตกรรมการเพื่อประชาธิปไตย

มีหน้าที่และรับผิดชอบส่งเสริมนวัตกรรมการเชิงยุทธศาสตร์ โดยศึกษาวิจัย ออกแบบ พัฒนางองค์ความรู้และ เครื่องมือต่างๆ เพื่อการพัฒนาประชาธิปไตย ธรรมนูญ ตลอดจนงานการพัฒนาและสร้างความเป็นพลเมือง สนับสนุนกระบวนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง การร่างกฎหมาย ตลอดจนการให้ บริการทางวิชาการ ให้คำปรึกษาเพื่อเชื่อมโยงให้เกิด การบูรณาการองค์ความรู้ และผลักดันให้นำผลงาน และเครื่องมือต่างๆ ไปปฏิบัติเพื่อจัดการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง และพัฒนาประชาธิปไตย เผยแพร่ องค์ความรู้ให้กับ ผู้กำหนดนโยบาย นักวิชาการและ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับสู่สาธารณะผ่านช่องทาง ต่างๆ และปฏิบัติงานอื่นตามที่เลขาธิการมอบหมาย

สำนักบริการวิชาการ

มีหน้าที่และความรับผิดชอบบริหารจัดการหลักสูตร การศึกษาอบรม เช่น หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง การบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน (ปรม.) หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงการบริหารเศรษฐกิจ สาธารณะ (ปศส.) ตลอดจนหลักสูตรที่หน่วยงาน ภายนอกมาขอรับบริการจากสถาบัน สร้างระบบกลาง ในการให้บริการวิชาการสำหรับหลักสูตรฝึกอบรม และ งานวิจัยให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ให้บริการวิชาการ ในเชิงรุกในฐานะหน่วยบริการวิชาการสาธารณะ (Extension Service) เป็นศูนย์รายได้ (Revenue Center) เพื่อการต่อยอดงานวิชาการเผยแพร่ความรู้ ไปสู่สังคม และปฏิบัติงานอื่นตามที่เลขาธิการมอบหมาย

อัตรากำลัง

ตารางที่ **1** แสดงจำนวนบุคลากรของสถาบันพระปกเกล้า
จำแนกตามสังกัด

ลำดับ	หน่วยงาน	จำนวน (คน)		
		พนักงาน	ลูกจ้าง	รวม
[1]	บริหาร	3	-	3
[2]	สำนักงานเลขาธิการ	25	11	36
[3]	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	10	-	10
[4]	วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น	12	1	13
[5]	สำนักวิจัยและพัฒนา	13	1	14
[6]	พิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว	13	-	13
[7]	สำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา	7	3	10
[8]	สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล	11	-	11
[9]	สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง	14	1	15
[10]	หน่วยขึ้นตรงเลขาธิการ	27	6	33
[11]	สำนักบริการวิชาการ	8	1	9
[12]	สำนักนวัตกรรมการเพื่อประชาธิปไตย	11	2	13
รวมทั้งสิ้น		154	26	180

ตารางที่ **2** แสดงจำนวนบุคลากรของสถาบันพระปกเกล้า
จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ลำดับ	หน่วยงาน	วุฒิการศึกษา				รวม
		ป.เอก	ป.โท	ป.ตรี	ต่ำกว่าป.ตรี	
[1]	บริหาร	1	2	-	-	3
[2]	สำนักงานเลขาธิการ	-	13	12	11	36
[3]	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	1	8	1	-	10
[4]	วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น	-	9	4	-	13
[5]	สำนักวิจัยและพัฒนา	2	9	3	-	14
[6]	พิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว	-	8	5	-	13
[7]	สำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา	-	6	4	-	10
[8]	สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล	2	5	4	-	11
[9]	สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง	1	9	5	-	15
[10]	หน่วยขึ้นตรงเลขาธิการ	-	12	18	3	33
[11]	สำนักบริการวิชาการ	-	4	5	-	9
[12]	สำนักนวัตกรรมการเพื่อประชาธิปไตย	1	9	3	-	13
รวมทั้งสิ้น		8	94	69	14	180

สรุปภาพรวมงบประมาณ

เปรียบเทียบระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 – 2565 จำแนกตามพันธกิจ

ลำดับที่	พันธกิจ	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564		
		จำนวนเงิน	จำนวนโครงการ	สัดส่วน
พันธกิจที่ 1	ศึกษาวิจัยทางวิชาการเพื่อสร้างองค์ความรู้และเสนอแนะการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอย่างเป็นระบบ	15,137,068	25	5.35%
พันธกิจที่ 2	ให้บริการทางวิชาการทั้งในรูปของการศึกษาอบรมทางวิชาการให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และบริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความรู้ทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ธรรมนูญภิบาลและสันติวิธี	23,211,850	10	8.20%
พันธกิจที่ 3	ส่งเสริมงานวิชาการของรัฐสภา	8,863,623	8	3.13%
พันธกิจที่ 4	เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และสนับสนุนความรู้ความเข้าใจ และการใช้สิทธิหน้าที่ของพลเมืองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	25,945,725	19	9.17%
พันธกิจที่ 5	ส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรทั้งในและต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ธรรมนูญภิบาลและสันติวิธี	14,268,434	3	5.04%
พันธกิจที่ 6	ส่งเสริมและพัฒนาพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านพระปกเกล้าศึกษา	25,061,825	10	8.86%
พันธกิจที่ 7	บริหารงานกองทุนเพื่อการพัฒนาและเผยแพร่ประชาธิปไตย	170,433,100	20	60.25%
รวม		282,921,625	95	100.00%

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565			ส่วนต่าง		
จำนวนเงิน	จำนวนโครงการ	สัดส่วน	จำนวนเงิน	จำนวนโครงการ	สัดส่วน
14,847,000	23	4.95%	-290,068	-2	-1.92%
25,081,523	9	8.37%	1,869,673	-1	8.05%
6,563,900	7	2.19%	-2,299,723	-1	-25.95%
40,075,205	24	13.37%	14,129,480	5	54.46%
7,752,000	2	2.59%	-6,516,434	-1	-45.67%
26,261,300	10	8.76%	1,199,475	0	4.79%
179,148,807	19	59.77%	8,715,707	-1	5.11%
299,729,735	94	100.00%	16,808,110	-1	

หมายเหตุ

1. ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

ปี พ.ศ. 2564 ได้รับเงินจำนวน 233,179,500 บาท และใช้เงินสมทบจากรายได้ดอกผลของเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาและเผยแพร่ประชาธิปไตยสะสม จำนวนเงิน 49,742,125 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 282,921,625 บาท

ปี พ.ศ. 2565 ได้รับเงินจำนวน 208,311,400 บาท และใช้เงินสมทบจากรายได้ดอกผลของเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาและเผยแพร่ประชาธิปไตยสะสม จำนวนเงิน 91,418,335 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 299,729,735 บาท

2. ปี พ.ศ. 2565 คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ได้มอบหมายให้สถาบันพระปกเกล้าเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในแผนปฏิรูปประเทศในด้านการเมือง โดยรับผิดชอบกิจกรรม Big rock 2 กิจกรรม คือ

1. การส่งเสริมความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (Big rock 1)

2. การปรับปรุงโครงสร้างและเนื้อหาของรัฐธรรมนูญเพื่อการปฏิรูป (Big rock 5) (ค่าใช้จ่าย Big rock อยู่ในพันธกิจที่ 1 และพันธกิจที่ 4)

3. พันธกิจที่ 6 เป็นค่าใช้จ่ายประจำประกอบด้วยค่าสาธารณูปโภคพิพิธภัณฑสถานพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

4. พันธกิจที่ 7 เป็นค่าใช้จ่ายประจำประกอบด้วยค่าสาธารณูปโภค เงินเดือนและสวัสดิการพนักงาน

เปรียบเทียบระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2565 จำแนกยุทธศาสตร์

ลำดับที่	ยุทธศาสตร์	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564		
		จำนวนเงิน	จำนวนโครงการ	สัดส่วน
ยุทธศาสตร์ที่ 1	การพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล และสันติวิธี	13,007,068	22	4.60%
ยุทธศาสตร์ที่ 2	การพัฒนาผู้นำให้เป็นผู้นำทางความคิดและการทำงาน เพื่อเผยแพร่ การพัฒนาประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล และสันติวิธี	21,331,110	6	7.54%
ยุทธศาสตร์ที่ 3	การพัฒนาและสร้างความเป็นพลเมือง	16,914,425	15	5.98%
ยุทธศาสตร์ที่ 4	การส่งเสริมงานวิชาการของรัฐสภา	8,863,623	8	3.13%
ยุทธศาสตร์ที่ 5	การส่งเสริมและพัฒนาพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านพระปกเกล้า ศึกษา	25,061,825	10	8.86%
ยุทธศาสตร์ที่ 6	การพัฒนาองค์การสู่สมรรถนะและสากล	195,226,534	29	69.00%
ยุทธศาสตร์ที่ 7	การพัฒนานวัตกรรมเพื่อประชาธิปไตย	2,517,040	5	0.89%
รวม		282,921,625	95	100.00%

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565			ส่วนต่าง		
จำนวนเงิน	จำนวนโครงการ	สัดส่วน	จำนวนเงิน	จำนวนโครงการ	สัดส่วน
12,497,000	20	4.17%	-510,068	-2	-3.92%
24,281,523	7	8.10%	2,950,413	1	13.83%
30,370,900	19	10.13%	13,456,475	4	79.56%
6,563,900	7	2.19%	-2,299,723	-1	-25.95%
26,261,300	10	8.76%	1,199,475	0	4.79%
196,468,312	27	65.55%	1,241,778	-2	0.64%
3,286,800	4	1.10%	769,760	-1	30.58%
299,729,735	94	100.00%	16,808,110	-1	

หมายเหตุ

1. ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

ปี พ.ศ. 2564 ได้รับเงินจำนวน 233,179,500 บาท และใช้เงินสมทบจากรายได้ดอกผลของเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาและเผยแพร่ประชาธิปไตย สะสม จำนวนเงิน 49,742,125 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 282,921,625 บาท

ปี พ.ศ. 2565 ได้รับเงินจำนวน 208,311,400 บาท และใช้เงินสมทบจากรายได้ดอกผลของเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาและเผยแพร่ประชาธิปไตย สะสม จำนวนเงิน 91,418,335 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 299,729,735 บาท

2. ปี พ.ศ. 2565 คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ได้มอบหมายให้สถาบันพระปกเกล้าเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ในแผนปฏิรูปประเทศในด้านการเมือง โดยรับผิดชอบกิจกรรม Big rock 2 กิจกรรม คือ

1. การส่งเสริมความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (Big rock 1)

2. การปรับปรุงโครงสร้างและเนื้อหาของรัฐธรรมนูญเพื่อการปฏิรูป (Big rock 5) (ค่าใช้จ่าย Big rock อยู่ในยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์ที่ 3 และยุทธศาสตร์ที่ 7)

3. ยุทธศาสตร์ที่ 5 เป็นค่าใช้จ่ายประจำประกอบด้วยค่าสาธารณูปโภคพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

4. ยุทธศาสตร์ที่ 6 เป็นค่าใช้จ่ายประจำประกอบด้วยค่าสาธารณูปโภค เงินเดือนและสวัสดิการพนักงาน

ส่วนที่ 2

ผลงานสำคัญ
ในรอบปี 2565

รางวัลแห่งความภาคภูมิใจ

รางวัลเลิศรัฐ ประจำปี 2565

สถาบันพระปกเกล้า ได้รับรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดี ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม “โครงการการสร้างเครือข่ายสันติภาพในชายแดนใต้ (Peace Survey)” ซึ่งเป็นการดำเนินงานโครงการวิจัยภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล ผลสำเร็จที่สำคัญ คือ ความยั่งยืนและสันติภาพในพื้นที่อย่างแท้จริง โดยการเปิดพื้นที่ทางการเมืองเพื่อนำไปสู่การยุติความรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะประเด็นรูปแบบการปกครองในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นำไปสู่การวางแผนเพื่อสร้างพื้นที่กลางอย่างมีส่วนร่วมและอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการสร้างสันติภาพในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง

และในปี 2565 ยังได้รับรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดี ประเภทเลื่องลือขยายผล “โครงการปฏิบัติการเสริมสร้างพลังพลเมือง (Citizen Empowerment for Healthy Democracy)” โดยการดำเนินงานโครงการภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมืองจากการนำกระบวนการต้นแบบของ

โครงการปฏิบัติการเสริมสร้างพลังพลเมืองจังหวัดร้อยเอ็ดมาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างความเป็นพลเมืองใน 2 จังหวัด คือ จังหวัดเลย และจังหวัดสกลนคร ซึ่งมีความพร้อมด้านเครือข่ายศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมืองประจำจังหวัดเลย และจังหวัดสกลนคร โดยการประยุกต์ใช้รูปแบบของการผสมผสานระหว่างตัวแบบที่พัฒนาขึ้นกับต้นทุนเดิมในพื้นที่ตามหลักการ 4 ขั้นตอน คือ การพัฒนาและสร้างแกนนำ การเปิดพื้นที่การสร้างการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนติดตามและพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง โดยนำตัวแบบ KRATIB มาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมการทำงานของแกนนำในพื้นที่ร่วมกัน

ทั้งนี้ รางวัลเลิศรัฐ จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) เป็นรางวัลที่มอบให้แก่หน่วยงานที่พัฒนาคุณภาพบริการ ระบบบริหารงาน และสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยั่งยืน

รางวัลผลงานวิจัยระดับดี

การศึกษาวิจัยโครงการวิจัย เรื่อง “ประเทศไทยในอนาคต Future Thailand : สังคม ชนบท ท้องถิ่น” เป็นการฉายภาพอนาคตในระยะ 5-20 ปีข้างหน้า เพื่อศึกษาสภาพของสังคม

ชนบท ท้องถิ่นในอดีตและปัจจุบัน รวมถึงจัดทำฉากทัศน์ของสังคม ชนบท ท้องถิ่น ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และศึกษาถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากฉากทัศน์ดังกล่าว ตลอดจนนำเสนอแนะนโยบายที่เหมาะสมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โครงการนี้ได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) โดยสถาบันได้วางกรอบการวิจัยเพื่อตอบโจทย์การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อใช้ชุดข้อมูลจากเรื่องการวิจัยและนวัตกรรมมาช่วยฉายภาพอนาคตของประเทศไทยในมิติต่างๆ โดยคาดหวังว่าในส่วนของการทำงานจะมีการนำชุดข้อมูลที่สำคัญมาใช้เพื่อสร้างประโยชน์ในการพัฒนานโยบายระดับประเทศ และเพื่อที่จะสามารถออกแบบนโยบาย กระบวนการ รวมถึงนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานที่จะเป็นการเตรียมความพร้อมในการรองรับสถานการณ์ต่างๆ ในอนาคตและมีมาตรการหรือที่จะนำไปเป็นกลไกต่างๆ สำหรับการพัฒนาประเทศและภาคประชาชน

รางวัลการประกวด

สื่อรณรงค์สร้างความเป็นพลเมือง ของสถาบันพระปกเกล้า หนังสือที่ผลิตและเผยแพร่ในปี 2565 ทั้ง 2 ชุด ได้รับรางวัลจากเวที World Film Carnival SINGAPORE 2022 คือ ชุด “จิตสำนึกมีมัย” (Conscious Mind) นำเสนอแนวคิด การตัดสินใจกระทำสิ่งใดอาจส่งผลกระทบต่อชีวิตและสังคม จิตสำนึกที่ดี ต่อหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง ตามวัย ตามวุฒิภาวะ หรือตามสายอาชีพ ‘อย่างเคร่งครัดและซื่อสัตย์’ จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อทั้งตัวเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ เป็นสิ่งที่จะหลอมรวมเป็นพลังขับเคลื่อนประเทศไปข้างหน้า ได้รับ 2 รางวัล คือ รางวัลชนะเลิศ สาขาเด็กและครอบครัว Winner, Family/Children Film และ รางวัลขวัญใจนักวิจารณ์ Critics’ Choice Award, Short Film

และหนังสือ ชุด “เราเป็นแค่ตัวประกอบ” (We just Extras) นำเสนอในรูปแบบ Musical Film ด้วยแนวคิด นำเสนอพฤติกรรมเอาเปรียบ ไม่รับผิดชอบต่อสังคม เข้าใจผิดว่าเป็นสิ่งที่ทำได้ แต่...ผู้มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม คือ ตัวเอกตัวจริง ที่จะขับเคลื่อนสังคม และประเทศชาติให้ก้าวไปข้างหน้า ได้รับ 2 รางวัลเกียรติยศ คือ Outstanding Achievement Award, Comedy Short และ Outstanding Achievement Award, Short Film

ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม ประเทศไทย (Anti Fake News Center : AFNC) ภายใต้สังกัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มอบรางวัลชมเชย (เกียรติบัตรรายบุคคลสำหรับสมาชิกในทีม) ประเภทหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่ จากผลงานการประกวดคลิปสั้นภายใต้หัวข้อ “ป้องกัน ปกป้อง ประชาชน ให้พ้นภัยข่าวปลอม”

ยุทธศาสตร์ที่ 1

การพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการพัฒนา ประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล และสันติวิธี

สถาบันพระปกเกล้ามุ่งมั่นไปสู่สถาบันวิชาการชั้นนำด้านการพัฒนาประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล และสันติวิธีเพื่อประโยชน์ส่วนรวม โดยยุทธศาสตร์ที่ 1 เป็นพันธกิจในการศึกษาวิจัยทางวิชาการเพื่อสร้างองค์ความรู้ และเสนอแนะการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอย่างเป็นระบบ ซึ่งสถาบันได้ศึกษาประเด็นทางสังคมในด้านต่างๆ ที่สำคัญ ทันสมัย ทันต่อสถานการณ์ และการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติอย่างมีทิศทาง เกิดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรม ยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน ในปี 2565 สถาบันมีผลงานศึกษาวิจัยจำนวนกว่า 52 เรื่อง โดยสามารถจัดกลุ่มได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

ในปี 2565 สถาบันได้รับรางวัล
ผลงานวิจัยระดับดี สาขาสังคมวิทยา
ประเทศไทยในอนาคต Future Thailand
มิตีที่ 2 สังคม ชนบท ท้องถิ่น ประจำปี
2565 จากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

โดยโครงการประเทศไทย
ในอนาคต หรือ Future Thailand
มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางแผน
เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา รวมทั้ง
การตั้งรับกับสถานการณ์ต่างๆ ดังนั้น
จึงเป็นที่มาของการศึกษาวิจัยเพื่อทำ
ฉกทัศน์และภาพของประเทศไทย โดย
กำหนดทุกช่วง 5 ปี ในอีก 20 ปี งานวิจัยนี้
เป็นไปเพื่อได้ข้อมูลประกอบการจัดทำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ

ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม ชนบท ท้องถิ่นไทย มีทั้งปัจจัยภายใน เช่น
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐ และปัจจัยภายนอก เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพ
ภูมิอากาศ โรคอุบัติใหม่ การเปลี่ยนแปลงระเบียบโลกด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม
การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและการพลิกผันทางดิจิทัล โลกาภิวัตน์ โดยภาพอนาคต
ของสังคม ชนบทไทยใน 20 ปีข้างหน้า ประชาชนมีรายได้มากขึ้น สภาพเศรษฐกิจในสังคม
ชนบทจะดีขึ้น แต่ภาวะหนี้สินเพิ่มขึ้น ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลจะเพิ่มสูงขึ้น และ
ภาคเกษตรจะหดตัวลง ปัญหาความเหลื่อมล้ำมากขึ้น มีการพึ่งพาตนเองน้อยลง ความผูกพัน
ทางจิตใจลดลง ความสามัคคีทางสังคมลดลง ด้านสังคมมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันลดลง
ทางการเมืองมีการรวมศูนย์อำนาจมากขึ้น และการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในการ
บริหารจัดการท้องถิ่น ชุมชน และชนบท เป็นไปโดยยากมากขึ้น มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้าง

ทางวัฒนธรรมมากขึ้น เป็นวัฒนธรรมฉาบฉวยมากขึ้น เป็นสังคมที่ไม่มีความจริงใจ ไม่มี
ความไว้วางใจ เป็นสังคมที่เลือกปฏิบัติ เน้นวัตถุนิยม ความล่าช้าทางวัฒนธรรม (Cultural
lag) นำไปสู่ความขัดแย้งทางสังคม เกิดการเลือกปฏิบัติ การสูญเสียสมดุลทางสิ่งแวดล้อม
และทรัพยากรธรรมชาติ เป็นสังคมที่ไร้พลัง มีโครงสร้างที่ไร้วิญญาณ ขาดการเสริมสร้างพลัง
มีคุณภาพสังคมที่ต่ำ จากการคาดการณ์แนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของชนบท จึงได้สร้าง
ฉากทัศน์สังคมชนบทในอนาคตเป็น 4 ฉากทัศน์ ประกอบด้วย 1) ฉากทัศน์สังคมอมทุกข์
(Unhappy Society) 2) ฉากทัศน์สังคมปนสุขปนทุกข์ (Mixed Society) 3) ฉากทัศน์
สังคมสมดุลและยั่งยืน (Sustainable and Balanced Society) และ 4) ฉากทัศน์สังคม
อุดมสุข (Peaceful and Happy Society)

ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่ฉากทัศน์ที่พึงปรารถนาและป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น จึงได้มี
การจัดทำข้อเสนอแนะที่ภาครัฐควรมุ่งกำหนดนโยบายรองรับคือ การลดความเหลื่อมล้ำ
เสริมสร้างการกระจายอำนาจ ฟื้นฟูสถาบันในชนบท เสริมสร้างเศรษฐกิจแบบสมดุลและ
ยั่งยืน เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารสำหรับชนบท ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน
พัฒนาศักยภาพ สังคม ชนบท ท้องถิ่น เสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เสริมสร้างประชาธิปไตย
ชุมชน ส่งเสริมการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ เสริมสร้างการทำงานเป็นเครือข่าย และเสริมสร้าง
เครือข่ายความปลอดภัยทางสังคม

การศึกษาวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาต่อยอดความรู้ ในเรื่องประชาธิปไตย สันติวิธี

การศึกษาวิจัยในกลุ่มนี้มุ่งหวังให้การศึกษาเป็นข้อค้นพบที่ให้เกิดการใช้ประโยชน์ทั้งในด้านของการเป็นความรู้ใหม่ ต่อยอดความรู้ หรือนำไปใช้ในการวางแผน ออกแบบ หรือทำนายแนวโน้มในอนาคต การศึกษาวิจัยในด้านนี้ประกอบด้วย

1. การประเมินสถานการณ์ความเป็นประชาธิปไตยของประเทศไทย: จับชีพจรประชาธิปไตยไทย พ.ศ. 2564 (Democracy Index in Thailand: Monitoring the Pulse of Thai Democracy 2021)

โดย ดร.ถวิลวดี บุรีกุล และรัชชวดี แสงมเหษณ์

งานวิจัยผลงานเรื่องสำคัญ ซึ่งเป็นดังกระจกสะท้อนความคิดเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยฉายภาพสถานการณ์ความเป็นประชาธิปไตยของประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2560 - 2564 เพื่อจัดทำดัชนีชี้วัดประชาธิปไตยที่เหมาะสมกับบริบททางสังคมและการเมืองการปกครองไทย และใช้ดัชนีนี้ตรวจสอบติดตามสถานการณ์ประชาธิปไตยของประเทศไทย และเพื่อศึกษาแนวโน้มระดับความเป็นประชาธิปไตยจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 33,420 ตัวอย่าง โดยศึกษาตั้งแต่กระบวนการประชาธิปไตย และผลของประชาธิปไตย ต่อระดับความเป็น

ประชาธิปไตยในมิติต่างๆ ได้แก่ การเคารพสิทธิ เสรีภาพและหน้าที่ การยึดมั่นในหลักนิติธรรม การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน การมีทุนทางสังคม การเชื่อมั่นในสถาบันต่างๆ การสนับสนุนประชาธิปไตยและการต่อต้านการทุจริต พร้อมกันนี้ ยังได้นำเสนอปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนด้วย

ผลการศึกษาพบว่า ในปี 2564 ไทยมีระดับความเป็นประชาธิปไตยในระดับปานกลาง ซึ่งมีคะแนน 55.3 จากคะแนนเต็ม 100 อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับผลการประเมินในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา พบว่า ในช่วงปี 2561 มีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงที่สุด โดยมีคะแนน 61 จากนั้นระดับคะแนนจึงค่อยๆ ลดลงจนเหลือ 55 คะแนนในปี 2563 และขยับเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี 2564

2. โครงการ Direct Democracy in Thailand

โดย ดร.ถวิลวดี บุรีกุล และรัชวดี แสงมเหษณ์

ผลการศึกษาที่ได้รับการยอมรับตีพิมพ์เผยแพร่ในเว็บไซต์ของเครือข่ายวิจัยระดับนานาชาติ ซึ่งการศึกษานี้เกิดขึ้นด้วยเล็งเห็นความสำคัญว่า ประชาธิปไตยทางตรงเป็นรูปแบบหนึ่งของการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีรากฐานที่จำเป็นในการเสริมสร้างประชาธิปไตยทางตรง คือ การกระจายอำนาจและการมีสิทธิที่เท่าเทียมของประชาชน ทั้งนี้ รูปแบบของประชาธิปไตยทางตรงในประเทศไทย เช่น การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย การลงประชามติ โดยศึกษาประเด็น Direct Democracy in Thailand ซึ่งถือว่าเป็นประเด็นที่มีส่วนเสริมสร้างการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสิทธิของประชาชนไม่ว่าจะเป็นกลุ่มคนใดในสังคมไทย ผลการศึกษานอกจากทำให้ทราบถึงสถานการณ์ของความเป็นประชาธิปไตยทางตรงในประเทศไทยแล้วนั้น ยังทำให้ทราบถึงจุดอ่อนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมประชาธิปไตยทางตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย และนำเสนอแนวทางในการเพิ่มศักยภาพของประชาชน โดยได้รับความร่วมมือกับสถาบันเอเชียตะวันออก สาธารณรัฐเกาหลี (East Asia Institute, Korea) เครือข่ายวิจัยในนาม The Asia Democracy Network (ADRN) ตั้งแต่ปี 2560

นอกจากการตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับสากลแล้ว ผลการศึกษานี้ยังได้เผยแพร่ในงานประชุมเชิงปฏิบัติการ Asia Democracy Research Network (ADRN) Seoul Workshop ในหัวข้อ “ประชาธิปไตยทางตรงและไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง : กรณีศึกษาการเข้าชื่อเสนอกฎหมายคุ้มครองสิทธิของชนเผ่าพื้นเมืองและกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย” ซึ่งนักวิชาการของสถาบันได้นำเสนอบทความในเวทีนานาชาติ ณ กรุงโซล ประเทศเกาหลีใต้ ในวันที่ 26 - 27 สิงหาคม 2565

3. การเมืองของระบบเลือกตั้ง : อำนาจ ความขัดแย้ง และประชาธิปไตย

โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ ก้องกีรติ

การศึกษาวิจัยจากบริบทการเมืองไทยที่ว่า ในรอบ 2 ทศวรรษที่ผ่านมาไทยเปลี่ยนแปลงระบบเลือกตั้งบ่อยครั้ง ในปี 2540, 2550, 2554 และ 2560 การเปลี่ยนแปลงบ่อยเกินไปนี้เกิดจากการขาดฉันทมติเรื่องกติกาพื้นฐานในการเข้าสู่อำนาจ ทำให้ประชาชนสับสนในการลงคะแนน เป็นบ่อเกิดสำคัญของความขัดแย้งอันยืดเยื้อเรื้อรัง นอกจากนี้ ระบบเลือกตั้งที่ผ่านมาไม่ได้แก้ไขปัญหาความขัดแย้งในสังคมไทย และทำให้สถาบันทางการเมืองต่างๆ อ่อนแอ ขาดความต่อเนื่อง และไม่เป็นประชาธิปไตย จึงได้ทำการศึกษาเพื่อให้เข้าใจผลกระทบของระบบเลือกตั้งประเภทต่างๆ ที่มีต่อสังคมการเมืองไทยตั้งแต่ปี 2540 ถึงปัจจุบัน และเพื่อค้นหาาระบบเลือกตั้งที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทย โดยคำนึงถึงคุณภาพประชาธิปไตย ประสิทธิภาพการทำงานของรัฐบาลและการลดความขัดแย้งในสังคม

การศึกษาพบว่า ระบบเลือกตั้งของไทยเปลี่ยนบ่อยครั้งเนื่องจากความขัดแย้งและความไร้เสถียรภาพทางการเมือง โดยมีเหตุแห่งการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกัน ได้แก่ การปฏิรูปการเมือง การรัฐประหาร และการเจรจาต่อรองระหว่างพรรคการเมือง ซึ่งแตกต่างจากประเทศส่วนใหญ่ในโลกที่มีกติกาการเลือกตั้งค่อนข้างเสถียร มิได้ถูกแก้ไขบ่อยครั้งนัก สะท้อนให้เห็นว่า สังคมไทยขาดฉันทมติเรื่องกติกาพื้นฐานในการขึ้นสู่อำนาจ และระบบเลือกตั้ง

แต่ละระบบยังไม่ตอบโจทย์เรื่องการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในสังคมไทย ผลที่ตามมาคือความอ่อนแอของระบอบประชาธิปไตย ผลศึกษาทำให้พบข้อดีข้อเสียของการเลือกตั้งแต่ละระบบ ได้แก่ ระบบเลือกตั้งปี 2540 มุ่งสร้างพรรคการเมืองเข้มแข็ง และจัดตั้งการเมือง แต่มีผลเสียคือ ก่อให้เกิดความไม่เป็นสัดส่วน เพราะให้ประโยชน์กับพรรคการเมืองพรรคใหญ่ ระบบเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ทำให้เกิดความเป็นสัดส่วนมากกว่า แต่ก็ไม่ได้เกิดความเป็นสัดส่วนแท้จริงตามเป้าหมายที่ผู้ร่างรัฐธรรมนูญประกาศไว้ ในขณะที่เดียวกัน กลับลดความเข้มแข็งของพรรคการเมือง และทำให้มุ้งการเมืองสามารถต่อรองกับพรรคการเมืองได้มากกว่า ส่วนรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ได้กำหนดระบบเลือกตั้งที่ทำให้ผิดสัดส่วนมากกว่าทุกครั้ง ไม่ได้สะท้อนสัดส่วนทางการเมืองที่แท้จริงของสังคมไทย และในทางปฏิบัติยังทำให้เกิดรัฐบาลผสมเสียงปรี่มน้ำ ที่ประกอบไปด้วยพรรคการเมืองถึง 20 พรรค ในขณะที่มีเสียงในสภาเพียงร้อยละ 50.8 เท่านั้น

การศึกษาวิจัยเพื่อขยายผลสู่การปฏิบัติ

1. การสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ (Peace Survey) ครั้งที่ 6

โดย สถาบันพระปกเกล้า

ฟังเสียงประชาชน
ฟื้นกระบวนการสันติภาพ
**PEACE
SURVEY**

การศึกษาวิจัยที่ได้รับความสำเร็จอย่างสูงจากการนำไปใช้เพื่อสร้างสันติภาพและแก้ปัญหาความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสถาบันพระปกเกล้า ร่วมกับ 24 องค์กร ทั้งมหาวิทยาลัยในและนอกพื้นที่ชายแดนใต้ รวมทั้งภาคประชาสังคมได้ร่วมสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อสันติภาพชายแดนใต้และสิ่งที่ประชาชนคาดหวังในอนาคต โดยสำรวจติดต่อกันมาอย่างต่อเนื่องเป็นปีที่ 6 เพื่อนำข้อมูลไปใช้ ซึ่งเริ่มต้นด้วยการนำไปใช้ประกอบการพูดคุยบนโต๊ะเจรจาสันติภาพ สันติสุขกับกลุ่มคณะผู้แทนของกลุ่มแนวร่วมปฏิวัติแห่งชาติ (ปาร์เอ็น)

หลังจากนั้นได้ใช้แพร่หลายในหลายภาคส่วน ได้แก่ ภาควิชาการ มีการจัดพิมพ์เป็นหนังสือ เผยแพร่ไปยังหน่วยงาน กระทรวง กรม กอง และสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาชายแดนภาคใต้กว่า 141 แห่ง และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ร่วมกับมหาวิทยาลัยมลายา กัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย โดยร่วมกันจัดเป็นงานเสวนาเรื่อง International Seminar on Gender, Security and Women's Human Rights in Southern Thailand และถูกนำไปอ้างอิงในอีกหลายบทความวิชาการที่เกี่ยวกับสันติภาพในชายแดนใต้

ในภาครัฐผลสำรวจถูกคณะพูดคุยเจรจาสันติภาพนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการเจรจา โดยมีคณะกรรมการกฎหมายและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎรมาจับฟัง และในภาคประชาสังคมผลสำรวจได้นำไปใช้เป็นกรอบ หรือกำหนดเป็นทิศทางการทำงานในชายแดนภาคใต้ และได้ทำหนังสือเสนอต่อ นายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาเป็นกลไกหนึ่งในการแก้ปัญหาชายแดนภาคใต้

ผลการศึกษาวิจัยที่ได้ขยายผลไปสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่องนี้เองทำให้สถาบันพระปกเกล้าได้รับรางวัลเลิศรัฐ ระดับดี จากสำนักงาน ก.พ.ร. ในปี 2565 ประเภทรางวัลสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change) จากผลงาน การสร้างเครือข่ายสันติภาพในชายแดนใต้ได้นำข้อมูลไปสู่การขับเคลื่อนสันติภาพผ่านกลไกทางรัฐสภานับว่าผลสำรวจนี้ถูกนำไปขยายผลทั้งทุกภาคส่วนทั้งในมิติของทางนโยบาย วงวิชาการ และภาคประชาสังคมอย่างกว้างขวาง

2. การขับเคลื่อนการสร้างสันติวัฒนธรรมในสถานศึกษา : กรณีศึกษาสถาบันการศึกษานำร่อง

โดย ดร.ชลัท ประเทืองรัตนา

งานวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนผลักดันสันติวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เพื่อลดความรุนแรงในทุกระดับ ทั้งกาย วาจา ใจ และความรุนแรงทางโครงสร้างและวัฒนธรรมที่เป็นทัศนคติ โดยมุ่งหวังให้สถานศึกษาอยู่ร่วมกันได้บนความแตกต่างหลากหลาย การศึกษานี้ได้พัฒนารูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างสันติวัฒนธรรมในสถานศึกษาให้เกิดขึ้น ได้แก่ TUNA ACT Model

T	Thinking Environment	สภาพแวดล้อมที่ดีสำหรับการคิดหรือการเรียนรู้
U	Understanding yourself/Other	เข้าใจตนเองและผู้อื่น
N	Non violence	ไม่ใช้ความรุนแรง
A	Accept diversity	ยอมรับความหลากหลาย
A	Action	ลงมือทำ
C	Conflict analysis/context	วิเคราะห์ความขัดแย้ง
T	Tool for conflict resolution	เครื่องมือสำหรับการจัดการความขัดแย้ง

ซึ่งถือเป็นรูปแบบการสร้างสันติวัฒนธรรม ในสถานศึกษาให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยนำไปใช้ในกระบวนการจัดการศึกษาอบรมให้กับผู้บริหาร คณาจารย์ ในสถานศึกษานำร่อง จำนวน 19 สถาบัน ในพื้นที่จังหวัด สมุทรปราการ ชลบุรี สงขลา และยะลา

หลังจากการขับเคลื่อนโครงการในสถานศึกษา หลายแห่ง สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาลได้เป็นตัวแทน

สถาบันพระปกเกล้าเข้าพบทีมที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นางสาว สมปรารถนา วิกรัยเจติเจริญ และนายชิษณุชา นวลปาน รองหัวหน้าคณะทำงานขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์และนโยบาย รมช.ศธ. เพื่อเสนอแนวทางการขับเคลื่อนสันติวัฒนธรรม ในสถานศึกษาโดยตั้งกลไกด้านการส่งเสริมสันติวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาในทุกกระดับ และจัดให้มีการฝึกอบรม หรือมีการเรียนการสอนที่สอดแทรกหลักสูตรด้านสันติวัฒนธรรม ในทุกสถาบัน ในทุกระดับ

3. การใช้สิทธิและมีส่วนร่วมของประชาชน ในการเสนอร่างกฎหมายว่าด้วยชนเผ่าพื้นเมือง

โดย นิตยา โพธิ์นอก อริย์ธัช บุญถึง และ ดวงจันทร์ ศิริรักษ์โสภณ

การศึกษาวิจัยที่เกิดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยชนเผ่าพื้นเมืองได้แถลงการณ์และยื่นข้อเสนอให้กับ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาเพื่อผลักดัน ร่างกฎหมายคุ้มครองวิถีชีวิตและส่งเสริมสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง ในวันที่ 9 สิงหาคม 2565 ณ อาคารรัฐสภา กรุงเทพมหานคร และนำไปสู่การผลักดันร่างพระราชบัญญัติสภาชนเผ่าพื้นเมือง แห่งประเทศไทย พ.ศ. ที่เสนอโดย นายศักดิ์ดา แสนมี กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 12,888 คน โดยได้รับการพิจารณาว่าไม่เป็นร่างการเงิน และบรรจุระเบียบวาระ การประชุมสภาผู้แทนราษฎร

การศึกษาพบว่า การส่งเสริมสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองของประชาชน การมีกฎหมายคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิของชนเผ่าพื้นเมืองเป็นสิ่งจำเป็น ด้วยมีความ สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ หลักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ และเป็นไป ตามความต้องการของประชาชน โดยภาครัฐมีบทบาทที่สำคัญทั้งในส่วนการส่งเสริม การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนอย่างเป็นระบบ ผลวิจัยจากโครงการนี้นำไปสู่ข้อเสนอแนะ ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองของ ประชาชน นอกเหนือจากการส่งเสริมภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการเสนอร่างกฎหมาย และเข้าสู่กระบวนการนิติบัญญัติแล้ว รัฐก็ควรมีกลไกเพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ ภาคการเมือง และภาคประชาชน เพื่อขับเคลื่อนกฎหมายดังกล่าวให้สามารถ บังคับใช้และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

4. การศึกษาเพื่อถอดบทเรียนและพัฒนาตัวแบบโรงเรียนแห่งความซื่อตรง

โดย นิตยา โพธิ์นอก และ ดร.เลิศพร อุดมพงษ์

การวิจัยเพื่อขับเคลื่อนความซื่อตรงในกลุ่มเยาวชน โดยศึกษาและถอดบทเรียนจากโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนแห่งความซื่อตรงกับสถาบันพระปกเกล้าในช่วงปี 2559 – 2563 เพื่อพัฒนาตัวแบบที่เหมาะสมในการเสริมสร้างความซื่อตรงสำหรับเยาวชนในยุคดิจิทัล โดยตัวแบบประกอบด้วย การบรรยายเรื่องความซื่อตรง กิจกรรมเสริมความรู้ เกม การจัดปฏิทินดำเนินโครงการ ทำให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ที่มีการพัฒนามาจากการปฏิบัติขับเคลื่อนจริง ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวง

ศึกษาธิการ และหน่วยงานที่ส่งเสริมด้านคุณธรรม เช่น ศูนย์คุณธรรม หรือสำนักงานพระพุทธศาสนา สามารถนำไปบูรณาการโครงการหรือกิจกรรมเสริมสร้างความซื่อตรงในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินโครงการด้านความซื่อตรงในสถานศึกษาจากหลายหน่วยงานเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเต็มที่

5. การเสริมสร้างความเสมอภาคระหว่างเพศ

โดย สถาบันพระปกเกล้า

ตั้งแต่ปี 2560 – ปัจจุบัน โครงการมีการดำเนินงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง โดยใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยนำรูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการ (training module) ที่คณะผู้วิจัย

พัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องถ่ายทอดไปยังกลุ่มเป้าหมายผ่านกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ จากนั้นก็ติดตามผลและถอดบทเรียนผ่านเครื่องมือแบบสอบถาม

การสัมภาษณ์เชิงลึกและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อสรุปผลและปรับปรุงรูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการให้มีความเหมาะสมและใช้ได้จริงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป ปัจจุบันได้ให้ความรู้และผลักดันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปแล้วกว่า 20 แห่งทั่วประเทศ โดยสร้างความร่วมมือกับอนุกรรมการฯ สภาผู้แทนราษฎร ในการรณรงค์เรื่อง SGDs และ GRB ผ่านการส่งผู้แทนเป็นกรรมการในการส่งเสริมความเท่าเทียม เพื่อจัดทำข้อเสนอทางนโยบายและนำแนวคิดความเท่าเทียมระหว่างเพศสู่การปฏิบัติจริง ส่งเสริมและผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสมัครเป็นองค์กรที่นำแนวคิด GRB สู่การปฏิบัติ ด้วยตระหนักในการให้มีสัดส่วนผู้หญิง ผู้ด้อยโอกาส ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถาบัน เช่น การจัดเวทีสัมมนาจะมีสัดส่วนของผู้หญิง เด็ก คนสูงวัย ผู้พิการอยู่เสมอ

การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิต

1. โครงการศึกษาวิจัยการบริหารจัดการระบบสาธารณสุขในภาวะวิกฤต การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของพื้นที่กรุงเทพมหานคร ภายใต้โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการกระจายอำนาจและประชาธิปไตยท้องถิ่น

โดย ทวีดา กมลเวชช

งานวิจัยที่ศึกษาการบริหารจัดการด้านสาธารณสุข ในห้วงเวลาของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ผ่านแนวคิดวงจรการจัดการวิกฤต (crisis management cycle) โดยศึกษากระบวนการเตรียม โครงสร้าง และความสัมพันธ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และผลกระทบจากการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อรูปแบบการบริหารจัดการระบบสาธารณสุขที่เหมาะสมและสามารถรองรับการแพร่ระบาดของโรคระบาดในอนาคต โดยศึกษาจาก 6 หน่วยงาน

6 กลุ่ม ได้แก่ กรุงเทพมหานคร กระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาลนอกเครือข่าย กทม. กลุ่มอาสาสมัคร และหน่วยงานราชการส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นความสำคัญของการปฏิรูประบบสาธารณสุขในภาวะวิกฤตแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ทั้งในเรื่องสายพันธุ์เชื้อโควิด-19 ความสัมพันธ์กับลักษณะการแพร่ระบาดใหญ่ และการเรียนรู้วิธีการฝ่าวิกฤติและปรับตัวของภาคประชาชน สถาบัน และองค์กรต่างๆ ในแต่ละช่วง ผลการศึกษานำเสนอข้อเสนอเชิงนโยบาย รูปแบบการบริหารจัดการระบบสาธารณสุขที่สามารถรองรับวิกฤตแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ได้ในอนาคต โดยงานวิจัยนี้ส่งต่อให้คณะกรรมการการสาธารณสุข วุฒิสภา เพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนทางด้านวิชาการ ในการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข ในประเด็นการปฏิรูปเขตสุขภาพ กรุงเทพมหานคร เขตที่ 13

2. โครงการวิจัยขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นกลไกลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาประจำปี พ.ศ. 2566 ภายใต้ โครงการวิจัย เพื่อพัฒนาและขับเคลื่อนการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดย ทรงชัย ทองปาน

การศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรมใน 13 พื้นที่ อาทิ ปัตตานี ปทุมธานี สกลนคร ลำพูน เป็นต้น โดยการเชิญชวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมโครงการเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาด้านการศึกษาเชิงรุกด้วยการกำหนดเป้าหมายตามความรุนแรงของปัญหา การใช้กระบวนการให้ความรู้เพิ่มเติมด้านความเสมอภาคทางการศึกษา และความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในระดับลึก เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำฐานข้อมูลความเหลื่อมล้ำและแผนพัฒนาท้องถิ่น แล้วนำไปใช้ขับเคลื่อนในพื้นที่

เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเสมอภาค โดยการมีส่วนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้ข้อมูลเพื่อออกแบบแนวทางดำเนินการทางการศึกษาใน 4 ด้าน ประกอบด้วย การนำเด็กนอกระบบกลับเข้าสู่ระบบ การเสริมสร้างโอกาสแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ด้วยการพัฒนาครูและเครื่องมือในการศึกษา ตลอดจนการพัฒนาทักษะภาษาและฟื้นฟู การเรียนถดถอย โดยครอบคลุมเด็กและเยาวชนทุกกลุ่มตั้งแต่เด็กปฐมวัยจนถึงวัยรุ่น เด็กด้อยโอกาส เด็กที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เด็กพิเศษ เด็กในพื้นที่ชนบท เด็กชาติพันธุ์ และ เด็กที่มีภาวะการเรียนรู้ถดถอยโดยเสริมสร้างความเสมอภาคให้เด็กและเยาวชนทุกกลุ่ม มีโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ การศึกษาวิจัยนี้จึงเป็นส่วนหนึ่ง ในการตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยขับเคลื่อนในระดับท้องถิ่นซึ่งเป็นรากฐานของการแก้ไขปัญหาสังคมอย่างยั่งยืน

3. ธรรมชาติในการพัฒนาคุณภาพสังคม ศิลปะชุมชนละงู

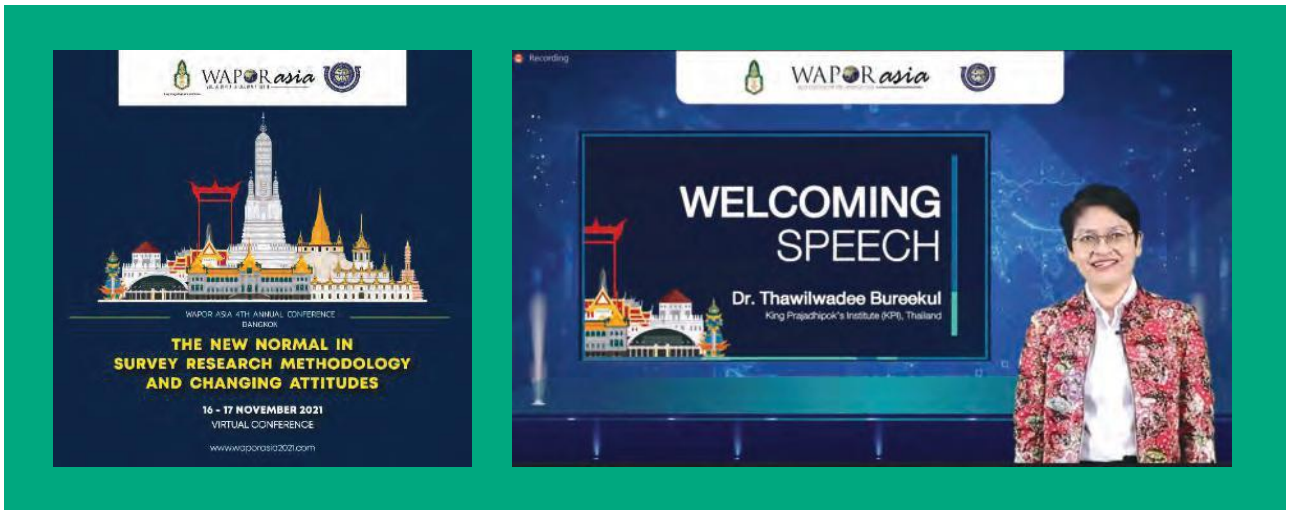
โดย ดร.ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ

“ศิลปะชุมชนเปลี่ยนเมือง” โดยใช้ธรรมชาติ ในการพัฒนาคุณภาพสังคม โครงการนี้เป็นงานที่เน้นการใช้ ศิลปะชุมชนละงู เพื่อเป็นการนำหลักธรรมชาติมาปรับใช้ ในการเสริมสร้างคุณภาพสังคม (Social Quality) จากบริบท ชุมชนละงูซึ่งเดิมพื้นที่เป็นเพียงทางผ่านของนักท่องเที่ยว เพื่อไปยังท่าเรือปากบาราไปเที่ยว เกาะหลีเป๊ะ จังหวัดสตูล และประสบปัญหาการท่องเที่ยวชบเซาช่วงการเกิดโรคระบาด โควิด-19

ชุมชนจึงต้องการพัฒนาเพื่อเตรียมพื้นที่ให้ นักท่องเที่ยวที่จะกลับมาภายหลัง ได้แวะเข้ามาเที่ยวในเทศบาลตำบลมากขึ้นโดยใช้ศิลปะ ชุมชนเป็นกลไกในการขับเคลื่อน มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนร่วมกับองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดสตูล และเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ใช้กระบวนการวิจัย แบบมีส่วนร่วม มีการประชุมกลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การวางแผน และดำเนินการแบบมีส่วนร่วม ประกอบกับมีโมเดลการออกแบบความคิดเป็นเครื่องมือ ในการดำเนินการ จัดทำข้อสรุปจากการระดมความคิดทำให้เกิดโครงการ “นวัตกรรม เครื่องข่ายจิตอาสางานศิลปะชุมชนจังหวัดสตูล” โดยดำเนินการร่วมกันหลายฝ่าย

ทั้งสถาบันพระปกเกล้า ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน จัดทำศิลปะในชุมชน ร่วมมือกันวาดภาพศิลปะชุมชน จำนวน 6 จุด รวม 26 ภาพ ภาพวาดศิลปะชุมชนละงู นอกจากจะเป็นการพัฒนาพื้นที่ให้สวยงาม ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในพื้นที่เพิ่มขึ้นแล้ว นับได้ว่ากิจกรรมมาภิบาลด้านการมีส่วนร่วมและสำนึกรับผิดชอบในฐานะพลเมือง ที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพสังคมได้อย่างเป็นรูปธรรม เกิดการเปลี่ยนแปลงแวดล้อมของเมืองและเกิดสำนึกรักถิ่นของประชาชนในพื้นที่โดยเฉพาะเยาวชน

นอกจากสร้างและพัฒนางานองค์ความรู้แล้ว สถาบันยังยกระดับการศึกษาวิจัยโดยร่วมมือกับเครือข่ายทางวิชาการประกอบด้วย The World Association for Public Opinion Research (WAPOR) Asia สมาคมรัฐประศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย และองค์กรเครือข่ายของ WAPOR Asia เพื่อร่วมกันจัดประชุมวิชาการนานาชาติ WAPOR Asia 4th Annual Conference ในรูปแบบออนไลน์ (virtual conference) ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 16 - 17 พฤศจิกายน 2564 เพื่อเป็นเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ ประสบการณ์ นำเสนอข้อมูลภายใต้ฐานของการศึกษาวิจัยการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ และเป็นการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายทางวิชาการทั้งในระดับนานาชาติและภายในประเทศ ภายใต้ประเด็นที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลกปัจจุบัน ในหัวข้อ The New Normal in Survey Research Methodology and Changing Attitudes โดยการจัดประชุมครั้งนี้ทำให้พบมุมมองใหม่ๆ รวมถึงระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจและการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่เกิดขึ้นบนฐานวิถีชีวิตใหม่ของนานาประเทศ

การประชุมวิชาการนานาชาติประกอบด้วย

1) เวทีอภิปรายโดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานเครือข่ายด้านการทำวิจัยเชิงสำรวจ ในหัวข้อ Cross National Surveys around the world

2) Workshop on Fundamentals of Survey research โดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานเครือข่ายด้านการทำวิจัยเชิงสำรวจ

3) การบรรยายพิเศษ หัวข้อ Artificial Intelligence in Conflict Resolution Research โดย Prof.Colin Irwin มหาวิทยาลัยลิเวอร์พูล สหราชอาณาจักร

4) การนำเสนอประสบการณ์และให้ความรู้ของผู้เชี่ยวชาญด้าน Public Opinion Survey

5) เวทีนำเสนอผลงานวิชาการ จำนวน 14 panels ได้แก่ 1. Challenging Contexts for Survey Research 2. Cultures, Values, Surveys 3. Social Trust, Confidence in Institutions, & Communication 4. Well – Being 5. Social Media, Information, & Participation 6. Happiness, Optimism & Mental Health 7. Democracy & Governance 8. Pandemic Work Changes and Futures 9. Inequalities 10. New Media Platforms 11. Contexts and Surveys in India 12. 2020-2021 Impacts on Survey Firms and Service Offices 13. Innovation in Governance and Management 14. Thailand and Social Quality

ทั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมนำเสนอบทความทั้งหมดจำนวน 62 คน จาก 18 ประเทศ ซึ่งในการประชุมนี้ ได้รับเกียรติจาก นายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภา ในฐานะประธานสภาสถาบันพระปกเกล้ากล่าวต้อนรับ

ยุทธศาสตร์ที่ 2

การพัฒนาผู้นำให้เป็นผู้นำทางความคิด และมีพฤติกรรมที่ส่งเสริมประชาธิปไตย ธรรมภิบาล และสันติวิธี

ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 2 นี้ สถาบันพระปกเกล้ามุ่งเน้นการพัฒนาผู้นำให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย เพื่อให้เป็นผู้นำทางความคิด และมีพฤติกรรมที่ส่งเสริมประชาธิปไตย ธรรมภิบาล และสันติวิธี เป็นผู้มีความรอบรู้ มีคุณธรรม รับผิดชอบ ต่อส่วนรวม โดยการอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการลงมือปฏิบัติจริง ตลอดจนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมเข้ามาประยุกต์ใช้ รวมถึงการมีกิจกรรมที่คืนประโยชน์ส่วนรวมกลับสู่สังคม

การคืนประโยชน์ส่วนรวมกลับสู่สังคม

ในการดำเนินงานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 2 สถาบันพระปกเกล้าจึงมุ่งเน้นการดึงศักยภาพด้านต่างๆ ของผู้เรียนให้สามารถนำออกมาใช้ในการพัฒนา ทั้งในรูปแบบของการพัฒนาตนเอง และการพัฒนาสังคมประชาธิปไตยได้อย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้หลักการสำคัญคือ “การเป็นผู้นำที่ดีและได้รับการยอมรับในสังคมนั้นมิใช่เพียงเพิ่มพูนศักยภาพของตนเองให้เป็นผู้เป็นที่เก่งและโดดเด่นเหนือผู้อื่นฝ่ายเดียวเท่านั้น สิ่งที่สำคัญสำหรับผู้นำที่ต้องคำนึงถึงเป็นอย่างยิ่งคือ การคืนประโยชน์ส่วนรวมกลับสู่สังคม”

นักศึกษาที่ได้ศึกษาเล่าเรียนในสถาบันพระปกเกล้า จึงได้รับโอกาสในการทำงานร่วมกันผ่านการลงพื้นที่จริง เพื่อสัมผัสปัญหาที่แท้จริงของชุมชนและสังคม เข้าใจและร่วมแก้ไขปัญหา พัฒนาชุมชนและสังคมให้สอดคล้องกับความต้องการ ภายใต้การดูแลจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และเป็นพลະกำลังให้กับบ้านเมืองเพื่อคืนประโยชน์ส่วนรวมกลับสู่สังคม ดังนี้

1. โครงการ “ให้ผมพลิกชีวิตคุณ” โดย นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยสำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 25 (ปปร.25) กลุ่มบ้านหน้าพระลาน

เป้าหมาย:

โครงการนี้มีเป้าหมายเพื่อยกระดับทักษะด้านอาชีพ เพื่อรองรับการพลิกผันทางเทคโนโลยี (Digital Disruption) และผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจในช่วงโควิด-19 ให้กับกลุ่มเป้าหมายหลัก 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มประชาชนที่ถูกเลิกจ้าง ไม่มีงานทำ หรือถูกให้หยุดงาน และกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพช่างทำผม ให้กลับมามีอาชีพ และสามารถยกระดับตนเองให้ได้รับการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ เพื่อเปิดโอกาสได้รับการจ้างงาน และยกระดับรายได้มากขึ้น เป็นการลดความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจให้แก่ประชาชน

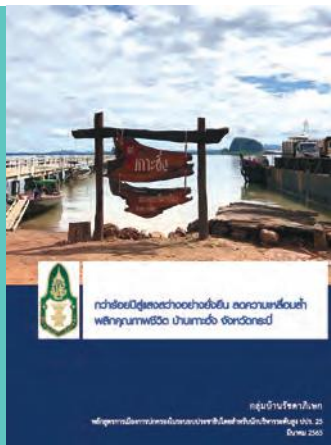
ผลสำเร็จของโครงการ:

ในช่วงการดำเนินโครงการ ทางนักศึกษาได้เผชิญกับข้อจำกัดของสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดหลักสูตรอบรมวิชาชีพช่างผมจากที่ได้วางแผนไว้ว่าเป็นแบบการอบรมในสถานที่ (onsite) เท่านั้น มาเป็นแบบผสมผสานทั้งแบบในการอบรมในสถานที่ (onsite) และทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (online) ในกลุ่มเป้าหมาย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี อ่างทอง พิษณุโลก และสุราษฎร์ธานี รวม 584 คน ผลที่เกิดขึ้นคือ ได้เพิ่มโอกาสให้ผู้เข้าร่วม สามารถทบทวนบทเรียนได้จากคลิปทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และมีผู้สนใจคลิปทั้งในและต่างประเทศเป็นจำนวนถึง 3,200 คน ในช่วงการจัดทำโครงการ

ความยั่งยืนของโครงการ:

เพื่อที่จะทำให้โครงการนี้สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง ทางนักศึกษาได้ติดต่อสร้างความร่วมมือจากเครือข่ายสำคัญในการผลักดันและวางแนวทางในการพัฒนาและยกระดับทรัพยากรบุคคลเข้าสู่อาชีพ อาทิ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา และที่สำคัญยิ่งคือได้รับการตอบรับและส่งเสริมจากนายจตุติ ไกรฤกษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้บรรจุเป็นหนึ่งในโครงการสำคัญของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ซึ่งจะมีการขยายผลต่อเนื่องต่อไปในอนาคตโดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรเรียนรู้ที่โครงการได้เริ่มต้นพัฒนาไว้

2. โครงการ “กว่าร้อยปีสู่แสงสว่างอย่างยั่งยืน ลดความเหลื่อมล้ำ พลิกคุณภาพชีวิตบ้านเกาะฮัง จังหวัดกระบี่” โดย นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยสำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 25 (ปปร.25) กลุ่มบ้านรัชดาภิเษก

เป้าหมาย:

พื้นที่เกาะฮัง ตำบลศรีบอยา จังหวัดกระบี่ เป็นพื้นที่ที่ไม่มีไฟฟ้าใช้มากกว่า 100 ปี นักศึกษา ปปร. 25 จึงมีความตั้งใจที่มุ่งมั่นเข้าไปร่วมกับชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหา ทั้งในด้านการวางกรอบแนวทางการบริหารและจัดการระบบไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ให้เกิดความยั่งยืน และการเข้าไปช่วยขับเคลื่อนร่วมกับชุมชนเกาะฮัง เพื่อร้องขอให้เกิดการปักเสาสายไฟเข้ามาในชุมชน

ผลสำเร็จของโครงการ:

นักศึกษาจากกลุ่มบ้านรัชดาภิเษกได้ดำเนินการวางระบบการบริหารและจัดการระบบไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ให้มีการติดตั้งและใช้ได้จริง และช่วยขับเคลื่อนร่วมกับชุมชนเกาะฮัง ให้จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อการบริหารจัดการ และสร้างกระบวนการในการดูแลรักษา มีกฎ กติกา อย่างเป็นรูปธรรม โดยทุกครัวเรือนจะต้องปฏิบัติตาม “ธรรมนูญเกาะฮัง การบริหารและจัดการไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์อย่างยั่งยืน” นอกจากนี้ยังมีส่วนช่วยร่วมขับเคลื่อนกับชุมชน ให้มีการปักเสาสายไฟ เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาระยะยาวด้วย

ความยั่งยืนของโครงการ:

นักศึกษา ปปร. 25 เป็นสื่อกลางในการผลักดันและสนับสนุนให้ชุมชนเกาะฮังเข้ายื่นข้อร้องทุกข์กับฝ่ายบริหารภาครัฐในโอกาสสำคัญที่มีการจัดประชุมคณะรัฐมนตรีสัญจร ณ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2564 รวมทั้งยังเป็นผู้ประสานงานในการขับเคลื่อนให้เกิดการตัดสินใจเชิงนโยบายในการเข้ามาช่วยเหลือชุมชนเกาะฮังให้ได้รับการแก้ไขปัญหาที่เรื้อรังมากกว่า 100 ปี ในที่สุดจึงได้ทำให้ปัญหาของชุมชนเกาะฮังก็ได้รับการตอบสนอง เป็นอย่างดีจากหน่วยงานราชการ ซึ่งจะทำให้โครงการนี้สามารถดำเนินต่อไปได้อย่างยั่งยืน

3. โครงการ การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ: กรณีศึกษา ผลิตภัณฑ์แปรรูป อะโวคาโดปากช่อง โดย นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร ชั้นสูงการบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน รุ่นที่ 21 (ปรม. 21) กลุ่มที่ 6

เป้าหมาย:

เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์อะโวคาโดสู่การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา การจัดทำหลักสูตรและองค์ความรู้การปลูกอะโวคาโด และการส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และนำเสนอผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนเพื่อเพิ่มช่องทางการตลาด อันจะนำไปสู่การเพิ่มรายได้ได้อย่างยั่งยืน อันเป็นการคืนประโยชน์ส่วนรวมกลับสู่สังคม

ผลสำเร็จของโครงการ:

โครงการนี้ทำให้เกิดองค์ความรู้แบบครบวงจรที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อะโวคาโด และจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติเกี่ยวกับองค์ความรู้เทคโนโลยีการผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์ โดยมีผู้เข้าอบรมรุ่นแรกแล้ว จำนวน 50 คน สามารถจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนอะโวคาโด พัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มาจากอะโวคาโด ได้แก่ ขนมปังอะโวคาโด เนยอะโวคาโด นมอะโวคาโด รวมถึงการต่อยอดสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์อื่นๆ และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และการส่งเสริมการขาย ได้แก่ กล่องสำหรับใส่ขนมปังอะโวคาโด สเปย์แอลกอฮอล์ที่มีส่วนผสมของน้ำมันอะโวคาโด และการนำเสนอผลิตภัณฑ์อะโวคาโด ในงานมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2565 (Thailand Research Expo 2022) ระหว่างวันที่ 1 – 5 สิงหาคม 2565 ภายใต้แนวคิด “วิจัยเพื่อพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์

และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพฯ จัดโดย สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ความยั่งยืนของโครงการ:

โครงการนี้ได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำหรับต่อยอดการทำกิจกรรมส่งเสริม และสนับสนุนการวิจัยภายใต้แผนงานวิจัยด้านการจัดการความรู้ การวิจัย เพื่อใช้ประโยชน์รวมการปฏิบัติ และการถ่ายทอดสู่พื้นที่การจัดการความรู้จากการวิจัย เพื่อการใช้ประโยชน์ ประจำปี 2565 เรื่อง “การถ่ายทอดองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์ อะโวคาโดสู่การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา และสามารถจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการตลาดในการจัดจำหน่ายอะโวคาโด อย่างเป็นรูปธรรม

4. หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงการเสริมสร้างสังคมสันติสุข รุ่นที่ 12 (สสส.12)

เป้าหมาย:

หลักสูตร สสส.12 ได้มุ่งเน้นในการสร้างพื้นที่แห่งการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้นำให้เป็นผู้นำทางความคิดและมีพฤติกรรมที่ส่งเสริมประชาธิปไตยอย่างสุจริตและชอบธรรม ใช้กรณีศึกษาที่เกิดขึ้นจริงในวิถีชีวิตความเป็นอยู่ระหว่างคนที่แตกต่างกัน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกันในสังคมพหุวัฒนธรรม รวมถึงการวิเคราะห์ประยุกต์ใช้แนวคิด และเครื่องมือในการป้องกันและแก้ไขความขัดแย้งตลอดจนการฟื้นฟูและสร้างความสมานฉันท์ในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์และเป็นระบบ

สำหรับนักศึกษา สสส.12 ได้นำเสนอ 5 โครงการ ได้แก่ กลุ่ม 1 การศึกษาความขัดแย้งในการจัดสรรทรัพยากรกรณีศึกษาวัคซีนโควิด-19 กลุ่ม 2 ถอดบทเรียนเครื่องมืออันทรงพลัง “โมเดล 11 ขั้นตอน” ในการเสริมสร้างสังคมสันติสุข กลุ่ม 3 การศึกษากลไกการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อนำไปสู่กระบวนการหนุนเสริมการเจรจาสันติภาพ: บทเรียนการขับเคลื่อนจากพื้นที่ กลุ่ม 4 แนวทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์กับการสร้างสัมพันธภาพใหม่เพื่อสังคมสันติสุขของอำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ และกลุ่ม 5 ถอดบทเรียนการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านพื้นที่ทำกินและด้านการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ: สบขุ่นโมเดล

ผลสำเร็จของโครงการ:

หลักสูตร สสส.12 ได้ประสบความสำเร็จในการดำเนินการดังนี้

- กลุ่ม 1 การศึกษาความขัดแย้งในการจัดสรรทรัพยากรกรณีศึกษาวัคซีนโควิด-19 ได้ข้อเสนอดัชนีความสำเร็จ “Wellness Model” สำหรับชุมชนที่มีความขัดแย้งด้านที่ทำกินและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีองค์ประกอบ 7 ประการ คือ 1) Wealth (ความมั่งคั่งของชุมชน (ทรัพยากร)) 2) Esteem (การเห็นคุณค่าในตัวตน คุณค่าของชุมชน) 3) Life Long Learning (การเรียนรู้ตลอดชีวิต) 4) Network of Cooperation (เครือข่ายความร่วมมือ หรือ พี่เลี้ยง) 5) Eco Community (ชุมชนนิเวศน์ / ชุมชนคาร์บอนต่ำ) 6) Stability of Life (ความมั่นคงของชีวิต ปัจจัยสี่ และสุขภาพ) และ 7) Sustainability: Sustainable Development (ความยั่งยืนการพัฒนาอย่างยั่งยืน)

- กลุ่ม 2 ถอดบทเรียนเครื่องมืออันทรงพลัง “โมเดล 11 ขั้นตอน” ในการเสริมสร้างสังคมสันติสุข ได้คู่มือการใช้ “โมเดล 11 ขั้นตอน” ในการแก้ปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่ ที่ระบุแนวปฏิบัติ จุดแข็ง จุดอ่อน ข้อพึงระวัง สิ่งที่ต้องใส่ใจ และสรุปแต่ละขั้นตอน ไว้ แต่อย่างไรก็ตามเครื่องมือนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติ
- กลุ่ม 3 การศึกษากลไกการแก้ไขปัญหายังจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อนำไปสู่กระบวนการหนุนเสริมการเจรจาสันติภาพ: บทเรียนการขับเคลื่อนจากพื้นที่ ได้แนวทางการป้องกันความขัดแย้งในระยะยาว สำหรับการบริหารจัดการนโยบายสาธารณะในการจัดสรรทรัพยากร โดยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ การสร้างสันติวัฒนธรรม (Culture of peace) การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเสมอภาค (Equity) ให้เกิดขึ้นในสังคม และความเป็นประชาธิปไตย (Democracy) อย่างแท้จริง นำมาสู่การป้องกันความขัดแย้งในระยะยาว สำหรับการจัดสรรทรัพยากรสาธารณะให้เป็นไปตามความจำเป็น อย่างเหมาะสม และเป็นธรรม
- กลุ่ม 4 แนวทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์กับการสร้างสัมพันธภาพใหม่เพื่อสังคมสันติสุขของอำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ ได้ข้อเสนอแนวทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์กับการสร้างสัมพันธภาพใหม่เพื่อสังคมสันติสุข ความเชื่อ ด้านศิลปะ ด้านองค์ความรู้วิถีชีวิต และวัฒนธรรมชุมชน การจัดการผลิตภัณฑ์ชุมชนตามแนวทางการพัฒนา การสร้างแบรนด์ การทำการตลาด การกำหนดเครื่องมือการบริการ และการจัดการการเงิน
- กลุ่ม 5 ถอดบทเรียนการแก้ไขปัญหายังความขัดแย้งด้านพื้นที่ทำกินและด้านการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ : สบขุนโมเดล ได้ข้อเสนอแนวทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์กับการสร้างสัมพันธภาพใหม่เพื่อสังคมสันติสุข ความเชื่อ ด้านศิลปะ ด้านองค์ความรู้วิถีชีวิต และวัฒนธรรมชุมชน การจัดการผลิตภัณฑ์ชุมชนตามแนวทางการพัฒนา การสร้างแบรนด์ การทำการตลาด การกำหนดเครื่องมือการบริการ และการจัดการการเงิน

ทั้งนี้ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงการเสริมสร้างสังคมสันติสุข รุ่นที่ 12 ได้นำความรู้ที่ได้สั่งสมมาตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษาในสถาบันพระปกเกล้า ร่วมกันตกผลึกทางความคิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเชิงสร้างสรรค์ จนนำมาสู่การประชุมวิชาการเวทีสาธารณะในหัวข้อ “สันติภาพเชิงสร้างสรรค์ สัมพันธภาพใหม่ที่ยั่งยืน” เพื่อก่อให้เกิดองค์ความรู้แนวคิดใหม่ นำไปสู่แนวทางการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธีและสร้างสรรค์ นำพาความสุขและสันติภาพสู่ชุมชนได้อย่างแท้จริง

การจัดทำรายงานจากผลการศึกษาหรือถอดบทเรียนของกระบวนการต่างๆ ในประเด็นทั้ง 5 กลุ่ม ได้โมเดลความตระหนักรู้จากผลการเรียนรู้ คือ 2C2PTER (Complexity, Communication, Participation, Participatory Learning, Trust, Empowerment, and Relationship) โดยความตระหนักแต่ละประเด็น มีดังนี้

1. ความสลับซับซ้อนของการพัฒนา (The Complexity of Development) ก่อให้เกิดความขัดแย้ง
2. การสื่อสาร (Communication) ที่สร้างสรรค์เป็นทักษะที่จำเป็นและมีพลังอย่างยิ่งในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง
3. การมีส่วนร่วม (Participation) อย่างเท่าเทียมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ส่งผลให้เกิดการสื่อสารสองทาง และลดความขัดแย้งตั้งแต่เริ่มต้น
4. การเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน (Participatory Learning) เป็นการยกระดับสติปัญญาของคนในชุมชน เกิดจิตสำนึกชุมชน เกิดความรักความผูกพัน ความเอื้ออาทรต่อกัน
5. ความไว้วางใจ (Trust) เป็นปัจจัยทางจิตวิทยาที่ทำให้เกิดสัมพันธภาพ และเกื้อหนุนกระบวนการสร้างสันติภาพที่ยั่งยืน
6. การมอบอำนาจ (Empowerment) จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก หรือเชิงสร้างสรรค์ต่อสังคม
7. สัมพันธภาพ (Relationship) เป็นการพัฒนาความไว้วางใจ สัมพันธภาพอันดี จะช่วยให้การเรียนรู้ร่วมกันเป็นไปโดยไม่บิดเบือน มีการยอมรับและเข้าใจ ส่งเสริมซึ่งกันและกัน

5. โครงการ “ขยาย” ผ้ากอแห่งวัฒนธรรม โดย นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร ผู้นำยุคใหม่ในระบอบประชาธิปไตย รุ่นที่ 11 (ปนป.11) กลุ่มไก่อฟ้า

เป้าหมาย:

เป็นโครงการที่มุ่งพัฒนาศักยภาพและความสามารถที่แฝงเร้นของชุมชน และนำจุดเด่น รวมถึงอัตลักษณ์ของผ้าปกากะเยอที่สามารถพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ได้หลากหลาย มาเป็นอาชีพเสริมในครัวเรือน สามารถเติมเต็มศักยภาพของคนในชุมชน และเข้าไปร่วมกับ ชุมชนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การกำหนดราคา และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ อันเป็นส่วนสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมในด้านเศรษฐกิจทำให้คุณภาพชีวิต ของคนบนพื้นที่สูงมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพื่อคืนประโยชน์ส่วนรวมสู่สังคม

ผลสำเร็จของโครงการ:

ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มสตรีปกากะเยอได้รับการพัฒนาโดยการนำอัตลักษณ์ของผ้า มาเป็นจุดแข็งในการเพิ่มมูลค่าให้มีความทันสมัย หลากหลาย และมีคุณภาพมากขึ้น ทำให้สามารถแข่งขันในตลาดได้ผ่านการพัฒนาตลาดโดยใช้ชุมชนเป็นฐานราก นอกจากนี้ ยังมีช่องทางการจัดจำหน่ายที่เพิ่มมากขึ้นทั้งในรูปแบบ online และ offline ส่งผลให้ชุมชน มีรายได้เพิ่มขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในขณะที่เดียวกันกลุ่มสตรีบ้านทุ่งพร้าวกะเหรี่ยง

ก็มีความรู้และทักษะในการผลิตผลิตภัณฑ์และได้รับการยอมรับมากขึ้นด้วยจากการประสานความร่วมมือโดยการสร้างพันธมิตร หลากหลายภาคส่วน ทั้งกระทรวงวัฒนธรรม กรมการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย องค์การบริหารส่วนตำบลลาวาวี และกรมส่งเสริมการเกษตร

ความยั่งยืนของโครงการ:

การดำเนินงานนี้ก่อให้เกิดการรวมตัวกันของผู้นำยุคใหม่ ในชุมชนกลุ่มสตรีบ้านทุ่งพร้าว กะเหรี่ยง ที่เป็นแกนหลักสำคัญในการจัดการวิสาหกิจชุมชนญูญอกะเหรี่ยงบ้านทุ่งพร้าว ส่งผลให้กลุ่มสตรีมีบทบาทและได้รับการยอมรับมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการที่สมาคมวัฒนธรรมหัตถศิลป์ล้านนาได้คัดเลือกกลุ่มชาติพันธุ์นี้ เข้าร่วมอบรมโครงการพัฒนาทักษะองค์ความรู้ และเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรและผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นเมือง ให้มีความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นเมืองให้มีความแตกต่าง และโดดเด่นที่ตรงกับความต้องการของตลาดในยุควิถีชีวิตใหม่ หรือ Koyori Project 2022

เพื่อเพิ่มมูลค่าของห่วงโซ่ผลิตภัณฑ์ จึงเป็นการช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ และสังคม อย่างเป็นรูปธรรมด้วยการ “สร้างคุณภาพชีวิต ลดความเหลื่อมล้ำ คงคุณค่าวัฒนธรรม สร้างผู้นำที่ยั่งยืน”

6. โครงการ “สานต่อความยั่งยืนไฟ้และชาอัสสัมควบคู่วิถีเกษตรธรรมชาติเพื่อเสริมสร้างมูลค่าและรายได้” โดย นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้นำยุคใหม่ ในระบอบประชาธิปไตย รุ่นที่ 11 (ปนป.11) กลุ่มเหยี่ยว

เป้าหมาย:

เป็นโครงการที่สานต่อโครงการของ กลุ่มเหยี่ยว ปนป.รุ่น 10 ซึ่งเป็นรุ่นก่อนหน้านั้น โดยการแปรรูปชาอัสสัม นำไปสู่การลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ โดยการสานต่อความยั่งยืนควบคู่กับ

วิถีธรรมชาติ เป็นการหารายได้จากวัตถุดิบที่มีอยู่มากมายในท้องถิ่น นำมาพัฒนาและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ และพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่ชาวบ้านในชุมชนในด้านการเงิน การบัญชี การตลาดและกฎหมายธุรกิจ

ผลสำเร็จของโครงการ:

ชาวบ้านในพื้นที่ห้วยเกียงและพื้นที่ใกล้เคียง จำนวนไม่น้อยกว่า 100 คน กลุ่มชาวบ้าน 195 ครัวเรือน มีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 47 จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ได้รับการอบรมความรู้และฝึกทักษะเกี่ยวกับสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับบัญชี กฎหมายสัญญาเบื้องต้น การจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน และวิธีการขอรับทุนสนับสนุนด้านงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างอาชีพเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ

ความยั่งยืนของโครงการ:

หน่วยงานภาคส่วนต่างๆ ที่เป็นเครือข่ายพันธมิตรในชุมชนจังหวัดเชียงราย ต่างขานรับในการส่งเสริมและสานต่อโครงการนี้ เพื่อสร้างความยั่งยืนในหลากหลายรูปแบบ เช่น สถาบันชา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ชาวบ้านในการพัฒนาเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และขอขยายพื้นที่โครงการภายใต้พระราชดำริ พระเมธีวชิโรดม (ว.วชิรเมธี) พระนักพัฒนาแห่งศูนย์วิปัสสนาไร่เชิญตะวันรับเป็นผู้อุปถัมภ์โครงการ โดยมีตลาดลานเมืองในจังหวัดเชียงรายมอบพื้นที่ให้พระอาจารย์ ว.วชิรเมธี ในการจัดจำหน่ายโดยไม่มีค่าใช้จ่าย

7. โครงการ “สัมผัสแทนสายตาสู่การพัฒนาอย่างเท่าเทียม” โดย นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้นำยุคใหม่ในระบอบประชาธิปไตย รุ่นที่ 11 (ปนป.11) กลุ่มเลือก

เป้าหมาย:

เป็นโครงการที่เพิ่มโอกาสให้แก่ผู้พิการทางสายตา ให้มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายมากขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและลดความเหลื่อมล้ำของผู้ด้อยโอกาสให้สามารถเพิ่มขีดความสามารถของตนเองได้ โดยสถาบันการศึกษาที่สอนผู้บกพร่องในการมองเห็น มีขีดความสามารถในการผลิตสื่อสัมผัสภาพนูนมากขึ้น และเกิดความเชื่อมโยงกัน ระหว่างสถาบันที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นเครือข่ายการใช้สื่อภาพนูนในการเรียนรู้

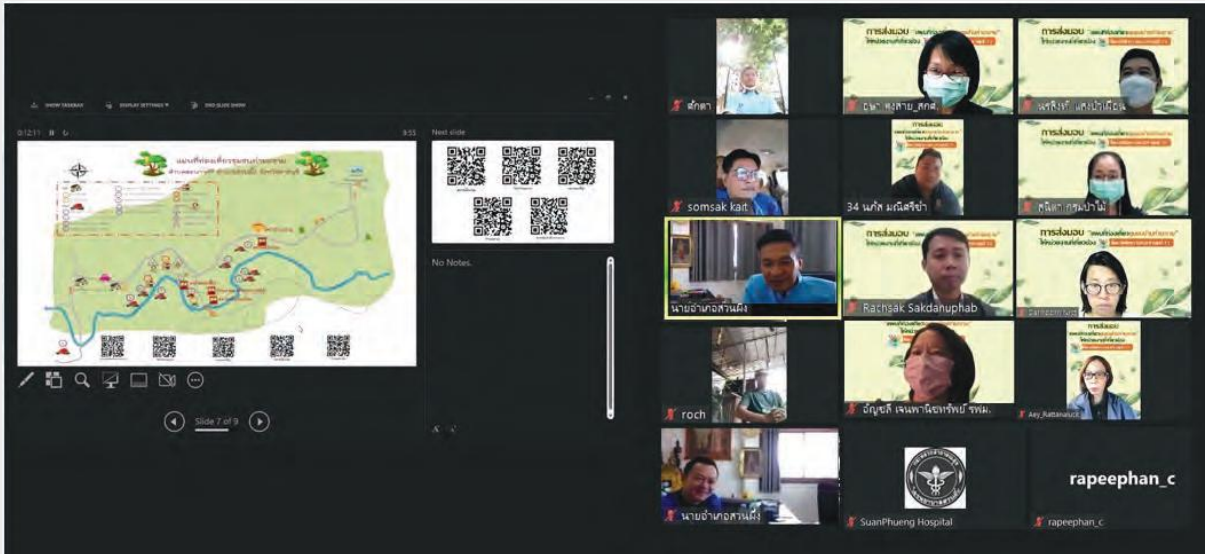
ผลสำเร็จของโครงการ:

มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการผลิตสื่อภาพนูนให้ครูสอนคนตาบอด 10 โรงเรียน และจัดทำเป็นบทเรียนออนไลน์ สร้างช่องทางการสื่อสารทางโซเชียลมีเดีย (social media) ทั้งไลน์ออฟฟิเชียล (line official) และเฟซบุ๊ก (Facebook) ให้ครูในเครือข่ายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสังคมได้ตระหนักถึงความเหลื่อมล้ำของการเข้าถึงสื่อของผู้พิการทางสายตา

ความยั่งยืนของโครงการ:

โครงการมีส่วนผลักดันให้สถาบันที่สอนผู้บกพร่องในการมองเห็นรวมตัวกันเป็นเครือข่ายเป็นชุมชนคุณครูสอนคนตาบอด (community) ยุคใหม่ที่ไม่ละเลยสื่อทางการสัมผัส ส่งเสริมให้เกิดการผลิตและใช้สื่อภาพนูนในการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้พิการซึ่งเป็นกลุ่มเปราะบางในสังคมอย่างยั่งยืน ผ่านการผลักดันให้เกิดการลงนามความร่วมมือและการจัดตั้งศูนย์เครือข่ายการผลิตและใช้สื่อภาพนูน โดยมีโรงเรียนเครือข่ายเบื้องต้น 10 โรงเรียน ผ่านโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ

8. การเสริมสร้าง “ความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ธรรมาภิบาล (Good Governance) ให้เกิดประโยชน์ได้จริง” โดย หลักสูตรประกาศนียบัตรธรรมาภิบาลของผู้บริหารระดับกลาง รุ่นที่ 24 (ปรก.24)

เป้าหมาย:

นักศึกษาในหลักสูตร ปรก.24 ได้มีการแบ่งกลุ่มกันในการลงพื้นที่ชุมชน เพื่อนำความรู้ (Knowledge) และประสบการณ์จากการศึกษาอบรม ไปสู่การแก้ไขปัญหาในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและพัฒนาองค์กร หรือการลดความเหลื่อมล้ำ โดยการพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลและทักษะการทำงานเป็นทีมบนพื้นฐานของหลักการมีส่วนร่วม และหลักประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ มีการพัฒนาหัวข้อการศึกษาที่เป็นประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมในระดับนโยบายและระดับพื้นที่ โดยในรุ่นนี้ ได้มีโครงการเด่นหลายโครงการ ได้แก่

โครงการ “การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี” มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวของชุมชนพื้นที่ดังกล่าว เพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำของการรับรู้และเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนในพื้นที่บ้านท่ามะขาม หมู่ที่ 2 ตำบลตะนาวศรี ด้วยการจัดทำแผนที่การท่องเที่ยวและสื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบออนไลน์การสร้างความรู้ให้แก่นักท่องเที่ยว

โครงการ “ถักทอเส้นใยกล้วย สู่วิถีชุมชนบ้านโป่งลึก - บางกลอย จังหวัดเพชรบุรี”

มีวัตถุประสงค์ในการนำต้นกล้วยซึ่งแต่เดิมเป็นวัสดุเหลือทิ้ง มาทำให้เกิดประโยชน์ โดยกระบวนการผลิตเส้นใยกล้วย ทั้งในรูปแบบของเส้นใยสำหรับทอผ้า เสื้อ ย่อม ฯลฯ ที่สมาชิกในชุมชนร่วมกันออกแบบ นอกจากนี้ยังสามารถถ่ายทอดเป็นองค์ความรู้ให้กับชุมชนใกล้เคียง ทำให้สมาชิกในชุมชนได้ใช้เวลาที่ว่างจากอาชีพหลัก รวมถึงสมาชิกที่ว่างงาน ผู้สูงอายุ หรือแม่บ้าน ได้พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ ทั้งที่มีอยู่เดิมและการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ เข้าสู่ชุมชนและนำออกสู่ท้องตลาด ทำให้สมาชิกในชุมชนมีรายได้มากขึ้นและยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

ผลสำเร็จของโครงการ:

ผู้เข้ารับการศึกษาดูงานในหลักสูตรนี้ ได้นำความรู้ (Knowledge) และประสบการณ์จากการศึกษาดูงานไปสู่การแก้ไขปัญหาในประเด็นต่างๆ มีการพัฒนาหัวข้อการศึกษาที่เป็นประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมในระดับนโยบายและระดับพื้นที่ มีการทำงานร่วมกัน บนพื้นฐานของหลักการมีส่วนร่วมและหลักประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ สามารถลดความเหลื่อมล้ำของความรู้และข้อมูลในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวชุมชน และสามารถนำวัสดุเหลือทิ้งมาปรับให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และสามารถถ่ายทอดเป็นองค์ความรู้ให้กับชุมชนใกล้เคียง

9. หลักสูตรนายกเทศมนตรียุคใหม่ในมิติการพัฒนาเมืองสู่อนาคต

เป้าหมาย:

การเลือกตั้งเทศบาลทั่วประเทศ เมื่อปี 2564 ผลการเลือกตั้งพบว่า มีจำนวนนายกเทศมนตรีที่เข้ามาดำรงตำแหน่งเป็นสมัยแรกมากถึงร้อยละ 70 สถาบันพระปกเกล้า และสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย เล็งเห็นโอกาสในการยกระดับการพัฒนาเทศบาลให้มีความเจริญก้าวหน้า สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และรับมือกับความท้าทายใหม่ๆ ของโลกปัจจุบัน รวมถึงการเป็นองค์กรต้นแบบของการกระจายอำนาจและการพัฒนาประชาธิปไตยท้องถิ่น จึงได้พัฒนา “หลักสูตรนายกเทศมนตรียุคใหม่ในมิติการพัฒนาเมืองสู่อนาคต” ที่มุ่งให้เกิดการสร้างแรงบันดาลใจและความตระหนักในการพัฒนาเมือง นำไปสู่การพัฒนายกระดับการทำงานของเทศบาล โดยมีกระบวนการเรียนรู้ทั้งจากการบรรยายของผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาด้านต่างๆ กรณีศึกษา การศึกษาดูงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เข้ารับการอบรม โดยได้มีการจัดการอบรมจำนวน 8 รุ่น รุ่นละ 80 คน

ผลสำเร็จของโครงการ:

ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานที่ตอบสนองความท้าทายใหม่ๆ และนำไปขับเคลื่อนในพื้นที่ เช่น Smart City การพัฒนา

เศรษฐกิจสร้างสรรค์ การสร้างคาร์บอนเครดิต การพัฒนาแหล่งรายได้ใหม่ การจัดการศึกษาเพื่อรับมือ VUCA World ฯลฯ รวมทั้งเกิดเครือข่ายการทำงานระหว่างนายกเทศมนตรีด้วยกัน และเกิดเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาพื้นที่ เช่น สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (DGA), Creative Economy Agency (CEA), TK Park

ความยั่งยืนของโครงการ:

โครงการได้ผลักดันให้เกิดเครือข่ายการดำเนินงานร่วมกันในเรื่องของ Smart City โดยสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทยได้จัดทำ MOU หรือบันทึกความเข้าใจร่วมกับสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (DGA) ในการอบรมให้ความรู้การพัฒนาแพลตฟอร์มการให้บริการประชาชน ซึ่งทำให้เทศบาลทั่วประเทศได้รับประโยชน์ร่วมกัน และจะเป็นต้นแบบให้กับสมาคมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นได้ดำเนินการตาม

10. หลักสูตรวุฒิบัตรการเสริมสร้างธรรมาภิบาลท้องถิ่น

เป้าหมาย:

หลักสูตรวุฒิบัตรการเสริมสร้างธรรมาภิบาลท้องถิ่น มุ่งเน้นให้ผู้เข้าศึกษาอบรม เกิดจิตสำนึกและความตระหนักในการนำธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานท้องถิ่น โดยมุ่งให้ผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการ และพนักงานส่วนท้องถิ่นใช้อำนาจเพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชน โดยในหลักสูตรฯ มีกระบวนการเรียนการสอนหลากหลายวิธี ทั้งในชั้นเรียน การเรียนจากกรณีศึกษา (case-based learning) การอภิปราย การฝึกปฏิบัติการในรูปแบบ การแลกเปลี่ยนมุมมองและประสบการณ์ทำงานของผู้เข้ารับการศีกษาอบรม และการศึกษาดูงานในพื้นที่จริงที่ประสบความสำเร็จในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารท้องถิ่น

ผลสำเร็จของโครงการ:

สถาบันพัฒนาเครื่องมือและกระบวนการในยกระดับธรรมาภิบาลซึ่งเป็นลิขสิทธิ์เฉพาะของสถาบัน โดยนำเครื่องมือและกระบวนการนี้มาใช้ในการเรียนการสอนของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้ประเมินระดับธรรมาภิบาลก่อนการศีกษาอบรม ซึ่งเป็นการประเมินในสองส่วน ประกอบด้วยระดับบุคคลและระดับหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตน ว่ามีระดับธรรมาภิบาลอยู่ในระดับใด โดยซึ่งกระบวนการเรียนการสอนผู้เข้าอบรมจะได้รับความรู้ และการใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาตนเอง ตลอดจนปรับวัฒนธรรมการทำงานขององค์กร เพื่อยกระดับการบริหารงานท้องถิ่น ให้มีระดับธรรมาภิบาลเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม ส่งผลให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับประโยชน์ในวงกว้าง

ความยั่งยืนของโครงการ:

นักศึกษาได้นำความรู้ที่ได้จากการศีกษาอบรมนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน โดยยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางในการทำงาน โปร่งใส ยึดความถูกต้อง บริการประชาชนอย่างเต็มใจ รับผิดชอบงานในหน้าที่ด้วยความขยัน ยึดระเบียบกฎหมายในการทำงานอย่างเคร่งครัด ปรับวัฒนธรรมการทำงานขององค์กรให้เกิดความเที่ยงธรรม ยุติธรรม ในการบริหารงาน และนำไปเผยแพร่ต่อแก่บุคคลใกล้เคียง เด็กและเยาวชนได้เข้าใจเรื่องหลักธรรมาภิบาล อีกทั้งยังมีการจัดทำโครงการจัดการความรู้ เรื่อง หลักธรรมาภิบาลใช้ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

11. หลักสูตรระดับสัมฤทธิบัตรการให้บริการสาธารณะ: โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน (People's Audit)

เป้าหมาย:

หลักสูตรระดับสัมฤทธิบัตรการให้บริการสาธารณะโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน (People's Audit) เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการให้บริการสาธารณะ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน อันนำไปสู่การส่งเสริมจิตสำนึกเรื่องความเป็นประชาธิปไตย และเสริมสร้างธรรมาภิบาลที่เหมาะสมกับบริบทต่างๆ

ผลสำเร็จของโครงการ:

สถาบันมุ่งเน้นในการพัฒนาเครื่องมือและกระบวนการให้ผู้เข้ารับการศึกษอบรมสามารถนำเครื่องมือ และกระบวนการไปใช้ประโยชน์ ตามเป้าหมายที่ว่า “เรียนจบ ใช้งาน ได้ทันที” รูปแบบการอบรมหลักสูตรประกอบด้วย ภาคทฤษฎี การบรรยายแบบมีส่วนร่วม การอภิปรายกลุ่มระดมความคิดเห็น และการนำเสนอ การทำแบบฝึกหัดจากกรณีศึกษา (Case studies) และภาคปฏิบัติ เป็นการฝึกปฏิบัติโดยมุ่งให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ปรัชศน์ และข้อมูลกับวิทยากรและนักศึกษาอื่นๆ อย่างเชื่อมโยงประสานกับเนื้อหาของแต่ละหัวข้อวิชา เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้อย่างเหมาะสม

ความยั่งยืนของโครงการ:

ภายหลังจากการศึกษอบรมได้มีการติดตามผลการศึกษอบรมอย่างต่อเนื่อง โดยพบว่านักศึกษาที่ผ่านการอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปใช้ในการทำงานได้ทันที อาจกล่าวได้ว่า การนำความรู้จากการอบรมไปใช้สามารถแก้ไขจุดอ่อนที่เคยมี คือ การที่เข้าไม่ถึงชุมชน ไม่สามารถสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนได้ แต่พอเอาเครื่องมือมาใช้ เห็นได้ถึงความเปลี่ยนแปลง เห็นจากแววตาได้เลยว่ามีพลังใจ”

ยุทธศาสตร์ที่ 3

การพัฒนาและสร้างความเป็นพลเมือง

ยุทธศาสตร์การพัฒนาและสร้างความเป็นพลเมือง เป้าหมายเพื่อสร้าง “ความเป็นพลเมือง” ตั้งแต่ เยาวชน นักเรียน นักศึกษา ครู ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทั่วไป ซึ่งแบ่งความเป็นพลเมือง ออกเป็น 2 ระดับ คือ พลเมืองที่มีความตระหนักรู้ (Concerned citizen) และพลเมืองที่มีความกระตือรือร้น (Active citizen) ที่มุ่งเน้นการลงมือปฏิบัติในการสร้างพลเมืองที่เข้มแข็งในการขับเคลื่อนชุมชนและสังคมให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยอย่างยั่งยืน

ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สถาบันได้ส่งเสริมและสร้างพลเมืองโดยผ่านโครงการและเครือข่ายสำคัญ เพื่อขับเคลื่อนการสร้างความเป็นพลเมืองไปยังกลุ่มเป้าหมายในหลากหลายมิติมากยิ่งขึ้น โดยคาดหวังให้เกิดการพัฒนาและขยายผลในเชิงพื้นที่ ทั้งจากเครือข่ายศูนย์การเมืองภาคพลเมือง จำนวน 56 ศูนย์ทั่วประเทศ กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงผู้นำชุมชน ภาคประชาสังคม และประชาชนทั่วไปให้เกิดการตระหนักถึงการสร้างความเป็นพลเมืองผ่านเครือข่ายขับเคลื่อนงานการเมืองภาคพลเมืองที่เข้มแข็ง และโครงการที่สำคัญ ได้แก่

1. เครือข่ายขับเคลื่อนงานการเมืองภาคพลเมืองที่เข้มแข็ง

เครือข่ายศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง

ปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 56 จังหวัดทั่วประเทศ ด้วยความรู้ ทักษะ เครื่องมือ กลไกทางวิชาการ ตลอดจนประสบการณ์ที่สั่งสมมาเป็นเวลานานในการทำงานกับชุมชน และภาคประชาสังคม ศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง จึงเป็น ศูนย์กลางในการบูรณาการเชื่อมประสาน

ระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่จังหวัด และจังหวัดใกล้เคียง ส่งผลอันดีต่อการสร้าง วิถีประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สามารถตอบสนองการขับเคลื่อนงาน ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาคทางสังคม และการปฏิรูป ประเทศได้เป็นอย่างดี

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีศูนย์ฯ ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสถาบัน พระปกเกล้า และดำเนินโครงการในพื้นที่ได้สมบูรณ์จำนวน 48 จังหวัด ก่อให้เกิดโครงการ ที่เป็นประโยชน์ และสามารถแก้ไขปัญหาในพื้นที่ มากกว่า 100 โครงการ โดยมีผู้เข้าร่วม จำนวนประมาณ 1,000 คน ซึ่งโครงการเหล่านี้ได้สร้างความเข้มแข็งพลเมืองที่ตระหนักรู้ (Concerned Citizen) ผ่านกิจกรรมต่างๆ และพลเมืองที่มีความกระตือรือร้น (Active Citizen) ให้แก่ทุกพื้นที่

การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง ถือเป็น การสร้างการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่อย่างตรงจุดตรงตามความต้องการอย่างแท้จริง อีกทั้ง หลายโครงการของศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง มีการขับเคลื่อนงานผ่านกระบวนการนโยบายสาธารณะ และเสนอต่อหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องให้นำไปบรรจุในแผนเพื่อแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและบริบทในพื้นที่ อาทิ

- **ศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง จังหวัดศรีสะเกษ** ได้ดำเนินการสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลเมืองคง อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ ตั้งแต่ปี 2563 - 2565 ผ่านสภาพลเมืองศรีสะเกษเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ “ราษีไศล ตลาดชุมชน ถนนสายวัฒนธรรม” ซึ่งข้อเสนอเชิงนโยบายสาธารณะนี้นับเป็นการส่งเสริม และสร้างประโยชน์แก่การท่องเที่ยวชุมชนเมืองคง และปี 2565 ได้รับการบรรจุในเทศบัญญัติของเทศบาลตำบลเมืองคง และองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองคง

- **ศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช** ได้จัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราชฉบับเจ้าเมือง โดยดำเนินการต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลาหลายปีจนถึงปี 2565 นี้ เป็นแผนฉบับเจ้าเมืองปีที่ 13 และมีการส่งมอบต่อผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช นายกองค้กรบริหารส่วนจังหวัด และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทุกปี

- ศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง จังหวัดเชียงราย ได้ดำเนินโครงการพลเมืองดี มีคุณธรรม มีการขับเคลื่อนโครงการเพื่อส่งเสริมคุณธรรมของคนในพื้นที่จังหวัด เชียงรายอย่างต่อเนื่อง และผลักดันข้อเสนอเชิงนโยบายสู่การปฏิบัติ โดยนำ ข้อเสนอเชิงนโยบายเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย

- ศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ดำเนินโครงการ ผลักดันนโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่น และในระดับจังหวัด จนนำไปสู่ การเสนอ โครงการสถานีสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ ให้กับนายกองค์การบริหารส่วนตำบล บ้านหลวง เพื่อรับการสนับสนุนตามปัญหาและความต้องการเรื่องการเกษตรของ ประชาชนในชุมชน ซึ่งหลังจากมีการเสนอผลักดันนโยบายให้กับองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นแล้วทางผู้เสนอและศูนย์จะมีการติดตามผลเพื่อให้องค์กรปกครอง นำไปเป็นนโยบายเพื่อให้ปัญหาได้รับการแก้ไขในพื้นที่อย่างเห็นผลเป็นรูปธรรม ผลปรากฏว่าในปี 2565 จากการติดตามผลได้มีการนำข้อเสนอเรื่องของ เครื่องสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อใช้ทางการเกษตรในพื้นที่ มาบรรจุในแผนพัฒนา ท้องถิ่น ปี 2566 - 2570 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอเสนา

ความสำเร็จที่เกิดขึ้นมาจากการขับเคลื่อนของศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง จังหวัดเลย และศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง จังหวัดสกลนคร

การขับเคลื่อน การพัฒนาและสร้างความเป็นพลเมือง สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงให้กับพื้นที่เป้าหมายได้เป็นที่ประจักษ์ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทั้งระดับปัจเจกบุคคล และระดับชุมชน ส่งผลให้สถาบันพระปกเกล้า ได้รับการยอมรับจากคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) มอบรางวัลเลิศรัฐเพื่อเชิดชูเกียรติและเป็นขวัญกำลังใจให้แก่เจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐที่มีความมุ่งมั่นปฏิบัติราชการและพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการแก่ประชาชนอย่างเป็นเลิศ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ให้แก่โครงการปฏิบัติการเสริมสร้างพลังพลเมือง(Citizen Empowerment for Healthy Democracy) ทั้งในปี 2564 และ 2565 โดยได้รับรางวัลประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วมในปี 2564 และประเภทเลื่องลือขยายผลในปี 2565 ดังนี้

- **ศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง จังหวัดเลย** กกับการแก้ไขปัญหาข้อพิพาทระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนในการใช้พื้นที่ป่าไม้ซึ่งทับซ้อนกันระหว่างป่าอนุรักษ์กับที่ทำกินที่ชาวบ้านอยู่อาศัยมานานกว่า 474 ปี ซึ่งปัญหานี้ดำเนินมานานกว่า 35 ปี สามารถบรรเทาลงไปได้ภายหลังจากสถาบันพระปกเกล้าได้นำกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะอย่างมีส่วนร่วม ส่งผลให้ข้อเสนอของภาครัฐเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ป่าไม้ที่มีมานานแล้วได้รับการยอมรับและปฏิบัติตาม โดยอาศัยอำนาจของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) มาตรา 16 ของพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562 ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อประกอบการพิจารณาเสนอความเห็น และให้ข้อเสนอแนะต่อไป

สวนเห็บของวิถีชีวิตคนในชุมชน

- **ศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง จังหวัด สกลนคร** สามารถสร้างการขับเคลื่อนด้านเกษตรปลอดภัย เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารแก่ครัวเรือน ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ สร้างสุขภาพและสร้างอาชีพให้แก่คนในชุมชน ความสำเร็จที่เกิดขึ้นส่งผลให้เทศบาลตำบลนาใน ได้เห็นถึงศักยภาพของโครงการ และคนในชุมชนจึงเห็นชอบให้บรรจุเรื่องเกษตรปลอดภัยไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2561 - 2565 เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) ด้วย พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณ 1 แสนบาท เพื่อขับเคลื่อนเกษตรปลอดภัย และส่งเสริมอาชีพอย่างต่อเนื่อง

การยอมรับจากหน่วยงานภายนอก นับเป็นที่ประจักษ์ต่อความพยายามของสถาบันพระปกเกล้า และยืนยันให้เห็นถึงความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาประชาธิปไตย ธรรมาภิบาลและสันติวิธี ของสถาบันพระปกเกล้าอย่างชัดเจน

โรงเรียนพลเมือง เครื่องมือในการขับเคลื่อนงานภาคพลเมือง โดยเครือข่ายศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สู่แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างพลเมือง

“สร้างพลเมืองให้มีคุณภาพ ด้วยวิถีวัฒนธรรมประชาธิปไตย ประเทศไทยจะพัฒนาอย่างยั่งยืน” เป็นหลักปรัชญาที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมโครงการโรงเรียนพลเมือง เพราะได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการให้การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง และการปลูกจิตสำนึกของความเป็นพลเมืองอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยเจตนารมณ์ การขยายโอกาสเข้าถึงความรู้ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้กับประชาชนทั่วไป โดยเคารพบริบทความต้องการของพื้นที่ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการเรียนรู้ เน้นการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประชาธิปไตยให้ความสำคัญสูงสุดกับการลงมือปฏิบัติ และส่งเสริมให้เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต Lifelong Learning

ในปี 2565 มีศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง เสนอของบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมืองทั้งสิ้น 23 ศูนย์ 24 โรงเรียน โดยมีนักเรียนสมัครเข้าเรียนจำนวน 1,200 คน และเรียนจบตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดจำนวน 1,054 คน คิดเป็นร้อยละ 87.83 การดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมือง ทำให้ได้เห็นถึงการประสบความสำเร็จที่เกิดจาก “นักเรียนพลเมือง” ที่ร่วมกันคิด และลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. นักเรียนโรงเรียนพลเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ยื่นข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง *การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในครอบครัวและชุมชน* ต่อ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ตำบลเขาติน อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดสุพรรณบุรี นำไปสู่ข้อเสนอเชิงนโยบายที่หน่วยงานภาครัฐได้นำไปบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการและจัดสรรงบประมาณ
2. นักเรียนโรงเรียนพลเมือง ร่วมกันทำแผนชุมชน และแผนเมือง เพื่อนำไปสู่แผนระดับจังหวัดในการแก้ไขปัญหาชุมชน เช่น จังหวัดเลย เสนอแผนชุมชนไปยังเทศบาล และอยู่ระหว่างยื่นข้อเสนอเชิงนโยบายไปยังจังหวัดในเรื่อง *การกำจัดขยะในชุมชน*

- นักเรียนโรงเรียนพลเมืองสามารถจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายไปยังท้องถิ่นต่างๆ ในพื้นที่ชุมชนของนักเรียนเอง เช่น จังหวัด ยะลา ได้จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย ไปยังท้องถิ่น 5 พื้นที่ 5 นโยบาย ซึ่งเป็นพื้นที่ชุมชนของนักเรียนเอง

2. จากเครือข่ายขับเคลื่อนงานการเมืองภาคพลเมือง ที่เข้มแข็งสู่เยาวชนคนรุ่นใหม่ในการเปลี่ยนแปลงสังคม

การพัฒนาประชาธิปไตย เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลต้องมุ่งไปที่การพัฒนาคนและเริ่มจากการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพราะเป็นช่วงวัยที่มีพลังความคิดสร้างสรรค์ ชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ และกล้าที่จะเปลี่ยนแปลง สถาบันพระปกเกล้า จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะนักเรียนและนักศึกษา เป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญ ที่สถาบันมุ่งหวังจะสร้างให้เป็นเยาวชนพลเมือง คือเป็นเยาวชนที่มีความรู้ควบคู่กับการมีจิตสำนึกสาธารณะ มีวิถีชีวิต และพฤติกรรมประชาธิปไตย สถาบันจึงจัดโครงการผู้นำเยาวชนแห่งอนาคตขึ้นตั้งแต่ปี 2559 และต่อเนื่องมาจนถึงปี 2565 ตลอด 7 ปี สถาบันพระปกเกล้าสร้างผู้นำเยาวชนแห่งอนาคตให้กับสังคมชุมชนทั่วประเทศ จำนวน 548 คน จากการจัด 9 รุ่น

ในปี 2565 สถาบันพระปกเกล้าจัดโครงการผู้นำเยาวชนแห่งอนาคต รุ่นที่ 9 ด้วยรูปแบบผสมหรือ hybrid โดยจัดการเรียนการสอนแบบ online ระหว่างวันที่ 20 - 25 พฤษภาคม 2565 ผ่านแอปพลิเคชัน Zoom และแบบ onsite ระหว่างวันที่ 28 - 31 พฤษภาคม 2565 ณ พิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รวม 10 วัน มีนิสิตนักศึกษาผ่านการฝึกอบรมทั้งสิ้น 65 คน จาก 30 มหาวิทยาลัยทั่วประเทศ โดยผู้นำเยาวชนแห่งอนาคต ได้ร่วมกันจัดทำสื่อเผยแพร่

การเสริมสร้าง
บ้านเมืองสุจริต 1

การเสริมสร้าง
บ้านเมืองสุจริต 2

การสื่อสารบนโลกดิจิทัล
กับการสร้างสังคมสันติสุข

จิตสาธารณะกับ
การพัฒนาสังคม

Hybrid
warfare

อาชญากรรม
คอมพิวเตอร์

พลเมืองโลก

ส่งเสริมความเป็นพลเมือง ใน 5 ประเด็น ได้แก่ การเสริมสร้างบ้านเมืองสุจริต การสื่อสารบนโลกดิจิทัลกับการสร้างสังคมสันติสุข จิตสาธารณะกับการพัฒนาสังคม การรู้เท่าทันเทคโนโลยีและอาชญากรรมทางเทคโนโลยี และพลเมืองโลก

อีกทั้ง ผลงานของผู้นำเยาวชนแห่งอนาคตผู้ถือเป็นต้นแบบของความเป็นพลเมืองประจำปี 2565 มีดังนี้

1. ผู้นำเยาวชนแห่งอนาคตจัดทำโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม จากการขับเคลื่อนโครงการ *Stop sexual harassment หยุดคุกคามทางเพศ* เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องภัยคุกคามทางเพศ การให้ความสำคัญกับการรักษาสิทธิของตนเอง ของ ผู้นำเยาวชนแห่งอนาคต รุ่นที่ 7
2. ผู้นำเยาวชนแห่งอนาคตสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชน จากความสัมพันธ์ในเชิงร่วมมือกันผ่านแนวทางการดำเนินงานและการจัดกิจกรรมร่วมกัน โดยเฉพาะระดับมหาวิทยาลัยและชุมชน จากความร่วมมือของผู้นำเยาวชนแห่งอนาคต รุ่นที่ 7 - 9
3. ผู้นำเยาวชนแห่งอนาคตร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเวทีสาธารณะ ในการเข้าร่วมเวทีสาธารณะ และเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอยู่เสมอ ทั้งกิจกรรมที่ดำเนินการโดยสถาบันพระปกเกล้าและหน่วยงานภายนอก ผู้นำเยาวชนแห่งอนาคต รุ่นที่ 1 รุ่นที่ 7 รุ่นที่ 8 และรุ่นที่ 9

4. ผู้นำเยาวชนแห่งอนาคตสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมผ่านโครงการ “พีคนี่มีแต่ให้” จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผ่านระบบ Zoom ระหว่างรุ่นพี่ระดับมหาวิทยาลัยและน้องนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้นักเรียนได้รู้ เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถวางแผนการเรียนอาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิตในสังคม สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จากผู้นำเยาวชนแห่งอนาคต รุ่นที่ 8

การขยายโอกาสในการเรียนรู้ และสร้างทักษะค่านิยมประชาธิปไตย และพฤติกรรม
ความเป็นพลเมืองให้เกิดขึ้นในกลุ่มเยาวชนชายแดนใต้ ผ่านโครงการ “ปลูกพลังเยาวชน
ชายแดนใต้” โดยสำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง ได้ดำเนินโครงการ “ปลูกพลังเยาวชน
ชายแดนใต้” มาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2563 เริ่มตั้งแต่จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และ
ในปี 2565 มุ่งเน้นนักเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดนราธิวาส โดยมีผู้แทนเยาวชน
เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 57 คน จาก 19 โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่ และขยายผลต่อ
ในโรงเรียนของตนเอง ทั้งในรูปแบบอินโฟกราฟฟิก และคลิปวิดีโอต่างๆ เพื่อเผยแพร่
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองในวิถีประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นกับเพื่อนๆ
ในโรงเรียน กิจกรรมที่เยาวชนได้ร่วมกันดำเนินการเพื่อเผยแพร่ และขยายผล เพื่อให้
เกิดความเปลี่ยนแปลงในสังคมใกล้ตัวในด้านการพัฒนาและเสริมสร้างความเป็นพลเมือง
ให้เกิดขึ้น ซึ่งได้นำหลัก 5 รากฐานประชาธิปไตย มาเป็นแนวทางในการในรูปแบบ
สื่อการเรียนรู้ นอกจากนี้จากการวัดผลพฤติกรรมความเป็นพลเมือง เยาวชนที่เข้าร่วม
กิจกรรมมีพฤติกรรมความเป็นพลเมืองเพิ่มขึ้นร้อยละ 91.23

จากการดำเนินโครงการข้างต้น ส่งผลให้นักเรียนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
ได้มีโอกาสในการเข้าถึงสิทธิด้านการศึกษามากขึ้นและยังสามารถช่วยลดความเหลื่อมล้ำ
ด้านการศึกษาที่เกิดขึ้นได้อีกด้วย

การสร้างสำนึกพลเมืองและปลูกฝังค่านิยมวิถีประชาธิปไตยให้กับนักเรียนในสถานศึกษา ผ่านครูผู้สอนในโครงการสร้างสำนึกพลเมือง (Project Citizen) ถือเป็นภารกิจสำคัญหนึ่งของสถาบันพระปกเกล้า เพื่อให้เกิดเยาวชนพลเมืองตระหนักรู้ (Concerned Citizen) และพลเมืองที่กระตือรือร้น (Active Citizen) ออกสู่ชุมชนและสังคม เพื่อเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติได้ในอนาคต

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สถาบันได้ดำเนินโครงการสร้างสำนึกพลเมือง กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาลเมือง ใน 3 จังหวัดชายขอบของภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดตราด จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดสระแก้ว โดยมีผู้บริหารและสถานศึกษา และคณะครูเข้าร่วมทั้งสิ้น 60 คน ใน 15 โรงเรียน

ภายหลังจากการอบรมสำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง ได้จัดการประกวดผลงานนักเรียน ในโครงการสร้างสำนึกพลเมือง ซึ่งนักเรียนนำแฟ้มและบอร์ดผลงานในประเด็นปัญหาและการแก้ปัญหาชุมชนผ่านกระบวนการนโยบายสาธารณะ มานำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีโรงเรียนส่งผลงานเข้าร่วมการประกวด 13 โครงการ จาก 10 โรงเรียน ส่งผลให้เกิดความสำเร็จ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. โรงเรียนเทศบาลเมืองจันทบุรี 1 จังหวัดจันทบุรี ในประเด็นปัญหา “การวางแผนจากการแพร่ระบาดของโควิด-19” ได้นำเสนอนโยบาย Testing Market & Online ต่อภาครัฐ และได้รับการสนับสนุนร่วมแก้ไขปัญหาดังกล่าว จากส่วนราชการต่างๆ เช่น กรมการจัดหางานจังหวัดจันทบุรี อำเภอเมืองจันทบุรี เป็นต้น
2. โรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา จังหวัดตราด ในประเด็นปัญหา นกหน้าตลาด เทศบาลเมืองตราด ได้นำเสนอนโยบาย ตลาดสะอาด ปราศจากนก ต่อเทศบาลเมืองตราด
3. โรงเรียนเทศบาลชนะชัยศรี จังหวัดสระแก้ว ในประเด็นปัญหา การขาดวินัยทางจราจรของชุมชนได้นำเสนอนโยบาย เด็กเริ่ม ผู้ใหญ่ร่วม ไต่ไป ขับเป็น ต่อผู้อำนวยการโรงเรียน และ สภ.อรัญประเทศ เทศบาลเมืองอรัญประเทศ

ความสำเร็จของโครงการนอกเหนือจากการผลักดันข้อเสนอเชิงนโยบายสู่หน่วยงานภาครัฐ ในส่วนเป้าหมายที่สำคัญ คือตัวของนักเรียนจะได้ร่วมกันคิดแก้ไขปัญหาในชุมชนของตน ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และยังเป็นการปลูกฝังความกล้าแสดงออก และการคิดเชิงเหตุผล ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของระบอบประชาธิปไตย

การส่งเสริมความพลเมืองให้เยาวชน ผ่านการสร้างวิทยากรวิถีพลเมืองกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนนักเรียน นักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเติบโตเป็นพลังที่เข้มแข็งของประเทศชาติและสังคมที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเข้าใจวิถีวัฒนธรรมแบบไทยพร้อมเป็นพลเมืองในอนาคตที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป

ตั้งแต่ปี 2564 - 2565 สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้าได้อบรมเพื่อสร้างวิทยากรกระบวนการทั้งสิ้น จำนวน 73 คน ใน 23 จังหวัด ดังนี้

ภาคเหนือ จำนวน 3 จังหวัด	แม่ฮ่องสอน พิชณุโลก และ แพร่
ภาคกลาง จำนวน 13 จังหวัด	กรุงเทพมหานคร ปทุมธานี ลพบุรี อุทัยธานี กาญจนบุรี นนทบุรี สมุทรสาคร สมุทรปราการ พระนครศรีอยุธยา ฉะเชิงเทรา สิงห์บุรี ตราด และ สระแก้ว
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 จังหวัด	นครพนม ศรีสะเกษ บึงกาฬ และ อุบลราชธานี
ภาคใต้ จำนวน 3 จังหวัด	ระนอง นครศรีธรรมราช และ กระบี่

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีวิทยากรผู้ผ่านการอบรมได้นำความรู้ไปขยายผลเผยแพร่การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้แก่เด็กเยาวชน และประชาชน ในพื้นที่ให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการปกครองของประเทศ โดยมีผลการดำเนินกิจกรรมขยายผลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวนทั้งสิ้น 13 โครงการ มีผู้ผ่านการอบรมขยายผลรวมทั้งสิ้น จำนวน 1,035 คน ซึ่งผู้ผ่านการอบรมขยายผลดังกล่าวมีความรู้เพิ่มขึ้น จำนวน 866 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 83.67

จากการเป็นตัวคูณขยายผลให้กับสถาบันพระปกเกล้า แสดงให้เห็นว่าผู้ผ่านการอบรมมีความเป็นพลเมืองกระตือรือร้น (Active Citizen) เป็น “ต้นแบบ” และเป็นเครือข่าย

ของสถาบันพระปกเกล้าในการขยายผลได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ แตกต่างจากการให้ความรู้แก่ประชาชนโดยตรง ทั้งในแง่จำนวนผู้รับการถ่ายทอด และเครือข่ายการเรียนรู้ เนื่องจากวิทยากรได้ทำหน้าที่เป็นตัวคูณ (Multiplier) สามารถนำความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ได้จากการฝึกอบรมไปเผยแพร่ขยายผลแก่ นักเรียน เด็ก เยาวชนและประชาชนในพื้นที่ของตนได้อย่างทั่วถึง อีกทั้งเทคนิควิธี ความรู้ความสามารถเฉพาะตัวในการถ่ายทอดความรู้ของผู้เข้ารับการอบรมและความคุ้นเคยใกล้ชิดกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ถือเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่ทำให้กระบวนการเรียนรู้ประสบผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์โครงการ โดยแนวทางเน้นสร้างวิถีมืองในระบอบประชาธิปไตยความเป็นกลางทางการเมือง สามารถวัดผลความสำเร็จและติดตามประเมินผลได้ในทุกกิจกรรม

โครงการเยาวชนสร้างสรรคันวัตกรรมท้องถิ่น (KPI NEW GEN) ประจำปี 2565

เป็นโครงการที่มุ่งส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ มุ่งพัฒนาและแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นที่ตนอาศัย โดยเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนเข้าร่วมโครงการเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาท้องถิ่นสร้างจิตสำนึกรักถิ่นฐานบ้านเกิด และพร้อมมีส่วนร่วมกับชุมชน ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาท้องถิ่นของตน อันจะเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยให้ก้าวสืบทอดไป โดยในปี 2565 มีเด็กและเยาวชนจำนวน 13 ทีม ที่ผ่านการคัดเลือกและได้งบประมาณสนับสนุนการดำเนินโครงการจากสถาบันพระปกเกล้า อีกทั้งเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพให้กับทีมเด็กและเยาวชนทางโครงการได้มีการจัดอบรมเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับ การปกครองท้องถิ่นและการบริหารโครงการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ การผลิตและสร้างสรรค์เนื้อหา (Content) เพื่อประชาสัมพันธ์และสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และรูปแบบและเทคนิคการนำเสนอผลงานอย่างสร้างสรรค์ก่อนลงมือปฏิบัติจริงในพื้นที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเครือข่ายต่างๆ ในพื้นที่ โดยเด็กและเยาวชนแต่ละทีมมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ทั้งเฟซบุ๊ก (Facebook) ยูทูบ (YouTube) เป็นต้น ทั้งนี้ทางคณะกรรมการกำกับโครงการได้มีการจัดลำดับผลงานของเด็กและเยาวชนออกเป็น 3 ระดับ คือ เหรียญทอง เหรียญเงิน และเหรียญทองแดง

รางวัลผลงานระดับเหรียญทอง จำนวน 7 ทีม

- โครงการร่วมใจช่วยต้นยางนา โดย ทีม มดงาน
- โครงการ Protector for the better at Samaesarn โดย ทีม Coral Ranger 4
- โครงการ Young kids for change โดย ทีม Young kids
- โครงการ BUDDY ต่างวัย GEN 2 โดย ทีม สภาเด็กและเยาวชนตำบลนาเลียง ร่วมกับโรงเรียนพระซองสามัคคีวิทยา
- โครงการการพัฒนานวัตกรรมควบคุมเปิดปิดน้ำและอัตราการไหลของน้ำอัตโนมัติ เพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างคุ้มค่าในชุมชนดารุสสลาม จังหวัดยะลา โดย ทีม Aoriana
- โครงการอาชีพท้องถิ่น ช่างผลิตถัณฑ์ดาบนครลำปาง โดย ทีม สภานักเรียนโรงเรียนเวียงตาลพิทยาคม
- โครงการอนุรักษ์พันธุ์ปลาพื้นถิ่น “หมาคืนชีวิต” โดย ทีม The youth dreams

รางวัลผลงานระดับเหรียญเงิน จำนวน 2 ทีม

- โครงการสืบสานเรื่องราวข้าวอัลฮัมฯ ที่บ้านเกตรี โดย ทีม เมล็ดพันธุ์เกตรี
- โครงการจิตอาสาสำนึกรักบ้านเกิด By ธนาคน้ำใต้ดินแอนด์เดอะแก๊ง โดย ทีม สภาเด็กและเยาวชนตำบลเก่าขาม

รางวัลผลงานระดับเหรียญทองแดง จำนวน 3 ทีม

- โครงการฟื้นฟูหญ้าทะเลเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลที่ยั่งยืน
โดย ทีม Blue Reserve Ranong
- โครงการขยายแหล่งเรียนรู้โสตสะเร็นสู่ชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
โดย ทีม DEAF FIGHTING
- โครงการยุวมัคคานายกร่วมใจสืบสานพระพุทธศาสนาในท้องถิ่น
โดย ทีม YOUTH.NAKAE & NK.P SCHOOL ร่วมกับ “บวร” + วิทยาลัยสงฆ์นครพนม
- โครงการ WATER HYACINTH วัชพืชสร้างประโยชน์
โดย ทีม นวัตกรรมน้อยคิดผลิตนวัตกรรม โรงเรียนเทศบาล 1 กิตติจักร

3. การขับเคลื่อนพลเมืองในระดับท้องถิ่น

โครงการรางวัลพระปกเกล้าทองคำและรางวัลพระปกเกล้า
ประจำปี พ.ศ. 2565

รางวัลพระปกเกล้าเป็นรางวัลทรงเกียรติที่สถาบันพระปกเกล้ามอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศในด้านต่างๆ มาอย่างยาวนานถึง 22 ปี ติดต่อกัน สถาบันพระปกเกล้า มุ่งมั่นที่จะเป็นสถาบันหลักในการพัฒนาประชาธิปไตยท้องถิ่นและการกระจายอำนาจในประเทศไทย จึงได้ริเริ่มรางวัลพระปกเกล้าขึ้นเมื่อปี 2544 เพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน จากนั้นได้ขยายขอบเขตไปยังประเด็นที่ควรส่งเสริมและผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ขับเคลื่อนในพื้นที่ ได้แก่ การเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ การเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม ตลอดจนถึงการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

รางวัลพระปกเกล้าไม่เพียงแต่สร้างชื่อเสียงให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการบริหารภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งการพัฒนา ระบบการทำงาน การพัฒนาทีมงาน รวมถึงการพัฒนาพลเมืองในพื้นที่ อีกทั้งยังเป็น แบบอย่างให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาตนเองอีกด้วย

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สถาบันพระปกเกล้าได้การดำเนินการโครงการรางวัล พระปกเกล้าทองคำและรางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2565 ซึ่งรางวัลพระปกเกล้าทองคำ เป็นรางวัลเกียรติยศสูงสุดที่สถาบันฯ มอบให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เคยได้รับ รางวัลพระปกเกล้าประเภทเดียวกันมาแล้ว 2 ครั้งในรอบ 5 ปี เป็นรางวัลที่ริเริ่มขึ้นเพื่อเป็น แรงจูงใจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เคยได้รับรางวัลพระปกเกล้า มีการพัฒนาต่อยอด การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการบริหารงานท้องถิ่นเพื่อ ประชาชนอยู่เสมอ ซึ่งในปี 2565 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้า ทองคำและรางวัลพระปกเกล้า ได้แก่ รางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี 2565 ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน จำนวน 3 แห่ง ด้านการเสริมสร้าง สันติสุขและความสมานฉันท์ จำนวน 2 แห่ง ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม จำนวน 4 แห่ง และรางวัลพระปกเกล้าสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีความเป็นเลิศ ประจำปี 2565 ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน จำนวน 5 แห่ง ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม จำนวน 10 แห่ง และด้านการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม จำนวน 13 แห่ง

โครงการพลเมืองยุคใหม่ ชุมชนไร้ถัง

วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า ได้ริเริ่ม “โครงการพลเมืองยุคใหม่ ชุมชนไร้ถัง” เพื่อนำเสนอทางเลือกในการบริหารจัดการขยะ โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะ ส่งเสริมให้ประชาชน

มีจิตสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการดูแลจัดการปัญหาขยะของชุมชนท้องถิ่นตนเอง โดยได้ร่วมดำเนินการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สนใจในการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ประชาชนปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อสิ่งที่เรียกว่า “ขยะ” รวมถึงการบริหารจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อสังคม และได้มีการติดตามและประเมินผลโครงการตลอดจนให้คำปรึกษาเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ เกิดสัมฤทธิ์ผลและความยั่งยืนของโครงการ มาตั้งแต่ปี 2552 ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการได้นำหลักคิดและแนวทางของโครงการพลเมืองยุคใหม่ ชุมชนไร้ถัง ไปพัฒนากลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานตามบริบทของท้องถิ่นตนเอง โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระจายอำนาจการจัดการให้กับ ครุว์เรือน ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน จนสามารถลดปริมาณขยะ รวมถึงค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการขยะลงได้อย่างชัดเจน ตลอดจนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชนในท้องถิ่นให้มีความเป็นพลเมือง มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่น มีจิตสาธารณะ และคิดถึงผลประโยชน์ส่วนรวม ถือเป็น การสร้างพลเมืองที่เป็น active citizen อย่างแท้จริง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สถาบันพระปกเกล้าได้จัดกิจกรรมในโครงการให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

1. การอบรมให้ความรู้โดยสถาบันพระปกเกล้า

- 1.1 อบรมให้ความรู้การจัดการขยะ และการจัดทำแผนปฏิบัติการชุมชนไร้ถัง โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหาร ข้าราชการ ผู้นำชุมชน อสม.
- 1.2 อบรมให้ความรู้การประเมินผลสัมฤทธิ์ และการติดตามผลในชุมชน โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหาร ข้าราชการ และชุมชนที่ดำเนินการ

2. การขับเคลื่อนโครงการในพื้นที่โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมการอบรมนำความรู้ไปขยายผลในชุมชนตามแผนปฏิบัติการที่ได้ร่วมกันวางแผน ซึ่งมีตัวอย่างการดำเนินงานดังนี้

- **เทศบาลเมืองบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี** จัดกิจกรรมส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกในการคัดแยกขยะต้นทางในครัวเรือน กิจกรรมการตั้งจุดรับบริจาควัสดุรีไซเคิลทุกวันศุกร์ กิจกรรมชุมชนไร้ถัง (ชุมชนหลังโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง) โรงเรียน Zero Waste และการคัดแยกขยะในสำนักงาน การดำเนินโครงการเป็นผลให้ ปริมาณขยะของเทศบาลเมืองบ้านโป่งลดลง 2,160 กิโลกรัม/วัน หรือร้อยละ 10.38 จำนวนถังขยะลดลง จากเดิม 461 ใบ ลดเหลือ 440 ใบ จัดทำ MOU กับวัดดอนตูมทำให้เกิดกองทุนขยะแลกบุญเพื่อผู้ป่วยติดเตียงจากการรับบริจาควัสดุรีไซเคิล ซึ่งมีเงินทุนถึง 57,000 บาท มีโรงเรียนสังกัดเทศบาลเข้าร่วมโครงการ 3 แห่ง และสามารถคัดแยกขยะภายในสำนักงาน นำไปแลกกระดาษ A4 ได้ 5 ลัง
- **องค์การบริหารส่วนตำบลสร้างถ่อ จังหวัดอุบลราชธานี** ผู้บริหารประกาศนโยบายการคัดแยกมูลฝอยในหน่วยงานในสังกัด และมีการจัดอบรมขยายผลให้กับ อสม. กลุ่มสตรีครูและนักเรียนโรงเรียนผู้สูงอายุ รวมทั้งรณรงค์ประชาสัมพันธ์การคัดแยกมูลฝอยแต่ละหมู่บ้าน ทั้ง 17 หมู่ และหน่วยบริการสาธารณสุขในพื้นที่ 3 แห่ง ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวส่งผลให้ปริมาณขยะลดลงเฉลี่ยร้อยละ 5 โรงเรียนในสังกัด อบต. คัดแยกกล่องนม ล้าง ตาก และเก็บให้สะอาดบริจาคให้ อบต. และนำมาจัดทำสื่อการสอน และ อบต.จัดทำแผนพัฒนาระบบจัดเก็บมูลฝอย และขยายเครือข่ายสู่โรงเรียนสังกัด สพฐ. และหน่วยงานเอกชนในพื้นที่

ยุทธศาสตร์ที่ 4

การส่งเสริมงานวิชาการของรัฐสภา

การส่งเสริมงานวิชาการของรัฐสภา ถือเป็นหนึ่งในพันธกิจและยุทธศาสตร์ที่สำคัญอย่างยิ่งของสถาบันพระปกเกล้า เนื่องด้วยเป็นภารกิจที่เป็นเจตนารมณ์เมื่อแรกตั้งสถาบันพระปกเกล้า โดยยุทธศาสตร์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริม พัฒนาและสนับสนุนงานวิชาการแก่รัฐสภา อันจะนำไปสู่การเป็นสถาบันนิติบัญญัติที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดประโยชน์สูงสุด โดยในการดำเนินงานตามเป้าประสงค์ และกลยุทธ์ที่มุ่งมั่น สนับสนุนในการให้บริการวิชาการแก่รัฐสภา สมาชิกรัฐสภา คณะกรรมาธิการ และบุคลากรในวงงานรัฐสภาอย่างมีคุณภาพ รวดเร็ว ซึ่งผ่านการดำเนินงานในหลากหลายรูปแบบ อาทิ การศึกษา วิจัยและวิเคราะห์กฎหมาย การสนับสนุนข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน การจัดการศึกษาอบรม การสัมมนา และการบริการคั่นคว่ำ รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับรัฐสภา (Parliamentary research) ซึ่งในการให้บริการวิชาการแก่รัฐสภาดังกล่าว ข้างต้นมีทั้งในรูปแบบออฟไลน์ (Offline) และออนไลน์ (Online) เพื่อให้สมาชิกรัฐสภา คณะกรรมาธิการ และบุคลากรในวงงานรัฐสภาได้รับการบริการวิชาการที่มีคุณภาพ รวดเร็ว เข้าถึงง่าย และสะดวกต่อการใช้งาน

รูปภาพ : Supanut Arunoprayote

การศึกษาวิจัยและวิเคราะห์กฎหมาย

หน้าที่และอำนาจหนึ่งของรัฐสภาที่สำคัญประการหนึ่ง ได้แก่ การตรากฎหมาย ดังนั้น สถาบันพระปกเกล้า โดยสำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา จึงวางบทบาทของหน่วยงานให้เป็นผู้สนับสนุนงานด้านวิชาการเพื่อให้รัฐสภา ในฐานะที่รัฐสภาเป็นสถาบันนิติบัญญัติ ได้มีองค์ความรู้ และสารสนเทศต่างๆ อย่างครบถ้วนและรอบด้านบนหลักการที่น่าเชื่อถือ และยึดหลักวิชาการที่เกี่ยวกับกฎหมายต่างๆ ทั้งที่เป็นร่างกฎหมาย หรือ กฎหมายที่อยู่ในระหว่างการบังคับใช้ เพื่อให้รัฐสภาได้พิจารณาร่างกฎหมาย และกฎหมายต่างๆ อย่างรอบคอบ รอบด้านในการดำเนินงาน และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศ สังคม และประชาชน หรือเกิดผลกระทบต่อประชาชน สังคม และ ประเทศชาติน้อยที่สุด

1. การปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับพรรคการเมือง

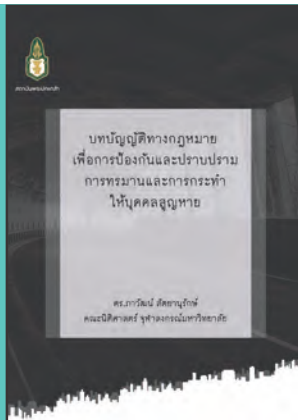

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สถาบันได้ดำเนินการศึกษาวิจัยและวิเคราะห์กฎหมาย รวมจำนวน 11 เรื่อง จำแนกเป็น การศึกษาวิจัยกฎหมาย จำนวน 2 เรื่อง และการวิเคราะห์ร่างกฎหมาย/บทวิเคราะห์ประเด็นทางกฎหมาย จำนวน 9 เรื่อง ดังรายละเอียดปรากฏในภาคผนวกท้ายเล่ม ทั้งนี้ ในส่วนของการศึกษาวิจัยกฎหมายที่ได้รับความสนใจจากรัฐสภา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสาธารณชน ได้แก่ รายงานการศึกษา เรื่อง **การปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับพรรคการเมือง** โดย ณวัฒน์ ศรีปัดถา

และคณะ การศึกษาคั้งนี้มุ่งที่จะรวบรวมองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับ “พรรคการเมือง” ในแง่มุมต่างๆ ที่หลากหลายและเป็นประเด็นที่ล้วนแต่เป็นการเสริมสร้างให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็งและกลายเป็นสถาบันทางการเมืองที่มีบทบาทสำคัญในการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้ การดำเนินการศึกษาผู้ศึกษาได้รวบรวม ศึกษา และวิเคราะห์สถานการณ์ในปัจจุบันที่เกิดขึ้นกับพรรคการเมือง รวมทั้ง การคาดการณ์ถึงเหตุการณ์/ปรากฏการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับพรรคการเมือง และได้วิเคราะห์และนำเสนอทางเลือกเพื่อประกอบการตัดสินใจทางนโยบาย และการกำหนดบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในงานวิจัยสำหรับรัฐสภาฉบับนี้ได้เรียบเรียงประเด็นเกี่ยวกับการวิจัยพรรคการเมืองในสาระสำคัญหลัก

ได้แก่ 1) การจัดตั้งพรรคการเมือง 2) นโยบายของพรรคการเมือง 3) การเงินของพรรคการเมือง 4) การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง 5) การสิ้นสภาพของพรรคการเมือง และ 6) การยุบพรรคการเมือง รายงานฉบับนี้ได้ถูกเสนอไปยังคณะกรรมการสิทธิการสามัญในหลายคณะที่เกี่ยวข้องของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา คณะกรรมการการเลือกตั้ง หน่วยงานอิสระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้ถูกนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร ในระหว่างการพิจารณาสาระของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

2 บทบัญญัติทางกฎหมายเพื่อการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับให้บุคคลสูญหาย

รายงานวิจัยเรื่อง **บทบัญญัติทางกฎหมายเพื่อการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับให้บุคคลสูญหาย** โดย ดร.ภาวิวัฒน์ สัตยานุรักษ์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รายงานการวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษาแนวคิดทฤษฎีหลักสากล ความตกลงระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย อันนำมาสู่บทวิเคราะห์และข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม

การทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. การศึกษาเรื่องนี้ ได้มีการให้ข้อเสนอแนะในประเด็นต่างๆ ในการร่างพระราชบัญญัติฯ อาทิ ในการร่างพระราชบัญญัติฯ ควรกำหนดคำนิยามให้สะท้อนถึงเจตนารมณ์ของอนุสัญญาให้ได้มากที่สุด ไม่ควรกำหนดอายุความสำหรับการกระทำความผิดตามร่างพระราชบัญญัติฯ เพื่อเป็นหลักประกันให้แก่ผู้ได้รับความเสียหายว่าผู้กระทำความผิดจะไม่สามารถหลบหนีการดำเนินคดีได้ด้วยเหตุผลด้านอายุความ อีกทั้ง ควรกำหนดอย่างชัดเจนในร่างพระราชบัญญัติฯ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบตั้งแต่ต้นว่าไม่สามารถอ้างพฤติการณ์พิเศษหรือสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อให้การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายได้ และควรระบุหลักการห้ามผลักดันกลับไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้มีฐานทางกฎหมายในการลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดำเนินการฝ่าฝืนหลักการ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการนำองค์ความรู้ที่ได้

จากการศึกษาวิจัยเข้าสู่กระบวนการในการพิจารณาของฝ่ายนิติบัญญัติสถาบันพระปกเกล้า โดยสำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา จึงได้มีความร่วมมือกับคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร ในการจัดการสัมมนาสาธารณะ เรื่อง “การป้องกันและปราบปรามการทรมาน และบังคับให้สูญหาย : บทบัญญัติ ทางกฎหมายและความเป็นไปได้จริงในสังคมยุติธรรมไทย” เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2564 เวลา 09.15 – 12.00 น. ผ่านช่องทางออนไลน์ โปรแกรม ZOOM เพื่อให้คณะกรรมการสิทธิการ นักวิชาการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน ได้มีโอกาสเรียนรู้ และร่วมแลกเปลี่ยนในประเด็นเรื่อง “การป้องกันและการปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย” ร่วมกับนักวิจัย เพื่อการคุ้มครองผู้เสียหาย ป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิด และในขณะเดียวกันเพิ่มความน่าเชื่อถือของกระบวนการยุติธรรมของไทยและภาพลักษณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของไทยให้เป็นไปตามมาตรฐานระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น

3. การสังเคราะห์องค์ความรู้ทางกฎหมายเพื่อสนับสนุนการแบ่งปันผลประโยชน์ จากข้อมูลดิจิทัลอย่างเป็นธรรม

การศึกษาวิจัย เรื่อง การสังเคราะห์ องค์ความรู้ทางกฎหมายเพื่อสนับสนุน การแบ่งปันผลประโยชน์จากข้อมูลดิจิทัล อย่างเป็นธรรม โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพล ทรรศนกุลพันธ์ และคณะ เป็นการศึกษา เพื่อการแก้ไขปัญหาศักยภาพ

ของรัฐในการบังคับใช้กฎหมายที่ขยายไปเหนือหลักเขตอำนาจศาลเหนือดินแดนแบบเก่า ในขณะที่ต้องทำหน้าที่กำกับกิจกรรมของบรรษัทข้ามชาติที่อยู่ในการบังคับของกฎหมายรัฐอื่น ซึ่งมีบรรทัดฐานในหลายประเด็นแตกต่างกันไป ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ จึงเป็นการกำหนด กลยุทธ์ที่เหมาะสมในการแบ่งปันผลประโยชน์ให้ย้อนกลับมาคืนแก่ผู้ประกอบการและผู้บริโภคในระบบเศรษฐกิจดิจิทัลไทย โดยแนวทางสร้างฐานภาษีจากตลาดดิจิทัลเข้าสู่ระบบงบประมาณแผ่นดินของรัฐเพื่อนำมาจัดทำบริการสาธารณะและสวัสดิการของประชาชน อันจะนำมาสู่ข้อเสนอที่ได้จากการศึกษาเพื่อให้เกิดการปรับปรุงกฎหมายของไทยใน 7 ประการ

ได้แก่ 1) ข้อเสนอสำหรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2) ข้อเสนอสำหรับการบัญญัติ
ตีความ รับรองว่าข้อมูลทางคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลดิจิทัล 3) ข้อเสนอต่อการออกแบบระบบ
การบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ข้อมูลดิจิทัลในการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ แบ่งปัน และ
ส่งต่อข้อมูล 4) ข้อเสนอต่อการปรับใช้ประมวลกฎหมายอาญาที่ไม่ควรยึดติดกับคำว่า
“ทรัพย์สิน” หรือ “ทรัพย์สิน” ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ 5) ข้อเสนอต่อการพัฒนา
กลไกปรับใช้ประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการไซความลับ 6) ข้อเสนอ
ต่อการส่งเสริมระบบคุ้มครองผู้บริโภคและประชาชนเจ้าของข้อมูลให้ปรับใช้กับข้อตกลง
เกี่ยวกับการที่แพลตฟอร์มจะเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ใช้บริการและนำไปแสวงหาผลประโยชน์
ซึ่งเป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็น และ 7) ข้อเสนอต่อการพัฒนาระบบจัดสรรผลประโยชน์ที่โปร่งใส
และเป็น “ฐานคำนวณภาษี” ที่เกิดจากการใช้ประโยชน์จากข้อมูลดิจิทัล เพื่อนำมาเป็น
งบประมาณในการจัดสวัสดิการถ้วนหน้าแก่พลเมืองในรัฐยุคดิจิทัล

4. การวิเคราะห์ร่างกฎหมาย และ การวิเคราะห์ประเด็นทางกฎหมาย

นอกจากการศึกษาวินิจฉัยกฎหมายดังกล่าวแล้วข้างต้น
สถาบันยังให้มีการวิเคราะห์ร่างกฎหมาย และ การวิเคราะห์
ประเด็นทางกฎหมาย เพื่อให้รัฐสภา สมาชิกรัฐสภา
คณะกรรมการ และบุคลากรในวงงานได้มีองค์ความรู้ และ
สารสนเทศที่สำคัญและจำเป็นในการพิจารณากฎหมายต่างๆ
ได้อย่างถูกต้อง รอบด้าน ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่
ประชาชน โดยในระหว่างที่มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคล
สูญหาย พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร สถาบันได้จัดทำเอกสาร
เรื่อง บทวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิด
เกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญศาสตราจารย์
ดร.ธรมกรณ์ บุญมี อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นนักวิชาการ
ที่มีความรู้ ความชำนาญในประเด็นเรื่อง มาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ เรียบเรียง
โดย นางสาวชมพูนุท ตั้งถาวร นักวิชาการผู้ชำนาญการ สถาบันพระปกเกล้า เพื่อเป็นเอกสาร
ประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกัน
และปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร

5. สิทธิในอากาศสะอาดของประชาชน

ในช่วงปี 2562 – 2564 ที่ผ่านมา ได้มีความพยายามในการเสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการมีสิทธิของประชาชนในการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี รวมทั้ง การป้องกันมลพิษทางอากาศ ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สถาบันจึงได้มอบหมายให้ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษฎากร ว่องวุฒิภูถิณ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จัดทำเอกสารการศึกษา เรื่อง **สิทธิในอากาศสะอาดของประชาชน** เพื่อเป็นการรวบรวม ศึกษา และ วิเคราะห์มุมมองทางกฎหมาย และ

สิทธิมนุษยชนเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในอากาศสะอาด โดยเป็นการศึกษาจากรอบกฎหมาย ทั้งในระดับสากล และกฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เห็นว่า “ประชาชนมีสิทธิในอากาศอย่างไร และได้รับความคุ้มครอง มีหลักประกันอย่างไรในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของประชาชน” รวมถึงในตอนท้ายของการศึกษา ได้มีข้อเสนอต่อพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ในการปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้พระราชบัญญัติมีผลบังคับใช้ได้จริงและเป็นการคุ้มครอง และพิทักษ์สิทธิในอากาศสะอาดของประชาชน และแม้ว่าในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จะไม่มีการนำร่างพระราชบัญญัติ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิในอากาศสะอาด หรือ มาตรการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา หากแต่เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2566 สถาบันพระปกเกล้า ร่วมกับ คณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา ได้จัดโครงการสัมมนาวิชาการ เรื่อง คุณภาพสิ่งแวดล้อม คุณภาพอากาศ: วาระเร่งด่วนแห่งชาติในการแสวงหาเครื่องมือ เพื่อคุ้มครองสิทธิในชีวิตของประชาชน ณ ห้องสัมมนา b1 - 2 ชั้น b1 อาคารรัฐสภา เกียกกาย (ฝั่งสภาผู้แทนราษฎร) โดยมีวัตถุประสงค์ให้คณะกรรมการ รวมทั้ง บุคลากร ฝ่ายนิติบัญญัติอื่นๆ ได้ตระหนักในความสำคัญของการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ได้รับทราบแนวทาง และสามารถใช้กฎหมายเป็นมาตรการสำคัญในการแก้ไขปัญหา ซึ่งในวันสัมมนาดังกล่าว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษฎากร ว่องวุฒิภูถิณ ซึ่งเป็นวิทยากรในการสัมมนาได้นำเสนอผลการศึกษา และให้ข้อเสนอแนะต่อแนวทางการปรับปรุงการบังคับใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

6. การรวมกลุ่มในรัฐสภาเพื่อกิจกรรมทางการเมืองของรัฐสภาอินโดนีเซีย

นอกจากการศึกษาวิจัยกฎหมาย การวิเคราะห์ร่างกฎหมาย หรือ การศึกษาประเด็นทางกฎหมาย สถาบันยังได้มี การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของรัฐสภา โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้จัดให้มีการศึกษาวิจัย เรื่อง **การรวมกลุ่มในรัฐสภาเพื่อกิจกรรมทางการเมืองของรัฐสภาอินโดนีเซีย** โดยนางสาวอัจจิมา แสงรัตน์ นักวิชาการสำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา สถาบันพระปกเกล้า ซึ่งรายงานวิจัยเรื่องนี้จะทำให้ผู้อ่านได้รู้จักกับคำว่า “fraksi” (ภาษาอินโดนีเซีย) หมายถึง การรวมตัวของสมาชิกรัฐสภา รวมทั้งจะชี้ให้เห็นถึง

บทบาทของกลุ่มทางการเมืองในรัฐสภาอินโดนีเซียว่ามีบทบาทสำคัญในหลายประการ อาทิ บทบาทและอิทธิพลของกลุ่มการเมืองในรัฐสภาในฐานะสมาชิกรัฐสภา บทบาทและอิทธิพลของกลุ่มการเมืองในฐานะกรรมาธิการ และบทบาทและอิทธิพลของกลุ่มการเมืองในการเสนอร่างกฎหมาย อัจจิมาในฐานะนักวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่าบทบาทของกลุ่มทางการเมืองในรัฐสภาอินโดนีเซียมีค่อนข้างมาก และมีความสำคัญ โดยเฉพาะในกระบวนการเสนอร่างกฎหมาย ในตอนท้ายของงานวิจัย อัจจิมาได้ให้ข้อเสนอที่น่าสนใจสำหรับการนำแนวคิดเรื่องกลุ่มทางการเมืองมาปรับใช้กับประเทศไทย พร้อมกับเน้นย้ำว่า “...รูปแบบการรวมกลุ่มทางการเมืองในรัฐสภาอินโดนีเซียอาจเป็นอีกตัวเลือกสำหรับรัฐสภาไทย เพื่อเป็นระบบที่อำนวยความสะดวกเพื่อกำหนดทิศทางและหาข้อสรุป...”

นอกจากตัวอย่างของการศึกษาวิจัย การวิเคราะห์ร่างกฎหมาย การศึกษาประเด็นทางกฎหมายที่กล่าวมาแล้ว สถาบันยังมีผลงานการศึกษาในอีกหลายเรื่องที่น่าสนใจ อาทิ

ลำดับ	เรื่อง	ผู้แต่ง	
1	รายงานการศึกษา เรื่อง ประเด็นพิจารณาที่สำคัญประกอบร่าง พ.ร.บ.การมีส่วนร่วมของประชาชน ในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ.	อาจารย์ไพสิฐ พาณิชย์กุล อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	
2	รายงานการศึกษา เรื่อง การควบคุมธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัล	ดร.รัฐสภา จุริมาศ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	
3	รายงานการศึกษา เรื่อง การปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับแรงงาน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภศิษฏ์ ทวีแจ่มทรัพย์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
4	รายงานการศึกษา เรื่อง การตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารภายใต้ระบบรัฐสภา	นางสาวชมพูนุท ตั้งถาวร นักวิชาการผู้ชำนาญการ สถาบันพระปกเกล้า	

การเสริมสร้างประสบการณ์และแลกเปลี่ยนมุมมอง สำหรับสมาชิกวุฒิสภา และคณะกรรมการการ

สถาบันตระหนักในความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องเสริมสร้างประสบการณ์และเปิดพื้นที่เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนมุมมองในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา และคณะกรรมการการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่เป็นประเด็นร่วมสมัย เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนกันอย่างกว้างขวาง และสมาชิกวุฒิสภา คณะกรรมการสามารถนำความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ที่ได้ไปใช้ในการทำหน้าที่ในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติ ที่มีหน้าที่ตรากฎหมาย การเป็นผู้แทนของประชาชน และการทำหน้าที่ตรวจสอบ

การบริหารราชการแผ่นดิน ดังนั้น สถาบันจึงจัดให้มีการสัมมนา การฝึกอบรมระยะสั้น และการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการอยู่เป็นประจำทุกปี โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้จัดกิจกรรมในลักษณะดังกล่าว รวมจำนวน 8 ครั้ง อาทิ เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2564 สถาบันพระปกเกล้า โดย สำนักกนวัตกรรมเพื่อประชาธิปไตย และสำนักส่งเสริมวิชาการวุฒิสภา ร่วมกับ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และ National Democratic Institute (NDI) จัดเวทีสัมมนาสาธารณะ เรื่อง **“บทบาทของคณะกรรมการสามัญประจำรัฐสภาในการติดตามการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมาย”** ณ โรงแรมรอยัลปรีนเซส หลานหลวง และในรูปแบบออนไลน์ผ่าน Zoom cloud meeting เพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาและบุคลากรในวงงานรัฐสภาที่มีการกิจสนับสนุนงานของคณะกรรมการได้รับฟังในประเด็นเกี่ยวกับการติดตามการปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย โดยฝ่ายนิติบัญญัติ และรัฐสภาในฐานะองค์กรที่มีบทบาทหลักในกระบวนการนิติบัญญัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คณะกรรมการซึ่งเป็นกลไกหลักในการปฏิบัติงานของรัฐสภา มีส่วนในการติดตามการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งเป็นประโยชน์ทั้งในการนำผลการติดตามนั้นมาใช้ในการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา ร่วมกับสถาบันพระปกเกล้า จัดเวทีสัมมนาสาธารณะ เรื่อง “สิทธิที่จะถูกลืมบนเส้นทางกฎหมายไทย” ผ่านช่องทางออนไลน์ โปรแกรม Zoom และถ่ายทอดสดผ่าน Facebook Live Fan page วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2565 โดยมี นายสมชาย แสวงการ ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนฯ กล่าวเปิดงาน และมี ศาสตราจารย์กิตติคุณวิทิต มันทาภรณ์ ดร.ปิติ เอี่ยมจรรย์อุลากร วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เข้าร่วมสัมมนาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นสิทธิที่จะถูกลืม ไม่ว่าจะเป็นสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่อาจจะถูกลบ ทำลาย หรือไม่สามารถระบุตัวตนได้ ความจำเป็นของกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน ข้อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในการบังคับใช้กฎหมายบางฉบับยังจำเป็นอยู่หรือไม่ เพื่อให้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนน้อยสุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ขณะเดียวกันต้องเกิดประโยชน์ สัมฤทธิ์ผล และสามารถบังคับใช้ได้จริงตามเจตนารมณ์ โดยการจัดเวทีสัมมนาสาธารณะในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบกฎหมายของประเทศไทยให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงต่อไป

สถาบันพระปกเกล้า โดยสำนักส่งเสริมวิชาการ รัฐสภา ร่วมกับคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ กลุ่มชาติพันธุ์ และผู้มีความหลากหลายทางเพศ สภาผู้แทนราษฎร ร่วมกันจัดสัมมนาสาธารณะ ครั้งที่ 2 “สิทธิและความเท่าเทียมระหว่างเพศในกฎหมายไทย” ผ่านระบบ Zoom และ Facebook Live เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2565 สัมมนาสาธารณะดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการ สมาชิกรัฐสภา และผู้เข้าร่วมสัมมนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิทธิและความเท่าเทียมกันระหว่างเพศ ซึ่งคณะกรรมการเล็งเห็นถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและความเท่าเทียมกัน

ระหว่างเพศเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้คุ้มครองประโยชน์ของประชาชนมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และจะนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของท่านไปประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ และพัฒนาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้งกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงก็จะได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมมนาสาธารณะไปใช้ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

นอกจากนี้ สถาบันพระปกเกล้า โดยสำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา จัดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ **Content ปัง อย่าให้พังเพราะงานเขียน** จำนวน 2 รุ่น เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2565 และวันที่ 2 เมษายน 2565 ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดให้แก่ผู้ที่ดำรงตำแหน่งเป็นเลขานุการประจำคณะกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา รวมทั้งกลุ่มนักวิชาการประจำคณะกรรมการสามัญ ประจำสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา โดยจัดอบรมสำหรับกลุ่มเป้าหมาย รุ่นละ 30 คน โดยในการจัดกิจกรรมมุ่งหวังให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการเขียนงานในเชิงวิชาการ ให้สามารถ

เรียบเรียงความคิดในการเขียนอย่างเป็นระบบ เขียนหนังสือได้อย่างมีความเชื่อมโยงตลอดทั้งชิ้นงาน และสามารถจับประเด็น และสรุปความได้อย่างชัดเจน

การให้ทุนอุดหนุนทุนการศึกษาหลักสูตรของสถาบันพระปกเกล้า เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่สมาชิกรัฐสภา

การให้ทุนอุดหนุนทุนการศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ และพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สถาบันได้ให้ทุนอุดหนุนสำหรับสมาชิกรัฐสภาที่เข้ารับการฝึกอบรมใน 2 หลักสูตร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- ทุนอุดหนุนการศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงการบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน รุ่นที่ 22 ให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 2 คน และผู้บริหารของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จำนวน 1 คน
- ทุนอุดหนุนการศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงการบริหารเศรษฐกิจสาธารณะ สำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 21 ให้แก่สมาชิกวุฒิสภา จำนวน 2 คน

KPI Research SNAP และ KPI – brief : นวัตกรรมเพื่อการให้บริการสารสนเทศแก่สมาชิกรัฐสภา

KPI Research SNAP อ่านงานวิจัยใน 4 หน้า : เป็นเอกสารสรุปสาระสำคัญของงานวิจัยผ่านการนำผลงานวิชาการของสถาบันพระปกเกล้ามาจัดทำสรุปให้สั้น กระชับ อ่านง่าย และเข้าใจงานวิจัยได้ภายใน 4 หน้ากระดาษ A4 และสมาชิกรัฐสภาสามารถร้องขอให้สถาบันจัดส่งรายงานวิจัยฉบับเต็มให้ได้ผ่าน Line Official : MPs Support

KPI – brief เกษตรนามงานสัมมนา : เป็นเอกสารสรุปการสัมมนาที่สถาบันพระปกเกล้าจัดขึ้น มาจัดทำเป็นบทสรุปเพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจสาระสำคัญของการสัมมนารวมถึงการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่สั้น กระชับ อ่านง่าย และเข้าใจได้สาระของการสัมมนาได้ภายใน 4 หน้ากระดาษ A4 และเข้าถึงบรรยากาศของการสัมมนาเสมือนหนึ่งที่มีส่วนร่วมอยู่ในห้องสัมมนา

ทั้งนี้ สถาบันได้จัดส่งเอกสารทั้ง 2 ประเภท ไปยังที่พำนักของสมาชิกรัฐสภาทุกท่าน และจัดส่งไปยัง

คณะกรรมการการสามัญทั้งส่วนของวุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎร ในทุกเดือน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สถาบันได้จัดทำ KPI Research SNAP อ่านงานวิจัยใน 4 หน้า จำนวน 12 ฉบับ และ KPI – brief เกษตรนามงานสัมมนา จำนวน 12 ฉบับ อีกทั้ง สามารถเข้าถึงเอกสารทั้ง 2 ประเภทได้ผ่าน “คลัง KPI SNAP” และ “คลัง KPI-brief”

การจัดการศึกษาอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจให้แก่ผู้ช่วยปฏิบัติงาน ผู้ชำนาญการ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกวุฒิสภา และ คณะกรรมการการ

สถาบันพระปกเกล้า ตระหนักในความสำคัญของผู้ช่วยปฏิบัติงาน ผู้ชำนาญการ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกวุฒิสภา และคณะกรรมการในฐานะเป็น “ผู้สนับสนุนงาน” ให้แก่สมาชิกวุฒิสภาและคณะกรรมการ ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนาสมรรถนะของผู้สนับสนุนงาน ทั้งงานอันเป็นภารกิจด้านวิชาการ และการบริการประชาชนในระดับพื้นที่ ดังนั้น สถาบันจึงได้ริเริ่มให้มีการจัดการศึกษาอบรมหลักสูตรวุฒิบัตรผู้ช่วยและผู้ปฏิบัติงานของสมาชิกวุฒิสภา และหลักสูตรวุฒิบัตรผู้เชี่ยวชาญและผู้ชำนาญการประจำตัวสมาชิกวุฒิสภา ขึ้นด้วยมุ่งหวังที่จะเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา สมาชิกวุฒิสภา และคณะกรรมการ อีกทั้ง มุ่งเสริมสร้างทัศนคติ

เจตนาที่ดีของผู้สนับสนุนงานต่อระบอบประชาธิปไตยและระบบรัฐสภา ประการสำคัญ หลักสูตรมุ่งหวังที่จะพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้สนับสนุนงานในเรื่องต่างๆ ที่จำเป็น และถือเป็นภารกิจสำคัญของรัฐสภา สมาชิกรัฐสภา และคณะกรรมการธิการ

ในการจัดการศึกษาอบรมในหลักสูตรเน้นการเรียนการสอนในลักษณะของการให้ มุมมอง หลักการในทางวิชาการ และชี้ให้เห็นถึงสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน อันจะนำ มาสู่กระบวนการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นระหว่างวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เข้ารับ การศึกษาอบรม ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร ดังนี้

- **หลักสูตรวุฒิบัตรผู้ช่วยและผู้ปฏิบัติงานของสมาชิกรัฐสภา รุ่นที่ 10** มีการจัดการเรียน การสอนระหว่างวันที่ 19 พฤษภาคม - 6 มิถุนายน 2565 มีผู้เข้ารับการศึกษาอบรม จำนวน 104 คน และผ่านการศึกษาอบรมจำนวน 104 คน
- **หลักสูตรวุฒิบัตรผู้เชี่ยวชาญและผู้ชำนาญการ รุ่นที่ 9** มีการจัดการเรียนการสอน ระหว่างวันที่ 9 - 27 มิถุนายน 2565 มีผู้เข้ารับการศึกษาอบรมจำนวน 61 คน และ ผ่านการศึกษาอบรมจำนวน 60 คน

ทั้งนี้ ภายหลังจาก 3 เดือนเมื่อเสร็จสิ้นการจัดการศึกษาอบรมในหลักสูตร ได้มีการสอบถามในประเด็นผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาอบรมไปยังสมาชิกรัฐสภา และประธานคณะกรรมการธิการที่ส่งผู้เข้ารับการศึกษาอบรมเข้าศึกษาอบรมในทั้ง 2 หลักสูตร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าความรู้ของบุคลากรที่เข้ารับการศึกษาของสถาบันพระปกเกล้ามีความรู้เพิ่มขึ้น ซึ่งจากผลการประเมินพบว่า “ก่อน” เข้ารับการศึกษาอบรม ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าผู้เข้ารับการศึกษาอบรมมีความรู้ในระดับ 2.63 (คะแนนเต็ม 10) และเมื่อผ่านการศึกษาอบรมใน 2 หลักสูตรนี้แล้ว มีความรู้เพิ่มขึ้นเป็นระดับ 8.93 (คะแนนเต็ม 10)

เมื่อสอบถามถึงประเด็นความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามใน 3 ประเด็นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาอบรมในหลักสูตร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในระดับ 8.74 (คะแนนเต็ม 10) ซึ่งหมายถึง มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ในประเด็นเรื่อง การที่หลักสูตรทำให้ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมมีความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานทางการด้านการเมือง ปกครอง และความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในฐานะ “ผู้สนับสนุน” ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในระดับ 9.12 (คะแนนเต็ม 10) ซึ่งหมายถึง มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ในประเด็นเรื่อง การที่หลักสูตรทำให้ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมมีความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท และหน้าที่ในฐานะ “ผู้สนับสนุน” และการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกรัฐสภา และคณะกรรมการ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในระดับ 9.16 (คะแนนเต็ม 10) ซึ่งหมายถึง มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ในประเด็นเรื่อง การที่หลักสูตรมีส่วนสำคัญในการทำให้ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมสามารถปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนงานของสมาชิกรัฐสภา และ คณะกรรมการ

ยุทธศาสตร์ที่ 5

การส่งเสริมและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ด้านพระปกเกล้าศึกษา และพัฒนาการประชาธิปไตย

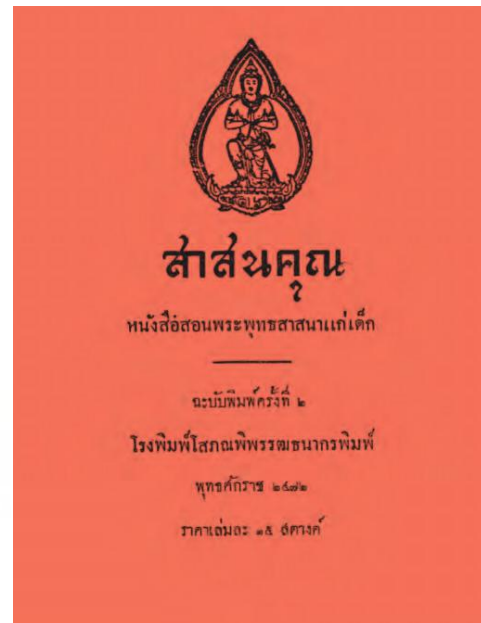
การส่งเสริมและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ฯ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านพระปกเกล้าศึกษา และพัฒนาการประชาธิปไตย รวมไปถึงการสร้างผลงานวิชาการด้านพระปกเกล้าศึกษาให้มีความหลากหลายและการพัฒนาฐานข้อมูลพระปกเกล้าศึกษาให้เข้าถึงง่าย เป็นความมุ่งมั่นของพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ดำเนินงานมาตลอดปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 พิพิธภัณฑ์ฯ มีความตั้งใจในการส่งเสริมและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ฯ ให้เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมาย ผ่านการดำเนินงานกิจกรรมที่มีความหลากหลาย และเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2565 พิพิธภัณฑ์ฯ ได้เปิดให้บริการพื้นที่การเรียนรู้แห่งใหม่ขึ้นอย่างเป็นทางการ “ศูนย์การเรียนรู้ประชาธิปไตย” โดยมีเจตนารมณ์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ นอกห้องเรียนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์การเมือง พัฒนาการการเมืองการปกครองไทย ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมถึงรากฐานประชาธิปไตยไทย โดยจัดแสดงข้อมูลจากการค้นคว้าเอกสารทางประวัติศาสตร์ที่มีความเป็นกลาง เรียบเรียงให้เข้าใจได้ง่าย และให้คนทุกกลุ่มเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียม และเปิดพื้นที่สาธารณะ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ว่าสังคม “ประชาธิปไตย” คือสังคมที่มองความแตกต่าง อีกทั้งเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ รวมถึงเปิดโลกทัศน์มุมมองเชิงบวกต่อการพัฒนาประชาธิปไตย อันเป็นรากฐานของการเกิดสังคมประชาธิปไตยที่มีคุณภาพในอนาคตต่อไป

การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ด้านพระปกเกล้าศึกษา

1. รวบรวม ค้นคว้า ศึกษาวิจัยหรือต่อยอดองค์ความรู้ด้านพระปกเกล้าศึกษา จำนวน 2 เรื่อง

1.1 เรื่อง “อาชีพของสตรีสยามในช่วงเปลี่ยนผ่านในสมัยรัชกาลที่ 7 ศึกษากรณีอาชีพนักเขียนสตรี” (ระหว่าง พ.ศ. 2468 - 2477)

โดย นางฉัตรบงกช ศรีวัฒนสาร นักวิชาการผู้ชำนาญการ พิพิธภัณฑฯ

จากการศึกษาพบว่า อาชีพยุคใหม่ของสตรีในช่วงเปลี่ยนผ่านสมัยรัชกาลที่ 7 มีผลมาจากนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาลในทศวรรษ 2460 เป็นต้นมา หลักสูตรการศึกษามีเป้าหมายสร้างความเจริญและความทันสมัยควบคู่ไปกับความรู้จากวิชาแม่บ้านการเรือนและความเป็นกุลสตรีที่ได้รับการศึกษาในระบบของการศึกษาสมัยใหม่ การได้รับโอกาสในการประกอบอาชีพนอกบ้าน ทำให้สตรีมีรายได้หลากหลายอาชีพเพิ่มขึ้น สตรีที่ได้รับการศึกษาสมัยนั้น ส่วนใหญ่มีอาชีพครูและพยาบาล งานวิจัยนี้เน้นอาชีพ

นักเขียนสตรีขึ้นมาเป็นกรณีศึกษา เพราะเป็นอาชีพอิสระเพียงอาชีพเดียวในสังคมขณะนั้น โดยพิจารณาจากปัจจัยที่เป็นกระบวนการเข้าสู่อาชีพนักเขียนคือการศึกษาที่มีคุณภาพ ประกอบกับภูมิหลังของสตรีชนชั้นสูงและชนชั้นกลาง เป็นจุดเริ่มต้นทำให้เกิดนักเขียนสตรี รุ่นบุกเบิกที่มีชื่อเสียง ในสมัยรัชกาลที่ 7 อาทิ หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล หม่อมหลวงบุปผา นิมมานเหมินทร์ (ดอกไม้สด) รวงทอง หรือ ร.จันทิมพะ นางเยาว์ หรือ น.ประภาสิต และถนอม มหาเปาริยะ เป็นต้น ผนวกกับปัจจัยของความพร้อมจากการเติบโตของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์และการเกิดนิตยสารสตรีที่ผู้หญิงเป็นนักเขียนและบรรณาธิการเอง ได้ส่งอิทธิพลทางความคิดต่อสังคมในเวลาต่อมา

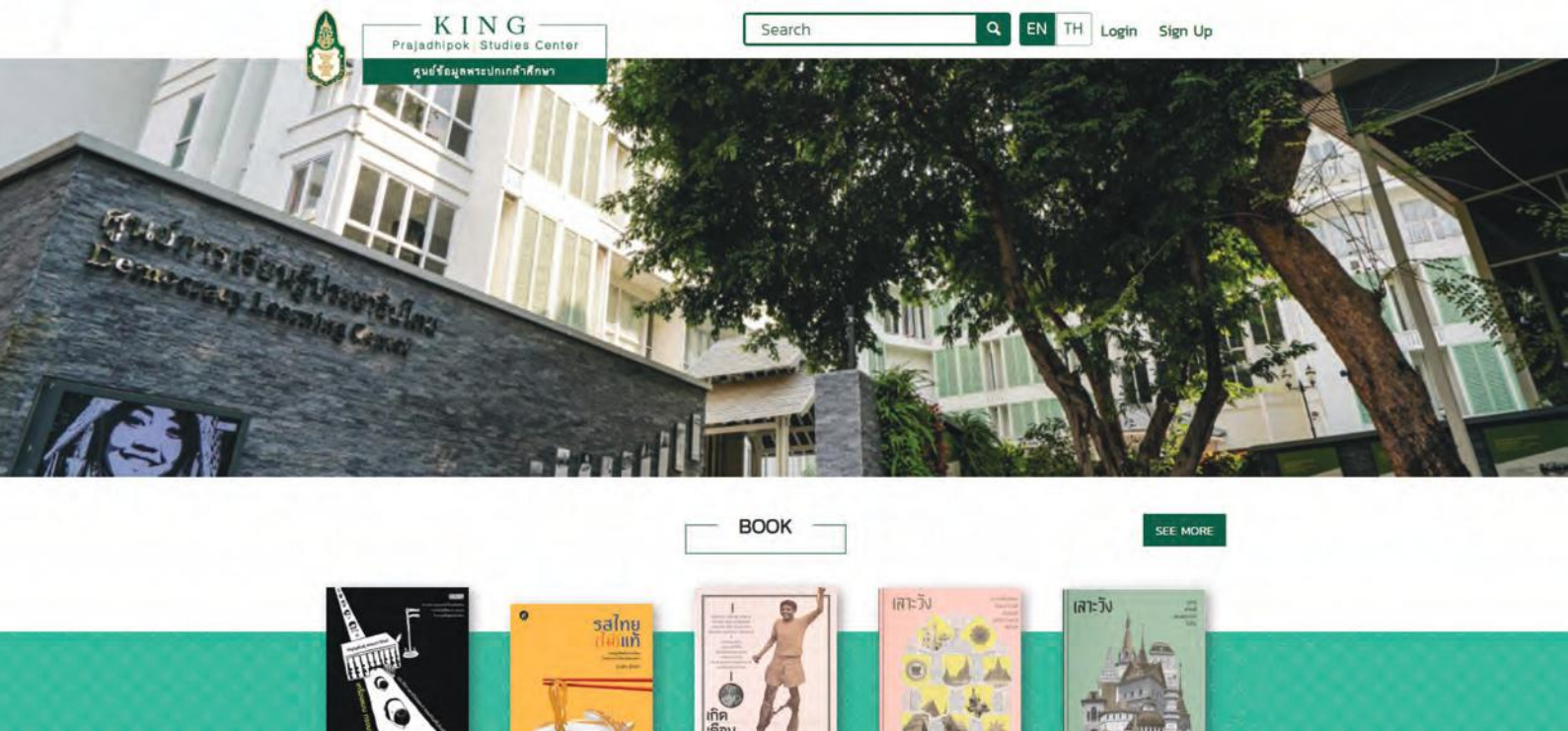
1.2. เรื่อง “การพัฒนาระบบชลประทานของสยามในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พ.ศ. 2468 - 2477”

โดย นายศิวศิลป์ จ้อยเจริญ นักวิจัยจากสถาบันอาณานิคมศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

จากการศึกษาพบว่า การดำเนินนโยบายและการพัฒนาด้านการชลประทานในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นการดำเนินงานการพัฒนาการชลประทานที่มีความต่อเนื่องมาจากรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยอยู่ในความรับผิดชอบของกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรราธิการ อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลาดังกล่าว มีอุปสรรคหลายประการในการดำเนินแผนงานการชลประทาน ประการแรก ผู้กำหนดนโยบายมีความไม่มั่นใจต่อผลตอบแทนที่จะได้รับจากการลงทุนในการลงทุนด้านการชลประทาน ประการที่สอง สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานทำให้การลงทุนในงานชลประทานติดขัดเสมอ ประการที่สาม การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมักเกิดปัญหาความไม่เข้าใจระหว่างกันเสมอ ทำให้การดำเนินงานไม่ราบรื่นอย่างที่ควรจะเป็น และประการสุดท้าย ปัญหาความไม่เข้าใจวิสัยทัศน์ใหม่และปัญหาการครอบครองที่ดินทำให้ราษฎรไม่สนใจร่วมพัฒนาการชลประทานในพื้นที่เพาะปลูกของตนเท่าที่ควร จากปัจจัยต่างๆ จึงส่งผลให้การพัฒนาการชลประทานในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำเนินไปอย่างล่าช้า และใช้เวลานานในการดำเนินการแต่ละโครงการ

2. พัฒนาฐานข้อมูลพระปกเกล้าศึกษาเพื่อให้สะดวกต่อการให้บริการ

พิพิธภัณฑฯ ได้ดำเนินการจัดทำเว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลพระปกเกล้าศึกษา เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศด้านพระปกเกล้าศึกษาประเภทต่างๆ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีฐานข้อมูลพระปกเกล้าศึกษาเพิ่มขึ้นจำนวน 1 เรื่อง คือเรื่อง “สยาม - อาทิตยอุทัยในนามประชาธิปไตย” เนื้อหาในหนังสือเกิดจากการรวบรวมข้อมูลการเสด็จฯ เยือนประเทศญี่ปุ่นของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7 ตลอดจนเรื่องราวความสัมพันธ์ระหว่างสยามและญี่ปุ่นในรัชสมัยฯ เพื่อเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้พระปกเกล้าศึกษา ด้านความสัมพันธ์กับต่างประเทศ จากเอกสารชั้นต้น และภาพถ่ายเหตุการณ์การเสด็จพระราชดำเนินในครั้งนั้น โดยการเรียบเรียงและจัดพิมพ์ในรูปแบบหนังสือ (book) เพื่อเผยแพร่ นอกจากนี้ในปีนี้มีการทดลองเปิดให้บริการในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) สำหรับการอ่านผ่านช่องทางออนไลน์ รวมถึงการจอง การยืม - คืน ทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งสามารถรับบริการผ่านทางเว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลพระปกเกล้าศึกษา

วัตถุ
จาก) พระราชนิคม
ในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7

3. การจัดหาโบราณวัตถุที่เกี่ยวข้องกับพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีพระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7 และสิ่งของร่วมรัชสมัย

พิพิธภัณฑ์ฯ ยังคงให้ความสำคัญกับการดูแลรักษาโบราณวัตถุให้คงสภาพเดิม ลดความเสียหายและการเสื่อมสภาพให้ได้มากที่สุด รวมทั้งศึกษาขยายความโบราณวัตถุสำหรับเป็นแหล่งข้อมูลประกอบทะเบียนโบราณวัตถุ เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าหรือประกอบนิทรรศการ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีจำนวนโบราณวัตถุเพิ่มขึ้น 6 ชิ้น โดยได้รับมอบจาก

นางมิ่งขวัญ นราไท
จำนวน 4 ชิ้น คือ

ภาพถ่ายที่ดินโล่งมีป้ายปัก ส.ค.ส. ภาพถ่ายตำหนัก ส.ค.ส. ภาพถ่ายสวนบ้านแก้ว 2518 และ ส.ค.ส. ภาพถ่ายสวนบ้านแก้ว พื้นที่โล่ง

นายนิพิฐ จำปาแดง
จำนวน 1 ชิ้น คือ

เหรียญเสมาอักษรพระปรมาภิไธย ป.ป.ร.

เรืออากาศตรีสามารถ
เวสุวรรณ์ จำนวน 1 ชิ้น คือ

สมุดรายงานประจำปีและงบบุคลากรของสโมสรกอล์ฟดุสิต

นอกจากนี้ยังมีองค์ความรู้จากการขยายความโบราณวัตถุ 1 เรื่อง คือ “วัตถุจากพระราชนิคมในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีพระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7” โดยได้จัดทำในรูปแบบหนังสือ (book) และรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาประวัติศาสตร์และเรื่องราวร่วมรัชสมัย อีกทั้งเป็นการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับวัตถุที่จัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

การเผยแพร่และพัฒนาพีพิร์กัทท์ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ที่มีความหลากหลาย ง่ายต่อการเข้าถึง

1. พัฒนารูปแบบ วิธีการ สื่อการเรียนรู้ หรือกิจกรรมต่างๆ ที่หลากหลาย เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

พีพิร์กัทท์ฯ ยังคงมุ่งมั่นและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้พีพิร์กัทท์ฯ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย ง่ายต่อการเข้าถึง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้มีการจัดกิจกรรมหรือพัฒนารูปแบบ วิธีการ สื่อการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้เข้าถึง สอดคล้องและเหมาะสมกับทุกกลุ่มเป้าหมาย และถึงแม้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 เริ่มคลี่คลายลง แต่ก็ยังมีการระบดอยู่ พีพิร์กัทท์ฯ จึงยังคงให้บริการในรูปแบบออนไลน์ (Online) ควบคู่กับการให้บริการ ณ สถานที่จริง (Onsite) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่มีประโยชน์และง่ายต่อการเข้าถึง

1.1 โครงการ “Mini(web)Site : KPM Group - Booking”

Mini(web)Site : KPM Group - Booking เป็นช่องทางใหม่ที่พัฒนาขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกในการขอรับบริการการเข้าเยี่ยมชมเป็นหมู่คณะทั้งในส่วนของพีพิร์กัทท์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ศูนย์การเรียนรู้ประชาธิปไตย หรือการเข้าชมในรูปแบบออนไลน์ ทำให้ผู้เข้าชมสามารถตรวจสอบตารางปฏิทินการเข้าชมของพีพิร์กัทท์ฯ และจองการเข้าชมแบบหมู่คณะได้ด้วยตนเอง ผ่านระบบออนไลน์ ทำให้การประสานงานเป็นไปด้วยความรวดเร็วขึ้น เริ่มใช้งานในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2565

1.2 โครงการนิทรรศการหมุนเวียนออนไลน์ “20 ปี พิพิธภัณฑสถานพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว : ร้อยเรียงนิทรรศการ พิพิธนิทรรศศ”

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้จัดทำนิทรรศการหมุนเวียน ซึ่งนำเสนอความเป็นมาของพิพิธภัณฑสถานฯ และพัฒนาการของนิทรรศการที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑสถานฯ รวมถึงนำเสนอการรวบรวมวัตถุสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7 และรัชสมัย อย่างต่อเนื่องตลอด 20 ปี ซึ่งนิทรรศการนี้ นอกจากจะสร้างขึ้นเพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ ในรูปแบบที่เข้าถึงได้อย่างสะดวกในยุคดิจิทัลแล้ว ยังเพื่อเติมเต็มความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติพิพิธภัณฑสถานฯ และเป็นบันทึกจดหมายเหตุของพิพิธภัณฑสถานฯ เพื่อเผยแพร่ต่อไป

1.3 โครงการสัมมนาวิชาการพระปกเกล้าศึกษา

จัดเพื่อเผยแพร่และเป็นเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้พระปกเกล้าศึกษา โดยมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นความรู้ใหม่ๆ ดังนี้

ครั้งที่ 1 “สถานภาพสตรีไทยในวรรณกรรมสมัยรัชกาลที่ 7”

โดย นางฉัตรบงกช ศรีวัฒนสาร นักวิชาการผู้ชำนาญการ พิพิธภัณฑฯ

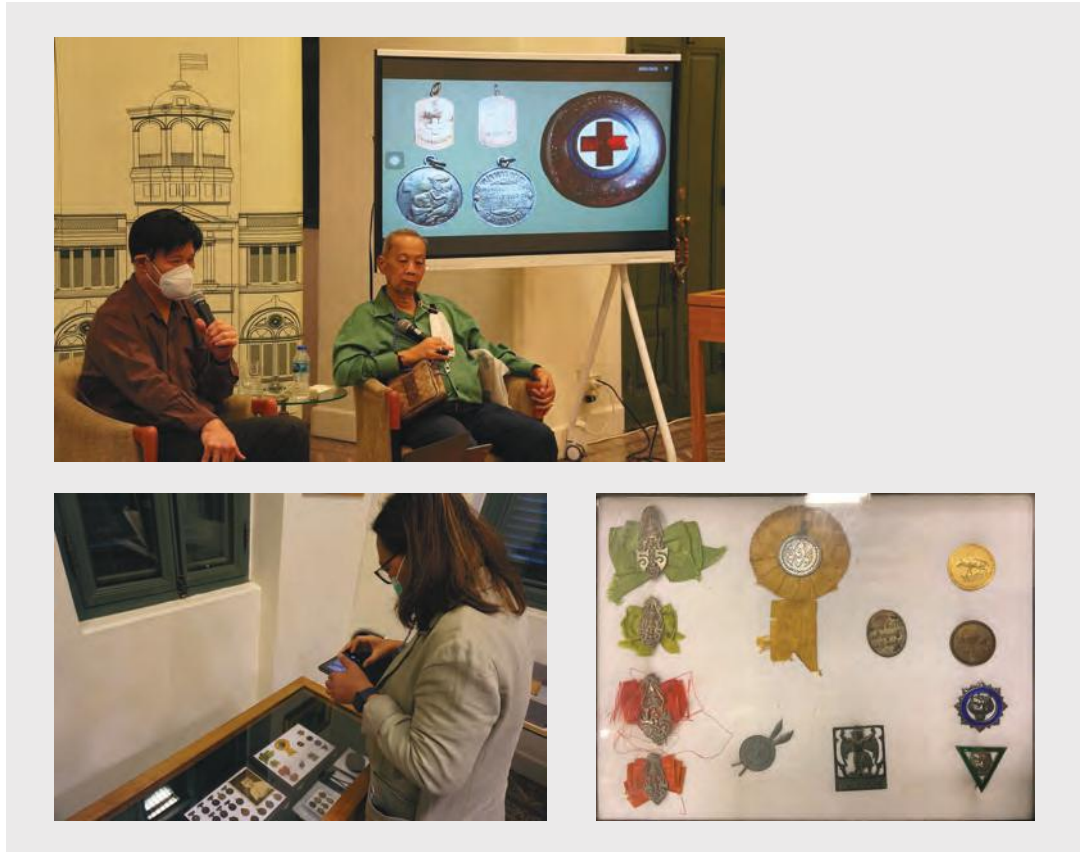

นำเสนอประเด็นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวที่มีการรวมกลุ่มของนักเขียนสตรีเพื่อเรียกร้องสิทธิสตรีและความเสมอภาคผ่านข้อเขียนและนวนิยายในหนังสือพิมพ์อย่างต่อเนื่อง นักประพันธ์เอกสมัยนี้ อาทิ ดอกไม้สด หม่อมเจ้าอากาศดำเกิง รพีพัฒน์ แม่อนงค์ และ ศรีบูรพา ทำให้เกิด

การสร้างสรรค้อย่างต่อเนื่องในเวลาต่อมาท่ามกลางกระแสเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ระหว่าง พ.ศ. 2468 - 2475 หลักฐานสื่อสิ่งพิมพ์อันเป็นเอกสารชิ้นต้นร่วมสมัยสะท้อนการขับเคลื่อนและแลกเปลี่ยนความคิดของผู้เขียนและผู้อ่านอย่างมีชีวิตชีวาทั้งแนวคิดแบบก้าวหน้าและอนุรักษนิยม ปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้ เปรียบประดุจจุดเริ่มต้นแห่งความแบ่งบานของสถานภาพสตรีไทยอย่างแท้จริงในรัชกาลที่ 7

ครั้งที่ 2 “เหรียญและเข็มในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว”

โดย คุณภุชงค์ จันทวิช และ คุณสามารถ เวสุวรรณ์ อนุกรรมการอนุรักษ์ฯ

เป็นการเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับพระปกเกล้าศึกษาที่เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจหรือเหตุการณ์สำคัญต่างๆ ที่เกิดขึ้นในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ผ่านการจัดสร้างเหรียญและเข็มตามวาระโอกาสอันดี ทั้งในเหตุการณ์สำคัญที่เกี่ยวกับงานพระราชพิธีต่างๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้สร้างเหรียญที่ระลึกพระราชทานแก่พระเถรานุเถระ พระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการไทยและต่างประเทศ ตลอดจนพสกนิกรทุกหมู่เหล่าชาวไทยและชาวต่างชาติ เพื่อเป็นที่ระลึกในงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษกของพระองค์ หรือการจัดทำเพื่อระลึกถึงเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในบ้านเมืองหรือเพื่อเป็นการทำนุบำรุงการดำเนินกิจการของหน่วยงานต่างๆ เช่น พระพุทธศาสนา โรงเรียน กษัตริย์ เป็นต้น

1.4 โครงการนำชมพิพิธภัณฑ์ผ่านระบบ Online

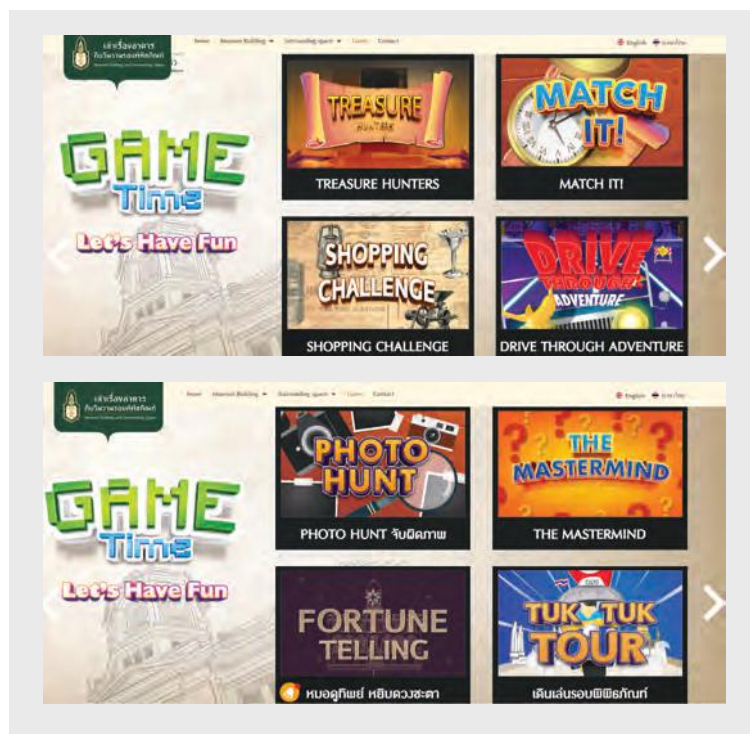

พิพิธภัณฑ์ฯ ยังคงให้บริการนำชมในรูปแบบออนไลน์ (Online) โดยผ่านโปรแกรม Virtual Museum และถ่ายทอดผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting พร้อมกับการเล่นเกมทำയാกรนำชมเพื่อสร้างการเรียนรู้ในเชิงปฏิสัมพันธ์ สร้างความสนุกสนานและความประทับใจให้กับผู้เข้าชม ซึ่งมีผู้ขอใช้บริการทั้งจากสถาบันการศึกษา รวมทั้งหน่วยงานภายนอก นอกจากนั้น ในปีนี้ได้ปรับปรุงแบบการนำชมออนไลน์เพื่อตอบสนองความต้องการเฉพาะของแต่ละกลุ่มเป้าหมายอีกด้วย อาทิ การนำชมออนไลน์แก่ครูผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยปรับเนื้อหาการนำชมให้สอดคล้องกับ

การเรียนการสอนที่บูรณาการการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามบริบทของสังคม โดยมุ่งเน้นส่งเสริมให้ความรู้ ความเข้าใจ ความเป็นมาของประเทศไทย พระมหากษัตริย์คุณของ

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสภาพการเมืองการปกครองในรัชสมัย ในหัวข้อ “ส่องสยาม กับวันวานพิพิธภัณฑ์พระปกเกล้าฯ” และแนะนำสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ภายในพิพิธภัณฑ์ฯ ไม่ว่าจะเป็น Virtual museum นิทรรศการออนไลน์ สื่อความรู้แบบคลิพวิดีโอ เกมส่งเสริมการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้ครูสามารถเข้าใจและนำสื่อการเรียนรู้ที่พิพิธภัณฑ์ฯ มีไปประยุกต์ใช้และต่อยอดในการเรียนการสอนให้กับนักเรียนในโรงเรียนต่อไป

1.5 การจัดทำเกมออนไลน์ “Museum Online Game” สำหรับกลุ่มเด็ก และเยาวชน

พิพิธภัณฑ์ฯ จัดทำและเผยแพร่เกมออนไลน์ผ่านช่องทางออนไลน์ต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เกมดังกล่าวถูกออกแบบให้มีข้อคำถามที่มีความเชื่อมโยงกับความรู้พระปกเกล้าศึกษารวมถึงความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการประชาธิปไตย เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เด็ก และเยาวชนเกิดความสนใจ และได้รับความรู้ต่างๆ ที่ได้สอดแทรกไว้ในเกม กิจกรรมนี้ได้รับการตอบรับอย่างดีจากผู้ใช้บริการของพิพิธภัณฑ์ฯ เพราะมีทั้งความสนุก และยังเหมาะกับทุกเพศ ทุกวัย ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้พัฒนาเกมขึ้น จำนวน 8 เกม ดังนี้

PHOTO HUNT
จับผิดภาพ

THE MASTERMIND

FORTUNE
TELLING

TUK TUK TOUR
เดินเล่นรอบพิพิธภัณฑ์

TREASURE
HUNTERS

MATCH IT!

SHOPPING
CHALLENGE

DRIVE THROUGH
ADVENTURE

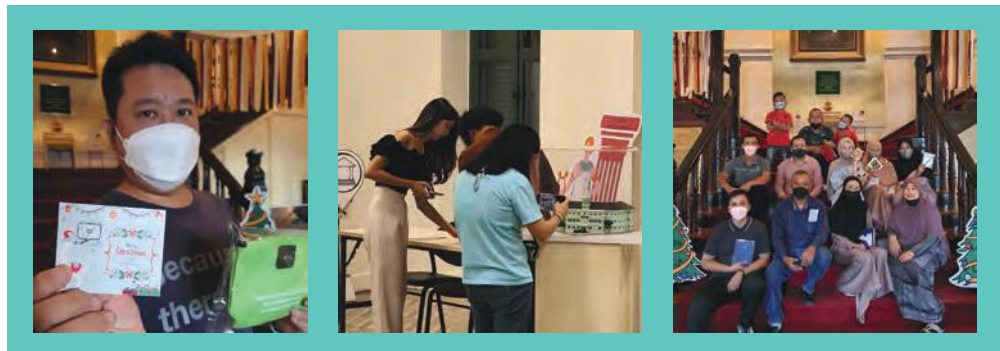
1.6 กิจกรรมที่หลากหลายและง่ายต่อการเข้าถึง

1) กิจกรรมส่งเสริมการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

เป็นกิจกรรมที่ดึงดูดให้ประชาชนทั่วไปใช้เวลาว่างของตนเองหรือการใช้เวลาว่างร่วมกับเพื่อน ร่วมกับครอบครัวในช่วงวันหยุดสุดพิเศษกับทางพิพิธภัณฑ์ฯ ไม่ว่าจะเป็นการค้นคว้าหาข้อมูล การเข้าชมพิพิธภัณฑ์ฯ ในรูปแบบของการเข้าพื้นที่จริง (Onsite) ดังนี้

กิจกรรม Happy Holidays

กิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ : วันที่ 5 ธันวาคม 2564
เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อระลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณ
พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพล
อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

กิจกรรมวันรัฐธรรมนูญ วันที่ 10 ธันวาคม 2564 เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในเหตุการณ์สำคัญที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานรัฐธรรมนูญฉบับถาวร ซึ่งเป็นกฎหมายสำคัญสูงสุดในการปกครองบ้านเมือง

กิจกรรมวันคริสต์มาส วันที่ 25 - 26 ธันวาคม 2564 ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ฯ ในช่วงเทศกาลเฉลิมฉลองวันคริสต์มาส

Make a wish with KPM

กิจกรรมส่งเสริมการเข้าชม วันที่ 9 กรกฎาคม 2565 เป็นกิจกรรม เปิดบ้านอย่างเป็นทางการกับศูนย์การเรียนรู้ประชาธิปไตย เชียงขวัญ ผู้เข้าชมโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนร่วมกิจกรรม

Saturday Say hi

ศูนย์การเรียนรู้ประชาธิปไตย

Democracy Learning Center

2) พิพิธภัณฑ์สัตว์

กิจกรรม
“พิพิธภัณฑ์ฯ ยามค่ำคืน”

เป็นกิจกรรมที่ร่วมกับพันธมิตรพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ จำนวน 21 แห่ง จัดขึ้นระหว่างวันที่ 17 - 19 ธันวาคม 2564 เวลา 14.00 - 20.00 น. โดยใช้ทีมงานที่เกี่ยวข้องกับอาคารเก่า ในชื่อ “พิพิธภัณฑ์ฯ ยามค่ำคืน (Night at the Museum 2021 : Night at the Heritage Building)” ซึ่งเน้นเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมอาคารเก่า และพื้นที่โดยรอบในอดีต

กิจกรรม Onsite

สัมมนาพิเศษ เรื่อง “การจัดแสดงในอาคารอนุรักษ์” โดย นายวุฒินันท์ จินศิริวานิชย์ มณฑนากรชำนาญการ สำนักสถาปัตยกรรม กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม และนางสาวบุษบา ตันติพิบูลย์ เจ้าของเพจ “ป่าบุศบา” และอาสาสมัครนำชมพิพิธภัณฑ์ฯ วันที่ 17 ธันวาคม 2564 เวลา 17.00 - 19.00 น. ณ ชั้น 1 ห้องนิทรรศการ หมุนเวียน อาคารอนุรักษ์ และเผยแพร่ผ่าน Facebook Live รวมถึงกิจกรรมนำชมฯ รอบพิเศษ ช่วงค่ำ และร่วมสนุกกับสมุดกิจกรรม (Activity Book) ที่ผู้เข้าชมสามารถเรียนรู้และหาคำตอบได้ด้วยตนเอง การเดินชมนิทรรศการ รวมทั้งกิจกรรมก่อร่างสร้างอาคาร (The Construction) เป็นการต่อโมเดลกระดาษรูปอาคารอนุรักษ์ภายในพิพิธภัณฑ์ฯ

กิจกรรม Online

เกมตอบคำถามออนไลน์ (KPM Mini Quiz) ผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย อาทิ เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม และผ่านเว็บไซต์ Museum Thailand

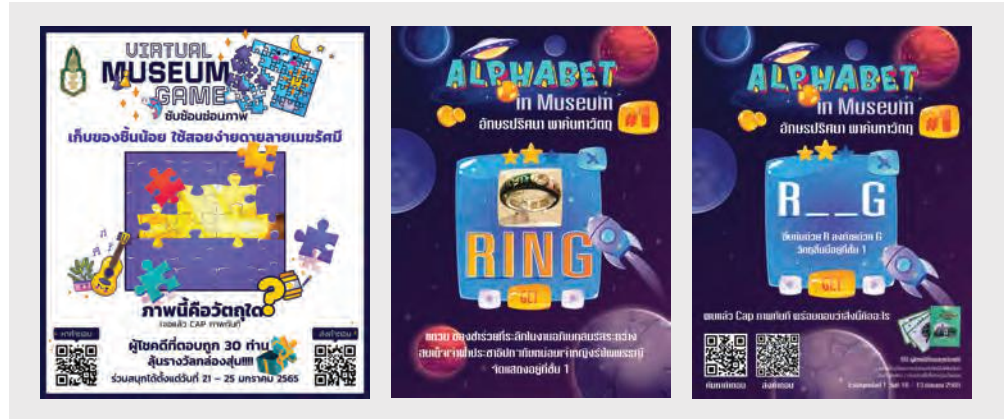
3) กิจกรรมอื่นๆ

ขับซ็อนซ่อนภาพ”

ระหว่างวันที่ 21 มกราคม – 8 กุมภาพันธ์ 2565 กิจกรรมจัดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง มีระยะเวลาในการร่วมกิจกรรม 5 วัน จำนวน 3 สัปดาห์

“Museum Onsite ฟัง Guide ไชปริศนา Game”

ระหว่างวันที่ 30 – 31 กรกฎาคม 2565 ร่วมค้นคำตอบในพิพิธภัณฑ์ฯ จากการนำชมของวิทยากรนำชม

“Alphabet in Museum
อักษรปริศนา พาค้นหาวัตถุ”

ระหว่างวันที่ 10 – 28 กันยายน 2565 ร่วมค้นหาเครื่องราชภัณฑ์ในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) ซึ่งที่มาของกิจกรรมได้แรงบันดาลใจมาจากข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งที่ผ่านมา

2. นิทรรศการเคลื่อนที่นอกสถานที่เพื่อเผยแพร่ความรู้พระปกเกล้าศึกษา

นิทรรศการเคลื่อนที่ “มองสยามตามรอยพระปกเกล้า” จัดขึ้นเพื่อเป็นการบอกเรื่องราวการพัฒนาประเทศตามแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวในด้านต่างๆ รวมไปถึงสภาพเหตุการณ์บ้านเมืองความเป็นอยู่ของประชาชน การเข้ามาของอิทธิพลทางศิลปวัฒนธรรมและเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ตลอดจนนวัตกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น รวมทั้งประวัติศาสตร์ที่สำคัญของท้องถิ่นและประเทศไทย สร้างความเข้าใจในการเรียนรู้

ประวัติศาสตร์จากนิทรรศการฯ อันนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน นับจากการจัดครั้งแรกในปี 2559 จนถึงปัจจุบันในปี 2565 รวมทั้งสิ้น 26 ครั้ง 23 จังหวัด

สื่อการเรียนรู้ที่กระตุ้นผู้เข้าชม คือ ชุดนิทรรศการความรู้ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมระบบ QR Code สำหรับศึกษาข้อมูลเชิงลึกเพิ่มเติม อาทิ เนื้อหาเชิงลึก วิดีโอ หรือภาพถ่าย นอกจากนี้ ได้จำลองวัตถุจัดแสดงไว้ในนิทรรศการ คือ พานรัฐธรรมนูญ ชุดหนังสือส่วนพระองค์ อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย และกล้องภาพยนตร์ สมุดกิจกรรม แผ่น Passport Game และการถ่ายภาพ AR Photo Backdrop ซึ่งออกแบบโดยการนำจุดเด่นของพื้นที่ทั้ง 4 จังหวัด ให้ผู้เข้าชมได้ร่วมถ่ายภาพ ถ่ายวิดีโอ และแชร์ภาพความทรงจำ ในระหว่างการเข้าชมนิทรรศการ โดยการจัดนิทรรศการในปีนี้ได้ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ได้แก่

ครั้งที่ 1 จังหวัดนครปฐม

ร่วมกับหอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) นิทรรศการเคลื่อนที่ “มองสยามตามรอยพระปกเกล้า” ระหว่างวันที่ 24 พฤษภาคม – 31 สิงหาคม 2565 ณ โรงภาพยนตร์ศาลาศินีมา ชั้น 6 อาคารสรรพศาสตร์ศุภกิจหอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

ครั้งที่ 2 จังหวัดสงขลา

ร่วมกับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา จัดนิทรรศการเคลื่อนที่ “มองสยามตามรอยพระปกเกล้า” วันที่ 22 มิถุนายน – 30 กันยายน 2565 ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ครั้งที่ 3 จังหวัดปทุมธานี ร่วมกับพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ จัดนิทรรศการเคลื่อนที่ “มองสยาม ตามรอยพระปกเกล้า” วันที่ 23 กันยายน – 15 ธันวาคม 2565 ณ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ตำบลคลองห้า อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ครั้งที่ 4 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ร่วมกับพิพิธภัณฑ์ธรณีวิทยาพุนพิน จัดนิทรรศการเคลื่อนที่ “มองสยามตามรอยพระปกเกล้า” วันที่ 4 ตุลาคม – 15 ธันวาคม 2565 ณ พิพิธภัณฑ์ธรณีวิทยาพุนพิน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

นอกจากนี้ ได้จัดบรรยายพิเศษ เรื่อง “มองสยาม ตามรอยพระปกเกล้า” โดย ศาสตราจารย์พิเศษ ธงทอง จันทรางศุ ในวันพิธีเปิดนิทรรศการ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมงานในแต่ละจังหวัดเข้าใจประวัติศาสตร์ในช่วงรัชสมัย และประวัติศาสตร์ของแต่ละจังหวัดได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้นอีกด้วย โดยติดตามชมการบรรยายพิเศษย้อนหลังได้ที่เฟซบุ๊กของพิพิธภัณฑ์ฯ

3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานศึกษา เครือข่ายพิพิธภัณฑ์ แหล่งเรียนรู้ หน่วยงานอื่นๆ

การจัดกิจกรรมร่วมกับเครือข่ายหรือพันธมิตรของพิพิธภัณฑ์ฯ ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษา เครือข่ายพิพิธภัณฑ์ แหล่งเรียนรู้ หน่วยงานอื่นๆ ยังมีอยู่อย่างต่อเนื่องตลอดปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ดังนี้

- ร่วมกับสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ในโครงการเสริมสร้างการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ กิจกรรม Muse Pass 2565 – 2566 ของสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (สพร.) เพื่อสร้าง Museum Culture ให้เกิดขึ้นในสังคมไทยร่วมกับพันธมิตรพิพิธภัณฑ์ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด

- ร่วมกับสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ จัดกิจกรรม “พิพิธภัณฑ์ฯ ยามค่ำคืน (Night at the Museum 2021 : Night at the Heritage Building)” ระหว่างวันที่ 17 - 19 ธันวาคม 2564
- จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางด้านวิชาการ การอนุรักษ์ และการจัดกิจกรรม กับ หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) เพื่อการสร้างความร่วมมือทางด้านวิชาการและวิจัย อันเกี่ยวเนื่องกับพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7 รวมทั้งการสร้างองค์ความรู้และประสานความร่วมมือด้านการอนุรักษ์ฟิล์มภาพยนตร์และวัตถุพิพิธภัณฑ์ รวมถึงการแลกเปลี่ยน และเผยแพร่งานวิชาการและกิจกรรม
- ร่วมกับพิพิธภัณฑ์ผ้า ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ในการนำวิทยากรมาร่วมกันเสวนา หัวข้อ Mobile Museum and Friends เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์การทำงานด้านการจัดนิทรรศการสัญจรระหว่างพันธมิตร โดยมี นางสาวจิตสุภา หวังศิริสมบูรณ์ ภัณฑารักษ์พิพิธภัณฑ์ฯ ร่วมเสวนาในหัวข้อดังกล่าว
- ร่วมกับพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร ในกิจกรรมวันพิพิธภัณฑ์ไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 (Museum Expo: The power of museums) ของ สภาการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติในการเฉลิมฉลองวันพิพิธภัณฑ์สากล 2022 โดย นางกาญจนา ศรีปัดถา ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์ฯ ร่วมเป็นวิทยากรเสวนา ภายใต้แนวคิด “พลังพิพิธภัณฑ์ สร้างสรรค์ไทย : The Power of Thai Museum”
- ร่วมกับสถานเอกอัครราชทูตแคนาดาประจำประเทศไทย ศึกษาค้นคว้าข้อมูล เกี่ยวกับการเสด็จฯ ประพาสแคนาดา ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ในปี ค.ศ.1931 (พ.ศ. 2474) เพื่อใช้ในการจัดนิทรรศการหมุนเวียนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
- สนับสนุนข้อมูลโบราณวัตถุให้ Marignoli di Montecorona Foundation เพื่อใช้ประกอบข้อมูลเพิ่มเติมในวัตถุของหน่วยงาน ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับเข็มกลัด ที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7 พระราชทานให้เจ้าหญิง Abigail Kawananakoa of Hawaii เมื่อคราวเสด็จฮาวาย ปี ค.ศ. 1931

นอกจากนี้ พิพิธภัณฑ์ฯ ได้ต้อนรับและให้การสนับสนุนข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการของพิพิธภัณฑ์ฯ และศูนย์การเรียนรู้ประชาชนปีโดย รวมถึงการจัดทำ Virtual museum และการจัดกิจกรรมต่างๆ แก่หน่วยงานภายนอกที่ขอเข้ามาศึกษาดูงาน เพื่อใช้ข้อมูลดังกล่าวเป็นต้นแบบหรือแนวทางในการจัดทำหรือพัฒนาพิพิธภัณฑ์ และแหล่งเรียนรู้ ดังนี้

- โครงการจัดทำแผนแม่บทพิพิธภัณฑ์รัฐสภา โดยสำนักศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษา แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการและข้อมูล วิจัยประกอบการจัดทำแผนแม่บทพิพิธภัณฑ์รัฐสภา
- สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยกลุ่มงานหอสมุด จดหมายเหตุ และพิพิธภัณฑ์: เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบและเขียนแบบสำหรับโครงการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ ศาลรัฐธรรมนูญ รวมถึงหารือความเป็นไปได้ในการจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกัน ในการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างหน่วยงาน
- คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ : เพื่อเป็นแนวทางในการ ออกแบบพัฒนาและบริหารจัดการศูนย์สถาปัตยกรรมล้านนา ซึ่งอยู่ในความดูแล ของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สำนักอัยการสูงสุด โดยสำนักวิทยบริการ : เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา การดำเนินงานและการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์อัยการไทย โดยเน้นเรื่องของการจัดทำฐานข้อมูล การจัดทำพิพิธภัณฑ์ และห้องสมุด
- สำนักงานศาลยุติธรรม โดยศูนย์วิทยบริการ: เพื่อเป็นแนวทางการทำงานและ พัฒนางานให้บริการของศูนย์วิทยบริการศาลยุติธรรม โดยเน้นเรื่องการบริหาร จัดการพิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุ

การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ประชาธิปไตย เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และเข้าถึงง่าย

พิพิธภัณฑฯ ได้ปรับปรุงพื้นที่ในอาคารราไพพรรณี อันเป็นตึกด้านหลังของพิพิธภัณฑฯ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวให้เป็น “ศูนย์การเรียนรู้ประชาธิปไตย” ตั้งแต่ปี 2559 โดยมีเจตนารมณ์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์การเมือง พัฒนาการการเมืองการปกครองไทย ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมถึงรากฐานประชาธิปไตยไทย โดยจัดแสดงข้อมูลจากการค้นคว้าเอกสารทางประวัติศาสตร์ที่มีความเป็นกลาง เรียบเรียงให้เข้าใจได้ง่าย และให้คนทุกกลุ่มเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียม ซึ่งได้เริ่มทดลองเปิดให้บริการการเข้าชมในช่วงปี 2564 – 2565 และในวันที่ 14 มิถุนายน 2565 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ ประธานองคมนตรี เป็นผู้แทนพระองค์ ในการเปิดศูนย์การเรียนรู้ประชาธิปไตย (Democracy Learning Center) ณ อาคารราไพพรรณี พิพิธภัณฑฯพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

ศูนย์การเรียนรู้ประชาธิปไตยแห่งนี้ เปิดพื้นที่สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบอิสระภายใต้การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างรับรู้สิทธิของตนและเคารพสิทธิของผู้อื่น อันเป็นแนวทางสำคัญของการสร้างสังคมประชาธิปไตย รวมถึงการสร้างความเข้าใจการเมืองในบริบทสังคมไทยและบริบทโลก ผ่านเครื่องมือและเทคโนโลยีในการบอกเล่าที่หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เข้าชมเข้าใจเนื้อหาที่น่าสนใจได้ง่าย และสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ระหว่างการเข้าชม

1. รวบรวม ค้นคว้า ศึกษาวิจัยต่อยอดองค์ความรู้เรื่องพัฒนาการประชาธิปไตยไทย

พิพิธภัณฑฯ ได้ศึกษาวิจัยองค์ความรู้เรื่องพัฒนาการประชาธิปไตยไทย จำนวน 2 เรื่อง

1.1 เรื่อง บทบาทผู้แทนราษฎรภาคเหนือชุดแรกในสายธารประวัติศาสตร์การเมืองไทย หลังการปฏิวัติ พ.ศ. 2475

โดย นางสาวปฐมมาตี วิเชียรนิศย์ นักวิชาการพิพิธภัณฑฯ

จากการศึกษาพบว่า ผู้แทนราษฎรภาคเหนือชุดดังกล่าวนี้ได้มีการร่วมมือกับรัฐบาลเป็นอย่างดีในการเผยแพร่ระบอบการเมืองใหม่ ทว่าในระยะต่อมาได้มีการยกเลิกให้ผู้แทนราษฎรทำหน้าที่เผยแพร่ระบอบการเมืองใหม่ เนื่องจากมีการแสดงปาฐกถาไม่เป็นไปในทิศทางที่รัฐบาลต้องการ ซึ่งหมายความว่าในทางหนึ่งนั้นรัฐบาลไม่สามารถที่จะควบคุมคนกลุ่มนี้ให้เห็นไปในทิศทางเดียวกันกับรัฐบาล ขณะเดียวกันคนกลุ่มนี้ก็ได้รับบทบาทที่สำคัญในการเรียกร้องผลประโยชน์ให้แก่คนในท้องที่ ไม่ว่าจะเป็นการเสนอกระทู้ถาม การเขียนจดหมายเพื่อทวงถามประเด็นต่างๆ ให้คนในท้องที่ นอกจากนี้แล้วยังพบว่า ในบางประเด็นผู้แทนราษฎรภาคเหนือได้รวมกลุ่มกันผลักดันให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาในท้องถิ่น โดยให้ออกเป็นพระราชบัญญัติ เช่น พระราชบัญญัติเหมืองฝาย เมื่อหันกลับมาพิจารณาถึง ภูมิหลังของคนกลุ่มนี้จะพบว่าส่วนใหญ่เป็นกลุ่มข้าราชการในต่างจังหวัด หรือกลุ่มชนชั้นนำ ที่มีทุนทางสังคมสูง โดยบางบุคคลอยู่ในตระกูลเจ้าเมือง และได้รับการศึกษาดีเยี่ยม จึงส่งผลให้ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรในพื้นที่นี้ อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากดำรงตำแหน่งครบวาระบางคนได้ผันตัวเข้าสู่การเมืองท้องถิ่น และบางคนได้พยายามลงเลือกตั้งใหม่อีกครั้ง อย่างไรก็ตามก็เป็นที่สังเกตว่า ผู้แทนราษฎรภาคเหนือนี้ไม่มีการรวมกลุ่มอย่างเหนียวแน่น จนสามารถตั้งพรรคการเมืองได้ เฉกเช่นเดียวกับนักการเมืองในอีสาน ซึ่งก็เป็นไปได้ว่า ด้วยภูมิหลังของคนในกลุ่มดังกล่าวนี้มีการโยกย้ายจากต่างถิ่นมารับราชการที่ภาคเหนือ จึงอาจจะไม่ได้มีสำนึกเกี่ยวกับท้องถิ่นอย่างแน่นหนาเหมือนที่เกิดขึ้นในภาคอีสาน อย่างไรก็ตาม ผลจากการปฏิวัติ พ.ศ. 2475 ก็ได้มีคุณูปการต่อการเมืองไทยที่ได้เปิดโอกาสให้คนกลุ่มใหม่ได้สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองได้

1.2 เรื่อง แนวคิดความเป็นผู้แทนทางการเมืองและการปรับใช้ในการเมืองไทย

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนัส ปิยะกุลชัยเดช และอาจารย์เอกวีร์ มีสุข สาขาวิชาการรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

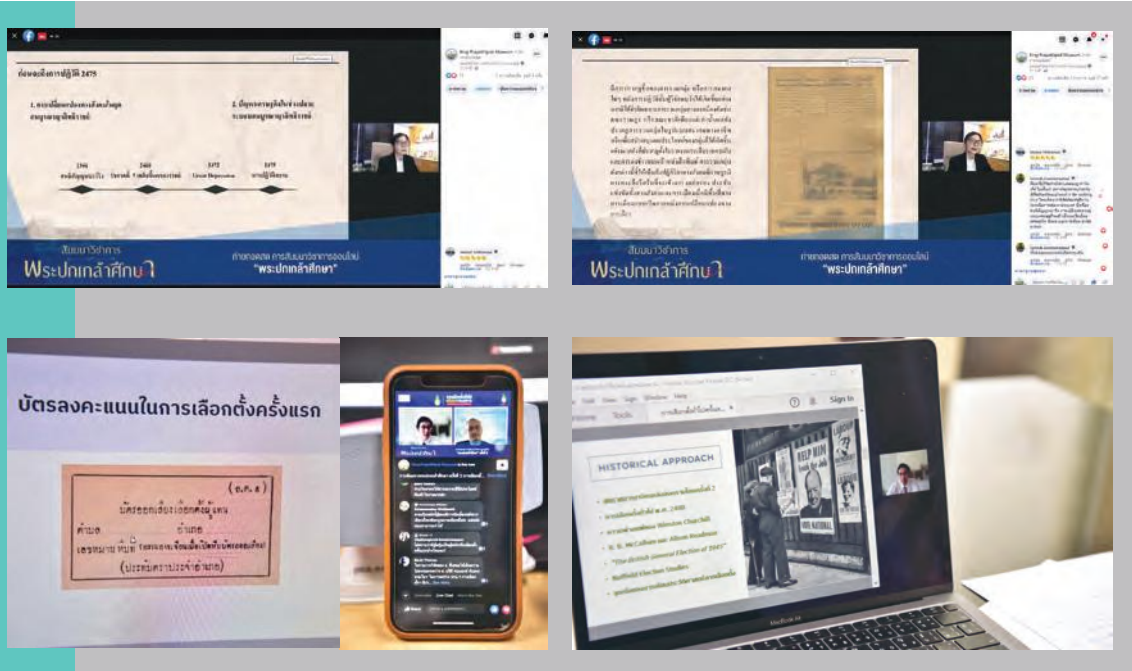
จากการศึกษาพบว่า การเมืองแบบอาสามีความเหมาะสมที่สุดในการนำเสนอความเป็นจริงทางสังคม อย่างไรก็ตาม ความคิดใดที่กำเนิดขึ้นจากต่างประเทศ เมื่อนำมาใช้ในประเทศอื่นย่อมประสบปัญหากับการที่ความคิดดังกล่าวถูกบิด ยืด ให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมใหม่ ความคิดเรื่องความเป็นตัวแทนทางการเมืองก็เช่นเดียวกันที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงต่อปัญหาดังกล่าวได้ ซึ่งจะแสดงให้เห็นในส่วนที่สองของการวิจัยชิ้นนี้ ที่ผู้ให้ข้อมูลได้นำเสนอว่าอย่างน้อยตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เป็นต้นมา ยังไม่มีความสัมพันธ์ที่เด่นชัดระหว่างแนวคิดความเป็นผู้แทนทางการเมืองกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ ผู้ให้ข้อมูลให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้แทนทางการเมืองก่อนและหลังการเลือกตั้ง ซึ่งการให้ความสำคัญในลักษณะนี้สอดคล้องกับแนวคิดผู้แทนทางการเมืองแบบอาสามาอย่างไรก็ตามคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างระบบเลือกตั้ง 2 แบบซ้อนกันคือ แบบแรกเป็นการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต และแบบที่สองเป็นแบบบัญชีรายชื่อที่เป็นระดับชาติ ด้วยรูปแบบการเลือกตั้งทั้งสองแบบ ผู้แทนทางการเมืองก็จะสามารถนำเสนอเจตจำนง และผลประโยชน์ของพลเมืองในเขตเลือกตั้ง และระดับชาติได้

2. พัฒนารูปแบบ วิธีการ สื่อการเรียนรู้ หรือกิจกรรมต่างๆ ที่หลากหลาย เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการประชาธิปไตยไทย ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

ในปี 2565 ศูนย์การเรียนรู้ประชาธิปไตย ได้พัฒนารูปแบบ และกิจกรรมต่างๆ ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการสัมมนา เสวนา การอบรมให้ความรู้ เพื่อส่งเสริมให้พื้นที่แห่งนี้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเมือง การปกครอง ของทุกกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

1) กิจกรรมสัมมนาวิชาการ

ครั้งที่ 1 เรื่อง “ความคาดหวังของราษฎรต่อระบอบการเมืองใหม่ภายหลังการปฏิวัติ พ.ศ. 2475” โดย นางสาวปฐมมาตี วิเชียรนิติย์ นักวิชาการพิพิธภัณฑฯ เพื่อนำเสนอประเด็นการศึกษาจากงานวิจัยเรื่องดังกล่าวว่า แท้ที่จริงแล้ว ในเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. 2475 ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างไรหลังเหตุการณ์ ซึ่งในงานวิจัยพบว่ามีประชาชนจำนวนหนึ่ง เข้าร่วมและกระตือรือร้นทางการเมืองผ่านการเขียนจดหมายที่แสดงความคาดหวังว่ารัฐบาลใหม่จะแก้ไขปัญหา

ครั้งที่ 2 “การเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกของสยาม : บ่อเกิด โครงสร้างเชิงสถาบัน และปฏิกริยาทางสังคม” โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ภุรี พวงศ์เจริญ อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อนำเสนอข้อค้นพบจากงานวิจัยดังกล่าว โดยการกลับไปศึกษาเหตุการณ์การเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกในสยาม พ.ศ. 2476 ในแง่มุมของการออกแบบการเลือกตั้ง บรรยากาศช่วงการเลือกตั้ง และปฏิกริยาของคนกลุ่มต่างๆ ที่มีต่อการเลือกตั้งครั้งนั้น

ครั้งที่ 3 เรื่อง “พัฒนาการการเมืองการปกครองไทย” โดย นายปุรุวิชญ์ วัฒนสุข นักวิชาการ วิทยาลัยการเมืองการปกครอง สถาบันพระปกเกล้า นำเสนอถึง เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ที่สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการทางสังคม ที่เปิดรับแนวความคิดทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ที่ปรากฏขึ้น ในหมู่อารยธรรม ข้าราชการ และชนชั้นนำในสยาม ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลง และเป็นพัฒนาการทางการเมืองไทยที่สำคัญ ทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง สิ่งแวดล้อม บริบททาง สังคมกับการเมืองไทย โดยเนื้อหาหลักจะเป็นส่วนที่จัดแสดงใน นิทรรศการศูนย์การเรียนรู้ ประชาธิปไตย

ครั้งที่ 4 เรื่อง “พลเมืองกับ หลักการและรากฐาน ประชาธิปไตย” โดย ดร.ศรัณยู หมั่นทรัพย์ นักวิชาการผู้ชำนาญการ สำนักส่งเสริมการเมือง ภาคพลเมือง สถาบัน พระปกเกล้า นำเสนอถึง หลักการประชาธิปไตย

อันเป็นหลักการสำคัญเปรียบเสมือนรากฐานที่สร้างให้สังคมภายใต้ การปกครองระบอบประชาธิปไตยมีความเข้มแข็ง ด้วยความเข้าใจในเรื่อง ต่างๆ เช่น หลักความเสมอภาค สิทธิเสรีภาพ หน้าที่ของปวงชนชาวไทย เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองที่ดีในวิถีประชาธิปไตย ในสังคมไทย โดยเนื้อหาหลักจะเป็นส่วนที่จัดแสดงในนิทรรศการศูนย์การเรียนรู้ ประชาธิปไตย

พิธีกรณั้พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
จัดโดยเข้าร่วม
สัมมนาวิชาการ
พระปกเกล้าศึกษา

วันเสาร์ที่ 10 กันยายน 2565 ครั้งที่ 1
เวลา 10.00 – 12.00 น.พ.ท.

**พัฒนาการ
การเมืองการปกครองไทย**
นายปุรุวิชญ์ วัฒนสุข
ผู้อำนวยการ
ศูนย์การเรียนรู้การศึกษาระบบเปิด สกน.นครนายก

วันเสาร์ที่ 17 กันยายน 2565 ครั้งที่ 2
เวลา 10.00 – 12.00 น.พ.ท.

**พลเมืองกับหลักการ
และรากฐานประชาธิปไตย**
ดร.ศรัณยู หมั่นทรัพย์
ผู้อำนวยการ
ศูนย์การเรียนรู้การศึกษาระบบเปิด สกน.นครนายก

ลงทะเบียน

ณ ห้องสภมร 2 ชั้น 4 อาคารเจ้าฟ้าพชรณี
พิธีกรณั้พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
รับจำนวนจำกัด 60 ท่าน เท่านั้น

2) กิจกรรมเยาวชนนักสื่อสารประชาธิปไตย ศูนย์การเรียนรู้ประชาธิปไตย

เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้เยาวชนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 100 คน จำนวน 16 โรงเรียน ได้เพิ่มพูนทักษะความรู้ด้านพัฒนาการประชาธิปไตย โดยเฉพาะการเป็นนักสื่อสารประชาธิปไตยที่ดี คือ ทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสารที่ถ่ายทอดความรู้ได้ตรงประเด็น น่าสนใจ และเท่าทันต่อข้อมูลข่าวสารที่มีความหลากหลาย รู้เท่าทันในสื่อสังคมออนไลน์ รู้จักวิเคราะห์ได้อย่างรอบด้านก่อนที่จะถ่ายทอดผ่านเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยและรวดเร็ว ในยุคปัจจุบัน ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ได้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ โดยได้ฝึกการนำเครื่องมือต่างๆ ไปใช้ในการสร้างสรรค์

ผลงานในหัวข้อการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ความรู้ที่ได้จากศูนย์การเรียนรู้ฯ จากนั้นมีตัวแทนนำเสนอผลงาน และร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและมุมมองต่างๆ ร่วมกัน

3) กิจกรรม “เข้าใจก่อนเรียนรู้”

เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้น โดยพิพิธภัณฑฯ ได้ร่วมกับ อาจารย์ผู้สอนวิชา TU 100 Civil Engagement (พลเมืองกับการลงมือแก้ปัญหา) ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยปรับรูปแบบการเข้าชมศูนย์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิชาที่เรียน มีการบรรยายสรุป ก่อนเข้าชมในพื้นที่จริง โดยเน้นหัวข้อทั้งในส่วนของประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของไทย ไปจนถึงเรื่องของพัฒนาการการเมืองการปกครอง รากฐานประชาธิปไตยที่สำคัญ สิทธิ หน้าที่พลเมือง โดยเน้นให้นักศึกษาได้เข้าใจถึง บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบ ของการเป็นพลเมืองที่ดี การตั้งประเด็นคำถามให้อภิปรายระหว่างการเรียนรู้ ทำให้ การเรียนรู้นอกห้องเรียนครั้งนี้ ได้เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องพลเมือง ให้กับนักศึกษา ก่อนจะเข้าสู่บทเรียนจริงต่อไป

4) เว็บไซต์ศูนย์การเรียนรู้ประชาธิปไตย

ท่านสามารถดาวน์โหลด แอปพลิเคชัน ศูนย์การเรียนรู้ ประชาธิปไตยได้ที่

KPI DLC

ดาวน์โหลดที่ App Store

Google Play

ในปีนี้ได้เปิดให้บริการเว็บไซต์ศูนย์การเรียนรู้ ประชาธิปไตย เพื่อเป็นช่องทาง ในการเข้าถึงข้อมูลการเมือง การปกครองไทย สำหรับการ เรียนรู้เพิ่มเติมด้วย ตนเอง รวมถึงเพื่อติดตาม ข่าวประชาสัมพันธ์ และ ติดต่อขอรับบริการของ ศูนย์การเรียนรู้ฯ ทำให้ ผู้ใช้บริการมีความสะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังสามารถดูข้อมูลผ่าน แอปพลิเคชัน KPI DLC ที่ใช้งานบนมือถือหรือ แท็บเล็ตได้อีกด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 6

การพัฒนาองค์กรไปสู่สมรรถนะสูงและสากล

สถาบันมุ่งพัฒนาองค์กรสู่สมรรถนะสากล โดยพัฒนาการบริหารงานภายในให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันสมัย ตลอดจนพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้พร้อมสำหรับการปฏิบัติงาน โดยเชื่อว่าบุคลากรเป็นผู้สร้างคุณภาพงาน การสนับสนุนให้พัฒนาความสามารถอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถาบัน นอกจากนี้ยังขยายและต่อยอดขอบข่ายงานผ่านเครือข่ายความร่วมมือ ทั้งภายในและต่างประเทศเพื่อร่วมกันสร้างความเข้มแข็งและขับเคลื่อนกิจกรรมวิชาการ เพื่อให้องค์กรมุ่งไปสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง

พัฒนาระบบงานที่ทันสมัยและมีมาตรฐาน

สถาบันมุ่งสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงด้วยการนำระบบดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ภายใต้ยุทธศาสตร์ สถาบันได้พัฒนาระบบการทำงานอย่างต่อเนื่อง

นำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน ทั้งระบบบริหารจัดการงานภายในสถาบัน และระบบเพื่อสนับสนุนการศึกษาอบรม การประชุม ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานวิชาการของสถาบันในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านช่องทางต่างๆ

นอกจากนี้ สถาบันได้พัฒนาบุคลากรของสถาบันให้มีความรู้ และทักษะในการใช้งานระบบดิจิทัลต่างๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงได้มีการประเมินความพึงพอใจผู้รับบริการทั้งบุคลากรภายใน และภายนอกต่อการใช้งานระบบดิจิทัลของสถาบัน

พัฒนาระบบงานที่ทันสมัยสู่ Digital Organization

สถาบันยังมุ่งพัฒนาไปสู่องค์กรดิจิทัล (Digital Organization) อย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2565 สถาบันได้ดำเนินการ พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อระบบการสนับสนุนงานส่วนกลาง โดยสนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือที่ทันสมัยในการพัฒนาระบบการทำงาน เพื่อรองรับการปฏิบัติงาน ได้แก่ พัฒนาระบบการให้บริการห้องฝึกอบรมและบริการทางโสตทัศนศึกษา พัฒนาระบบการให้บริการสมัครเข้าศึกษาอบรม และดำเนินการและจัดทำระบบเพื่อรองรับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (Personal Data Protection Act หรือ PDPA) พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเผยแพร่และให้บริการวิชาการ โดยนำ

เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ เพื่อสนับสนุนระบบการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การประชุมออนไลน์ และนำระบบสารสนเทศเข้ามาให้บริการงานห้องสมุดสถาบันพระปกเกล้า เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากร โดยนางงานวิจัย ตำรา เอกสารวิชาการ จัดทำเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) เพื่อให้บริการในแอปพลิเคชัน KPI ebooks และบริการฐานข้อมูลหนังสือต่างประเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์จำนวน 4 ฐานข้อมูล คือ Cambridge Book Online, Oxford Scholarship Online, University Press Scholarship และ iGLibrary นอกจากนี้ ห้องสมุดสถาบันพระปกเกล้ายังเข้าร่วมโครงการจัดทำเอกสารฉบับเต็มในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (TDC) ภายใต้โครงการพัฒนาเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS) และได้นำเข้าเอกสารฉบับเต็มงานวิจัยของสถาบันเผยแพร่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ในฐานข้อมูล TDC (ThaiLIS Digital Collection)

พัฒนามาตรฐานงานสู่สากล

เพื่อยกระดับคุณภาพการทำงาน และดำเนินงานอย่างมีมาตรฐาน สถาบันมุ่งมั่นพัฒนาระบบการทำงานเพื่อให้มีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

1. การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

สถาบันพระปกเกล้า ได้เข้าร่วมโครงการการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการบริหารราชการเป็นไปอย่างมีคุณธรรมและความโปร่งใส โดยมีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) เป็นศูนย์กลางในการประเมินในภาพรวม ตามกรอบแนวทางการประเมิน รายละเอียด วิธีการประเมินที่มีการปรับปรุงและพัฒนาให้ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้การประเมิน ITA เป็นเครื่องมือให้ประชาชนได้สะท้อนมุมมองอย่างรอบด้าน

ทั้งด้านการรับรู้และความสามารถ ในการเข้าถึงข้อมูลสาธารณะได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น จากการประเมิน 3 ส่วน ได้แก่ การประเมินของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (IIT) การประเมินของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (EIT) และการประเมินจากการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT) ซึ่งมีหน่วยงานภาครัฐเข้ารับการประเมิน จำนวน 8,303 หน่วยงาน โดยจากการประเมิน ITA ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สถาบันได้รับผลคะแนน เท่ากับ 89.97 คะแนน ระดับผลการประเมิน อยู่ในระดับ A (ระดับดี) ซึ่งตัวชี้วัดที่ได้รับคะแนนสูงสุด ได้แก่ ด้านการป้องกันการทุจริต ดังนั้น จึงเป็นการยืนยันได้ว่าสถาบันได้ปฏิบัติงาน โดยยึดมั่น ด้านคุณธรรมและความโปร่งใส ตามหลักธรรมาภิบาล ที่ผู้บริหาร พนักงาน และเจ้าหน้าที่ ของสถาบัน ร่วมกันธำรงรักษาไว้ได้เป็นอย่างดียิ่งเสมอมา ตลอดระยะเวลากว่า 20 ปี

2. การตรวจประเมินระบบบริหารคุณภาพ (ISO 9001: 2015)

สถาบันได้รับการตรวจประเมินระบบบริหารคุณภาพ (ISO 9001: 2015) โดย บริษัท TUV NORD ประเทศไทย ซึ่งเป็นผู้ตรวจประเมินภายนอก และการตรวจประเมินในครั้งนี้

สถาบันมีผลการประเมินในระดับที่เป็นแบบอย่างที่ดี GP (Good Practice) 4 กระบวนงาน ได้แก่ สื่อภาพยนตร์สั้นเพื่อสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองได้รับรางวัลจากการประกวดระดับนานาชาติ การพัฒนาระบบการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เข้าอบรม การจัดทำชุดข้อมูลความรู้การอบรมเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ทบทวนความรู้ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสารงานวิจัย

3. การบริหารความเสี่ยงและโอกาส (Risk Management)

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง สถาบันพระปกเกล้า ได้ให้ความสำคัญต่อการบริหารความเสี่ยงและโอกาสของสถาบัน ทั้งในระดับองค์กร และระดับโครงการ และเพื่อให้การบริหารความเสี่ยงและโอกาสเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้กำหนดให้

ทุกหน่วยงานในสถาบันพิจารณาวิเคราะห์ ประเมินเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์กร และบริหารจัดการความเสี่ยงตามแนวทางที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

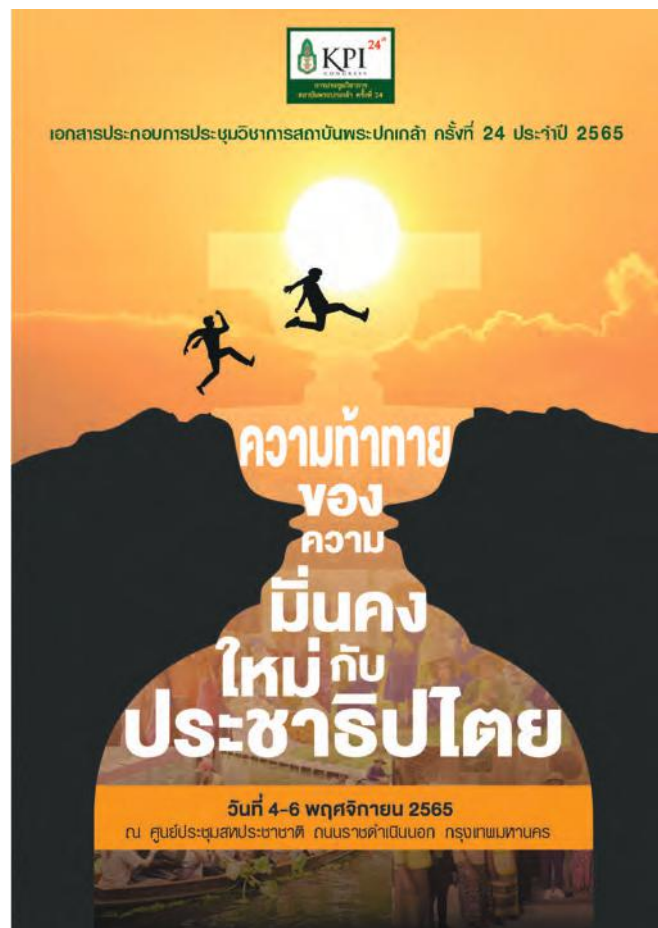
พัฒนาบุคลากรที่มุ่งมั่นสร้างงานคุณภาพ

สถาบันให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรในองค์กร เพื่อให้บุคลากรได้มีขีดสมรรถนะที่สูงขึ้น โดยมุ่งพัฒนาศักยภาพบุคลากรตามแผนพัฒนารายบุคคล (IDP) ให้บุคลากรสามารถนำความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ และสนับสนุนภารกิจของสถาบันในวงกว้าง

ในปี 2565 หลังจากสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 เริ่มคลี่คลายลง สถาบันได้จัดการอบรมตามแผนพัฒนารายบุคคล และจัดทำหลักสูตรเพื่อการพัฒนาความรู้ และทักษะอื่น ถึง 10 หลักสูตร อาทิ พัฒนาทักษะและความรู้เพื่อรองรับด้านดิจิทัล เทคนิค การสอนงาน เทคนิคการเป็นวิทยากรกระบวนการเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนงานของ สถาบัน การบริหารความเสี่ยงองค์กร และความรู้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (Personal Data Protection Act หรือ PDPA)

การพัฒนาประชาธิปไตยสู่สากล

สถาบันพระปกเกล้ามุ่งพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการกับเครือข่ายทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดย กำหนดจัด “การประชุมทางวิชาการสถาบันพระปกเกล้า” เป็นประจำ ทุกปี เพื่อเป็นเวทีนำเสนอ ผลงานทางวิชาการ แลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ จากต่างประเทศ และ แลกเปลี่ยนความเห็นทาง วิชาการเพื่อนำไปสู่การ จัดทำข้อเสนอทางวิชาการ เพื่อการแก้ไขปัญหา หรือ การพัฒนาประเทศ รวมทั้ง การพัฒนาความร่วมมือ ทางวิชาการ การวิจัย การสัมมนา และการจัด หลักสูตรอบรม กับเครือข่าย ต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง

การประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้า

สถาบันจัดการประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ 24 ประจำปี 2565 ภายใต้หัวข้อ “ความท้าทายของความมั่นคงใหม่กับประชาธิปไตย (New Security Challenges and Democracy)” ระหว่างวันที่ 4 – 6 พฤศจิกายน 2565 ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นเวทีวิชาการในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมเสนอทิศทางการพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งจากประเทศไทยและต่างประเทศ

ปาฐกถาพิเศษ “New Security Challenges and Democracy” โดย Prof. Dr. Victor V. Ramraj, University of Victoria ประเทศแคนาดา กล่าวว่า มุ่งเน้นที่ความท้าทาย 3 ประการ ที่เกี่ยวข้องด้านความปลอดภัย คือ การระบาดใหญ่ของเชื้อไวรัสโควิด-19 วิกฤตสภาพภูมิอากาศ และความขัดแย้งระหว่างประเทศ แนวทางในการแก้ไขความท้าทายนี้ตามแนวคิด

หลักประชาธิปไตยต้องเต็มใจที่จะหาจุดร่วมในการแก้ปัญหา แม้จะเผชิญกับความไม่ลงรอยกัน เพื่อแก้ปัญหา ความท้าทายการระบาดใหญ่ของเชื้อไวรัสโควิด-19 แสดงให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างระบบสาธารณสุขกับความมั่นคงของชาติว่ามีความแน่นแฟ้นเพียงใด วิกฤตสภาพภูมิอากาศยังส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของมนุษยชาติ และความขัดแย้งระหว่างประเทศ เช่น การก่อสงคราม ไม่เพียงแต่เพิ่มจำนวนผู้เสียชีวิต แต่อาวุธยังทำลายสภาพอากาศในคราวเดียวกัน การแก้ปัญหาจึงจำเป็นต้องมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพจากมุมมองที่หลากหลาย มีส่วนร่วม และยังต้องการเครื่องมือสำหรับการรวบรวมความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

การปาฐกถานำ เรื่อง “ความท้าทายของความมั่นคงใหม่ กับประชาธิปไตย” โดย ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย ประธานคณะมนตรีเพื่อสันติภาพและความปรองดองแห่งเอเชีย อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวว่า ความท้าทายต่อความมั่นคงใหม่ มีผลทำให้เกิดความท้าทายต่อการเรียนรู้และความสามารถในการปรับตัว ความรู้ภายในประเทศ ปัจจุบันอาจไม่เพียงพอ เราต้องเรียนรู้จากต่างประเทศ ด้วยการเรียนรู้ความเปลี่ยนแปลง ภูมิสังคมโลก ภูมิเศรษฐกิจโลก ภูมิรัฐศาสตร์โลก ระเบียบโลกใหม่ แนวความคิดใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับการฟื้นฟูเศรษฐกิจ รวมทั้งเรียนรู้ว่าจะต้องปฏิรูปองค์กรและองค์การในประเทศไทยอย่างไร

เวทีอภิปรายมุมมองและประสบการณ์จากต่างประเทศ เรื่อง “**New Security Challenges and Democracy from International Perspective**” โดย Prof.Mely Caballero - Anthony, Nanyang Technological University, Singapore. Mr.Renaud Meyer, UNDP Resident Representative in Thailand. Prof.Jung Kim, University of North Koreans Studies, South Korea. H.E.Christian Lechery, The Ambassador of France to Myanmar

นอกจากนี้ในการประชุมวิชาการ ยังมีการอภิปรายผู้ทรงคุณวุฒิ เรื่อง “**ความท้าทายของความมั่นคงใหม่กับประชาธิปไตยไทย**” โดย ดร.ณรงค์ ศิริเลิศวรกุล ศาสตราจารย์ ดร.ฐิตินันท์ พงษ์สุทธิรักษ์ ดร.กอบศักดิ์ ภูตระกูล และ ดร.ถวิลวดี บุรีกุล และการประชุมแลกเปลี่ยนความเห็นในกลุ่มย่อย เพื่อนำเสนอประเด็นสำคัญต่อที่ประชุม ดังนี้

- กลุ่มย่อยที่ 1 ประชาธิปไตยและความท้าทายของเทคโนโลยีสมัยใหม่
- กลุ่มย่อยที่ 2 ประชาธิปไตยและการแข่งขันทางภูมิศาสตร์
- กลุ่มย่อยที่ 3 ประชาธิปไตยกับความมั่นคงทางสังคม
- กลุ่มย่อยที่ 4 ประชาธิปไตยและความมั่นคงทางสิ่งแวดล้อม
- กลุ่มย่อยที่ 5 ประชาธิปไตย โลกาภิวัตน์ และการพลิกผันทางเศรษฐกิจ

พัฒนาความร่วมมือทางวิชาการกับองค์กรต่างประเทศ

สถาบันพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการกับองค์กรเครือข่ายต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์เพื่อการพัฒนาประชาธิปไตย

Asian Barometer Survey

Asian Barometer Survey เป็นโครงการต่อเนื่องที่เป็นความร่วมมือระหว่างสำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า และ National Taiwan University เครือข่าย Asian Barometer เป็นการศึกษาประชาธิปไตยในทวีปเอเชีย โดยในปัจจุบันมีประเทศสมาชิกทั้งหมด 20 ประเทศ ซึ่งสถาบันพระปกเกล้าได้เข้าร่วมเครือข่ายมาตั้งแต่ปี 2543 และร่วมสำรวจความคิดเห็นของประชาชนมาแล้ว 6 ครั้ง นับตั้งแต่ปี 2544 จนถึงปี 2565

โดยในปี 2565 สถาบันพระปกเกล้าได้รับสนับสนุนทุนวิจัยจาก Institute of Political Science, Academia Sinica (IPSAS), Republic of China (Taiwan) ในการดำเนินการสำรวจความคิดเห็น

ของประชาชน สถาบันดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อประชาธิปไตย การเมือง การปกครองและการพัฒนาภายใต้โครงการ Asian Barometer Survey โดยประชาชนตัวอย่างได้มาจากการสุ่มตามความน่าจะเป็นโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่มและเป็นระบบจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั่วประเทศ ประชาชนชาวไทยที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป อีกทั้งยังมีผลงานวิชาการอันสืบเนื่องจากข้อมูลดังกล่าว ทั้งของประเทศไทยและประเทศสมาชิกอื่นๆ ในรูปแบบของการศึกษาเปรียบเทียบ (Comparative Study) เช่น หนังสือเรื่อง

How Asians View Democratic Legitimacy ซึ่งเป็นการรวมบทความที่ใช้ข้อมูล Asian Barometer Survey จากประเทศสมาชิก

นอกจากนี้ สถาบันยังได้เข้าร่วมการสัมมนา เรื่อง “The State of Democracy in the Post - Pandemic Era” ซึ่งเป็นเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ และแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ผ่านมุมมองทางวิชาการที่หลากหลายของผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการจากนานาประเทศ จำนวน 16 ประเทศ อีกทั้งยังเป็นการนำเสนอผลการศึกษาจากการใช้ข้อมูล Asian Barometer Survey ที่สำรวจในช่วงปี 2565 ในครั้งนี้ ดร.ถวิลวดี บุรีกุล ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนา และ นางสาวรัชชติ แสงมหะหมัด นักวิชาการผู้ชำนาญการ สำนักวิจัยและพัฒนา ได้เข้าร่วมการสัมมนา พร้อมทั้งนำเสนอผลการศึกษาเปรียบเทียบจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ภายใต้โครงการ Asian Barometer Survey ครั้งที่ 6 เรื่อง “Gender Differences in Political Behaviors: Comparative Study in Asia” และผลการสำรวจของประเทศไทย เรื่อง “The Future of the Bright of Thai Democracy? : Thailand Country Report” อีกทั้ง ยังได้ร่วมประชุม 2023 Asian Barometer Survey Planning Meeting เพื่อวางแผนรูปแบบการทำงานในอนาคต เช่น การจัดเก็บข้อมูล ระเบียบวิธีวิจัย และการเผยแพร่ผลการศึกษา เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดมาตรฐานการทำงานและเป็นที่ยอมรับในสังคมโดยกว้าง ซึ่งการเป็นสมาชิกเครือข่าย Asian Barometer Survey เป็นไปตามเป้าประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางความร่วมมือและประสานงานเครือข่ายองค์ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย ตลอดจนได้แลกเปลี่ยนความรู้จากผู้เชี่ยวชาญต่างๆ มาปรับใช้ในการพัฒนางานวิจัย เผยแพร่ผลงาน ทั้งในรูปแบบบทความภาษาอังกฤษ และการนำเสนอผลการศึกษาของประเทศไทย อีกทั้งยังเป็นการสร้างเครือข่ายการวิจัยร่วมกับสถาบันนานาชาติ

The Asia Democracy Network (ADRN)

สถาบันร่วมกับเครือข่ายวิจัย East Asia Institute ประเทศเกาหลีใต้ ในนามเครือข่าย The Asia Democracy Network (ADRN) ตั้งแต่ปี 2560 โดยมีผลงานวิจัยที่ดำเนินการร่วมกันมาอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2565: Direct Democracy โดยสถาบันพระปกเกล้าดำเนินการในบริบทประเทศไทยในชื่อเรื่อง Direct Democracy in Thailand นำเสนอในเวที Asia Democracy Research Network (ADRN) Seoul

Workshop ในวันที่ 26 – 27 สิงหาคม 2565 ณ กรุงโซล ประเทศเกาหลีใต้ เป็นการสร้างและเผยแพร่ผลงานในรูปแบบของบทความภาษาอังกฤษ ซึ่งเผยแพร่ในช่องทางของเครือข่ายวิจัยระดับนานาชาติ จึงเป็นการสร้างโอกาสในการถูกอ้างอิง (citation) ได้มากขึ้น

อีกทั้งยังเป็นสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายนานาชาติงานวิจัยอีกด้วย

The International Committee of the Red Cross (ICRC)

สถาบันร่วมกับ The International Committee of the Red Cross (ICRC) และ มูลนิธิสถาบันการจัดการวิถิปุทธเพื่อสุขและสันติ (Institute of Buddhist Management for Happiness and Peace Foundation) (IBHAP Foundation) จัดโครงการหลักสูตรอบรมในรูปแบบออนไลน์ 2 หลักสูตร ระหว่างวันที่ 6 ตุลาคม – 1 ธันวาคม 2564 ได้แก่ หลักสูตร “ความขัดแย้ง ความรุนแรง และงานด้านมนุษยธรรม” มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 54 คน และหลักสูตร “อบรมการปรับเปลี่ยนความขัดแย้งสู่ทางเลือกที่สร้างสรรค์ Conflict Transformation Course” มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 50 คน

The WAPOR ASIA Bangkok 2021 Conference “The New Normal in Survey Research Methodology and Changing Attitudes”

สถาบันพระปกเกล้า ได้รับเกียรติเป็นภาพจัดงาน The WAPOR ASIA Bangkok 2021 Conference ระหว่างวันที่ 16 – 17 พฤศจิกายน 2564 โดยดำเนินการร่วมกับ Social Weather Stations

(SWS), ประเทศฟิลิปปินส์ และหน่วยงานเครือข่าย The WAPOR ASIA และสมาคมรัฐประศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ในรูปแบบการสัมมนาออนไลน์ ผู้เข้าร่วมสัมมนาและนำเสนอผลการศึกษาวิจัย จำนวน 62 คน จาก 18 ประเทศทั่วโลก

The Centre for Asia Pacific Initiatives (CAPI), University of Victoria ประเทศแคนาดา

สถาบันร่วมกับ The Centre for Asia Pacific Initiatives (CAPI), University of Victoria, Canada จัดโครงการหลักสูตรการแปรเปลี่ยนความขัดแย้งสู่ทางเลือกที่สร้างสรรค์ “Conflict Transformation Course” โดยจัดอบรมผ่านระบบออนไลน์ (ZOOM) ระหว่างวันที่ 11 พฤศจิกายน – 9 ธันวาคม 2564 โดยมีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 94 คน

Chengdu Administration Institute สาธารณรัฐประชาชนจีน

สถาบันร่วมกับ Chengdu Administration Institute, ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน จัดอบรมผ่านระบบออนไลน์ด้วยโปรแกรม Zoom ระหว่างวันที่ 1 – 2 ธันวาคม 2564 หัวข้อ “The Valuable Experience on Poverty Elimination of China and Its Important Inspiration to the Global Poverty Elimination Course: Policy, Mechanism and concerted action” และหัวข้อ “The Practise Sample of Poverty Elimination and Regional Coordinated Development: Take Chengdu, Sichuan as an example” มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 82 คน

Parliamentary Centre of Asia (PCAsia)

สถาบันร่วมกับ Parliamentary Centre of Asia (PCAsia) การส่งบุคลากรเข้าร่วมการสัมมนา PCAsia หัวข้อ “Overview on Parliamentary Responsibilities: Strengthening the Institution” ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 24 พฤศจิกายน - 14 ธันวาคม 2564

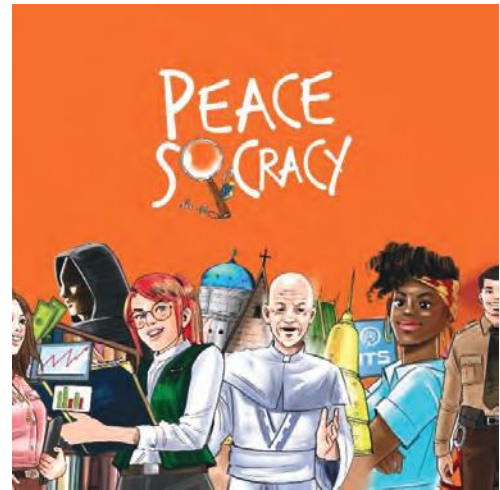
National Democratic Institute (NDI)

สถาบันร่วมกับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และ The National Democratic Institute (NDI) จัดกิจกรรมสัมมนาสาธารณะ ทั้งแบบ Online และ Onsite ในหัวข้อ บทบาทของคณะกรรมการธิการในการติดตามการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมาย ในวันอังคารที่ 14 ธันวาคม 2564 ณ โรงแรมรอยัลปรีนเซส หลานหลวง มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน 60 คน

มูลนิธิฟรีดริช เนามัน เพื่อเสรีภาพ (Friedrich Naumann Foundation : FNF) ประเทศเยอรมนี

สถาบันได้ร่วมกับ มูลนิธิฟรีดริช เนามัน เพื่อเสรีภาพ (FNF) ประเทศเยอรมนี จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสันติวิธี 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมบอร์ดเกมออนไลน์ Peace So cracy ให้กับบุคลากรสำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดน่าน ในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2565 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 60 ท่าน และกิจกรรมเสวนาประเด็น Hate Speech โดยจัดในรูปแบบออนไลน์ ในวันที่ 23 มีนาคม 2564 มีผู้เข้าร่วม กิจกรรม จำนวน 10 คน

Ho Chi Minh National Academic of Politics (HCMA), ประเทศเวียดนาม

สถาบันร่วมกับ Ho Chi Minh National Academic of Politics (HCMA), ประเทศเวียดนาม สัมมนาออนไลน์ (Webinar) หัวข้อ “Environmental Governance: Public Policy and Management for Sustainable Development in Thailand and Vietnam” ในวันที่ 15 มิถุนายน 2565 มีผู้เข้าร่วม จำนวน 103 คน

Ateneo De manilia University (ADMU) ประเทศฟิลิปปินส์ และ The University of Philippines ประเทศฟิลิปปินส์

สถาบันร่วมกับ The University of Philippines, ประเทศฟิลิปปินส์, Social Weather Stations (SWS), และ The Philippines The Ateneo de Manila University (ADMU) Social Weather จัดสัมมนาออนไลน์ (webinar) “Know – Wonder – and Learn: The 2022 Philippines’ Election” “การเลือกตั้งในประเทศฟิลิปปินส์ 2022” เพื่อสรุปภาพรวมการเลือกตั้งประเทศฟิลิปปินส์ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านพฤติกรรม การเลือกตั้ง โดยจัดขึ้นในวันที่ 23 มิถุนายน 2565 มีผู้เข้าร่วม จำนวน 60 คน

Japan International Cooperation Agency (JICA) ประเทศญี่ปุ่น

ในวาระครบรอบ 24 ปี ของ การก่อตั้งสถาบันพระเกล้า สถาบัน ได้ประสานความร่วมมือทางวิชาการ กับ Japan International Cooperation Agency (JICA) ประเทศญี่ปุ่น จัดโครงการ “เวทีสัมมนาสาธารณะ” หัวข้อ “Recent Developments of Japan’s Security and Foreign

Policy and Southeast Asia” วันที่ 12 กันยายน 2565 เวลา มีผู้เข้าร่วม จำนวน 95 คน

สื่อสารสาธารณะ และกิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์

สถาบันพระปกเกล้าสื่อสารเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยและความเป็นพลเมือง สู้สังคม โดยใช้การสื่อสารผ่านช่องทางโซเชียลมีเดีย เพื่อนำเสนอความรู้ทางการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การเมือง สังคม เศรษฐกิจ ธรรมชาติ การปกครองท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชน การเมืองภาคพลเมือง

การผลิตรายการโทรทัศน์ “The Key ไช้การเมือง... เรื่องใกล้ตัว”

เป็นรายการโทรทัศน์ที่ผลิตต่อเนื่องเป็นปีที่ 7 เพื่อนำเสนอความรู้ทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ธรรมเนียมบาลและสันติวิธี ตลอดจนความรู้ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม โดยมีวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆ ออกอากาศทางโทรทัศน์ Nation TV ช่อง 22 ทุกวันเสาร์ เวลา 15.00 – 15.30 นาฬิกา

การผลิตรายการวิทยุ “มุ่งสู่ประชาธิปไตยไปกับสถาบันพระปกเกล้า”

ดำเนินการร่วมกับสถานีวิทยุรัฐสภา เพื่อนำเสนอเนื้อหา ประเด็นสำคัญที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ผ่านมุมมอง ความเห็นของวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละด้าน ออกอากาศวันจันทร์ – วันศุกร์ เวลา 20.00 – 21.00 นาฬิกา ทางคลื่น FM 87.5 MHz และ AM 1071 Khz.

- วันจันทร์ ประเด็นด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถานการณ์ทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และนวัตกรรมในปัจจุบันและอนาคต
- วันอังคาร ประเด็นการเมืองภาคพลเมือง ความเป็นพลเมือง การปกครองท้องถิ่น การพัฒนาการปกครองท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาประเทศ
- วันพุธ ประเด็นการส่งเสริมวิชาการรัฐสภา การให้ความรู้ด้านกฎหมาย และพระปกเกล้าศึกษา
- วันพฤหัสบดี ประเด็นสันติศึกษา และธรรมาภิบาล ว่าด้วยเรื่องของสันติวิธี การจัดการความขัดแย้งมุมมองการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นโดยกระบวนการสันติวิธี
- วันศุกร์ การแนะนำงานวิจัยและหนังสือทางด้านการเมืองการปกครองและงานวิจัยที่น่าสนใจ

กิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานผ้าพระกฐินให้สถาบันพระปกเกล้า ตามที่ขอพระราชทานเพื่อน้อมนำไปถวายพระภิกษุสงฆ์จำพรรษาถ้วนไตรมาส ณ วัดพระธาตุศรีบุญชัย วรมหาวิหาร จังหวัดลำพูน ในวันที่ 29 ตุลาคม 2565 โดย ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า เป็นประธานในพิธี พร้อมด้วยคณะผู้บริหาร นักศึกษา พนักงานของสถาบันพระปกเกล้า และประชาชนผู้มีจิตศรัทธาขอพิจารณาถวายจัดปัจจัยถวายพระราชกุศลเป็นจำนวนเงิน 2,174,671.20 บาท

โครงการหน่วยแพทย์อาสาเฉพาะทางร่วมใจ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

มูลนิธิธรรมาภิบาลทางการแพทย์ แพทย์สภา สถาบันพระปกเกล้า และนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรธรรมาภิบาลทางการแพทย์สำหรับผู้บริหารระดับสูง รุ่นที่ 9 (ปธพ.9) จัดโครงการหน่วยแพทย์อาสาเฉพาะทางร่วมใจ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ครั้งที่ 5 ให้ประชาชนจังหวัดราชบุรี ณ โรงพยาบาลราชบุรี

โดยโครงการดังกล่าวมีแนวคิดพระราชดำริจากพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 นำมาซึ่งหลักสูตรโดยพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่มอบให้กับ วงการแพทย์ไทย ว่าในยุค ที่บ้านเมืองมีความขัดแย้งขอให้แพทย์ไทย “อ่อนน้อม ถ่อมตน ทุกคนมีดี อย่าดูถูกใคร” และจากพระปฐมบรมราชโองการ

ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ถูกนำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหาของวงการแพทย์ไทย ด้วยหลักธรรมาภิบาล โดยการตั้งหลักสูตรประกาศนียบัตรธรรมาภิบาลสำหรับผู้บริหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการทางการแพทย์เฉพาะทางแก่ประชาชนและพระภิกษุสงฆ์ ตามความต้องการของชุมชน เพื่อลดค่าใช้จ่าย ลดเวลา

การเดินทางของผู้ป่วย และลดตัวการรักษาหรือผ่าตัด โรคเฉพาะทางในต่างจังหวัด การให้บริการมีทั้งหมด 30 คลินิก โดยจังหวัดราชบุรี ได้รับเลือกให้เป็นที่ตั้งหน่วยแพทย์อาสา ระหว่างวันที่ 25-56 มิถุนายน 2565 ที่โรงพยาบาลราชบุรี ซึ่งนับเป็นการออกหน่วยแพทย์ขนาดใหญ่ ระดับประเทศ ระดมแพทย์กว่า 400 คน จากคณะแพทยศาสตร์ ราชวิทยาลัย แพทย์ผู้เชี่ยวชาญ แพทย์จากเหล่าทัพ ทั้ง 4 แห่ง แพทย์จากภาครัฐและแพทย์จากภาคเอกชน มาร่วมตรวจรักษาประชาชนชาว จังหวัดราชบุรีและจังหวัด ไกล่เคียงมีเป้าหมายกว่า 19,000 คน จากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางเบ็ดเสร็จจบในขั้นตอนเดียวในพื้นที่ ขยายโอกาสในการรับการตรวจรักษา และลดปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคต่างๆ ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่งโครงการหน่วยแพทย์อาสาเฉพาะทางร่วมใจเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ครั้งที่ 6 ประจำปี 2566 จะมอบโอกาสการรับการตรวจรักษาให้แก่ประชาชนในจังหวัดจันทบุรี และใกล้เคียง

ยุทธศาสตร์ที่ 7

การพัฒนานวัตกรรมเพื่อประชาธิปไตย

ยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นสำรวจ และติดตามพลวัตประชาธิปไตย และการพัฒนานวัตกรรมเชิงความรู้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อนไปสู่ประชาธิปไตยที่มีคุณภาพ ซึ่งทางสถาบันมีพันธกิจในการพัฒนานวัตกรรมประชาธิปไตย การพัฒนาเครื่องมือหรือช่องทางต่างๆ เพื่อเผยแพร่ประชาธิปไตย มีการจัดการศึกษาอบรมหลักสูตรทั้งรูปแบบออฟไลน์ (offline) และออนไลน์ (online) ให้แก่หน่วยงานราชการ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญและองค์ความรู้ด้านการพัฒนานวัตกรรมประชาธิปไตย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. หลักสูตรที่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ และการตรากฎหมาย: หลักสูตรวุฒิบัตรการวิเคราะห์การตรากฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย รุ่นที่ 4

สถาบันได้ดำเนินการตามเป้าประสงค์ที่ 1 ด้านการพัฒนาสถาบันให้เกิดองค์ความรู้ที่เท่าทันต่อพลวัตประชาธิปไตย ได้ดำเนินการจัดหลักสูตรวุฒิบัตรการวิเคราะห์การตรากฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ภายใต้เนื่อหารรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ตามมาตรา 77 วรรคสอง “ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้น

ต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมาย ทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลบังคับใช้แล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป” และได้มีการออกพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็น

หลักสูตรที่สถาบันพัฒนาขึ้นมาเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการนิติบัญญัติ ส่วนราชการ และภาคประชาชนที่ต้องการจัดทำหรือปรับปรุงแก้ไขกฎหมายได้เสริมสร้างและพัฒนาสมรรถนะในการรับฟังความคิดเห็น ตลอดจนมีทักษะและเครื่องมือในการวิเคราะห์ผลกระทบและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น โดยหลักสูตรจะประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้ การบรรยายทางวิชาการ การอภิปรายแลกเปลี่ยน และการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

นอกจากนี้ หลักสูตร ม.77 มีการติดตามผลการนำความรู้จากการศึกษาอบรมไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ (6 เดือนหลังจากจบการศึกษาอบรม) รวมถึงค้นหาตัวอย่างการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้จากนักศึกษาที่เข้ารับการอบรมว่าสามารถยกระดับและทำให้หน่วยงานของตนเองได้พัฒนาเป็นองค์กรที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) นอกจากนี้ยังได้รับข้อเสนอแนะและข้อมูลในการปรับปรุง การพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ที่จะต่อยอดการนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ จากผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานจัดการศึกษาอบรมในหลักสูตรดังกล่าวส่งผลให้สถาบันพระปกเกล้ามีชื่อเสียงและความเชี่ยวชาญด้านการวิเคราะห์และประเมินผลสัมฤทธิ์ จึงทำให้มีหน่วยงานภาครัฐได้ว่าจ้างให้เป็นที่ปรึกษาและดำเนินการจัดทำรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในหลายหน่วยงาน

2. โครงการการเรียนรู้การสอนผ่านระบบออนไลน์ e-Learning เพื่อพัฒนาประชาธิปไตย (หลักสูตรออนไลน์)

เป็นการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ e-learning มาตั้งแต่ 2561 โดยพัฒนาหลักสูตรขึ้นจำนวน 4 หลักสูตร ได้แก่ 1. หลักสูตรการเตรียมความพร้อมนักการเมืองระดับชาติ 2. หลักสูตรการเตรียมความพร้อมนักการเมืองระดับท้องถิ่น และ 3. หลักสูตรค่านิยมพื้นฐานของความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย 4. รัฐรอบบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งยอดจำนวนคนจบการศึกษาอบรม คิดเป็นร้อยละ 89.05 ของคนสมัครภายในระยะเวลา 6 เดือน สถาบันได้ขับเคลื่อนนวัตกรรมนี้อย่างต่อเนื่อง

โดยพัฒนาคิดค้นหลักสูตรและสื่อการสอนชิ้นใหม่ร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้ครอบคลุมผู้เรียนในทุกกลุ่มเป้าหมาย สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งกระบวนการพัฒนาหลักสูตรจะต้องผ่านการรับรองจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในเรื่องนั้นๆ เมื่อผ่านการพิจารณาอนุมัติแล้วจึงดำเนินการประชาสัมพันธ์ชวนเชิญผู้ที่สนใจสมัครเข้ารับการศึกษ้อบรมผ่านช่องทางออนไลน์ และจัดกิจกรรม Road Show ซึ่งปัจจุบันมีผู้สมัครเรียนและจบการศึกษ้อบรมแล้วเป็นจำนวนมาก คาดว่าจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นในอนาคต

ทั้งนี้ การเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ e-Learning นับเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ได้จากการพัฒนานวัตกรรมเพื่อประชาธิปไตย ซึ่งเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ของสถาบันพระปกเกล้า สามารถนำไปใช้ในการเผยแพร่ความรู้ด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ภายใต้บริบททางสังคมที่เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร เป็นการเพิ่มช่องทางในการเผยแพร่ความรู้รูปแบบใหม่ไปสู่วงกว้างขึ้น การเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ เข้าถึงได้ง่าย ไม่มีข้อจำกัดด้านเวลา สถานที่ และค่าใช้จ่ายใดๆ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ เป็นเยาวชน บุคลากรทางการศึกษา ชุมชนท้องถิ่น นักการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่น และประชาชนทั่วไป หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจะคำนึงถึงความเหมาะสมและประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมายต่างๆ เป็นหลัก เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจแนวคิดพื้นฐานการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเพิ่มมากขึ้น นำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์ในการทำงานในปัจจุบันหรือในอนาคตได้ รวมถึงพัฒนาทักษะการเป็นตัวแทนที่ดีซึ่งจะเป็นภาคส่วนสำคัญในการทำให้ประเทศไทยเข้มแข็งมากขึ้น เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่สถาบันฯ ได้กำหนดไว้

3. โครงการพัฒนานวัตกรรมประชาธิปไตยโดยวิธีการระดมความคิดเห็นแบบสร้างสรรค์ (Sandbox Creative Methods) ประกอบด้วยกิจกรรมประจำปี 2565

เพื่อได้ดำเนินงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านการพัฒนานวัตกรรมประชาธิปไตย พยายามมองหาและพัฒนาเครื่องมือนวัตกรรมต่างๆ ที่เข้ากลุ่มคนและมีรูปแบบเข้าใจง่าย ผ่านช่องทางออนไลน์ต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ปรับให้เข้ากับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 และพัฒนาองค์ความรู้ด้านรัฐธรรมนูญเพื่อตอบโจทย์กับงานวิจัยและการศึกษา ติดตามการเปลี่ยนแปลงของรัฐธรรมนูญอย่างรอบด้าน ซึ่งดำเนินโครงการวิจัยผ่านการจัดกิจกรรม ดังนี้

PolitiMate จับคู่ ผู้ว่าฯ

เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการจับคู่ผู้ว่าฯ การที่ประชาชนให้ความสำคัญกับนโยบายอะไร จะตรงกับผู้สมัครผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในปี 2565 คนไหน โดย สถาบันพระปกเกล้า ร่วมกับ สถานทูตสวีตเซอร์แลนด์ประจำประเทศไทย Opendream และ The MATTER ในการจัดทำเครื่องมือนวัตกรรมนี้ ซึ่งมีผู้ร่วมใช้กว่า 19,000 คน PolitiMate เป็นเครื่องมือเชิงนวัตกรรมที่ประดิษฐ์มาเพื่อทำให้ประชาชนได้จัดอันดับนโยบายที่ตนคิดว่ามีความสำคัญ และ

ระบบจะนำมาเรียงใหม่ และจัดอันดับว่า ผู้ใช้นั้น มีการให้ความสำคัญกับนโยบายใดๆ ตรงกับผู้สมัครท่านใด ในอัตราร้อยละเท่าใด ทำให้ผู้ใช้สามารถสำรวจตนเองได้ว่า ตนนั้นมีการให้ความสำคัญคล้ายผู้สมัครท่านใด ตรงกับคนที่สนับสนุนอยู่หรือไม่

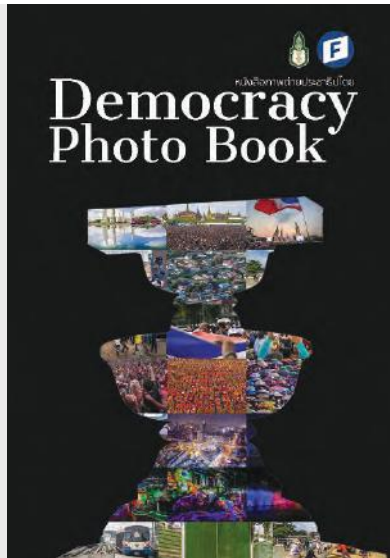
Hack Nakhon เกมที่กำลังเปลี่ยนชีวิต

สถาบันพระปกเกล้า ร่วมกับมูลนิธิฟรีดริช เนามัน เพื่อเสรีภาพ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และ Boonmee Lab พัฒนาและออกแบบนวัตกรรมประชาธิปไตย โดยใช้ชื่อว่า “Hack Nakhon เกมที่กำลังเปลี่ยนชีวิต “เมือง” โดยอาศัยกระบวนการเกมเป็นช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาสังคม การตัดสินใจ หรือ

แม้แต่การออกแบบนโยบายให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง Hack Nakhon ออกแบบและพัฒนาตามกรอบแนวคิดรูปแบบเกม (Gamification – Octalysis Framework) พัฒนานวัตกรรมให้เป็นเกมเพื่อสร้างความน่าสนใจและน่าตื่นเต้น และสอดแทรกเรื่องการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนเพื่อเป็นสื่อสารในการนำข้อมูลไปสู่ภาครัฐ การร่วมรายงานสถานการณ์และปัญหาที่พบเจอเกี่ยวกับเมือง จึงทำให้เกิดชื่อ Hack Nakhon โดยมี tagline คือ ป่วนให้เมืองเปลี่ยน แพลตฟอร์มสำหรับประชาชนที่ไม่รอการแก้ปัญหาตามตรอกและไม่พึ่งทางออกของการมีชีวิตที่ดีขึ้นตามประตุ และผู้เข้ามาใช้งาน Line Official จำนวน 343 Accounts

Call for Photo: ประกวดภาพถ่ายประชาธิปไตย ภายใต้โครงการ วารสารภาพถ่ายประชาธิปไตย (Journal of Democracy Photo)

สถาบันพระปกเกล้า ร่วมกับ มูลนิธิฟรีดริช เนามัน เพื่อเสรีภาพ และ Happening ได้ดำเนินโครงการ วารสารภาพถ่ายแห่งประชาธิปไตย ซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชน สามารถเล่าเรื่องผ่านการร้อยเรียง รูปถ่ายจำนวน 6 - 12 รูป โดยสามารถ มีคำอธิบายประกอบภาพได้เพียง 1 ประโยค จึงต้องการจัดการประกวด แข่งขันภาพถ่ายประชาธิปไตย เพื่อนำ มาจัดแสดงและเผยแพร่ในหนังสือ ภาพถ่ายประชาธิปไตย ภายใต้หัวข้อ

“ประชาธิปไตยไทย” โดยมีประชาชนที่สนใจเข้าร่วมประกวดภาพถ่าย จำนวนมาก แต่ผ่านการคัดเลือกมาตัดสินโดยคณะกรรมการเพียงจำนวน 24 คน โดยช่วงอายุตั้งแต่วัย 15 – 40 ปี มีภาพถ่ายที่หลากหลาย ไม่ได้ จำกัดเฉพาะช่างภาพมืออาชีพ แต่ประชาชนที่ใช้กล้องโทรศัพท์ธรรมดา ก็ส่งภาพที่สื่อความหมายถึงประชาธิปไตยในแง่มุมของตนเองเข้ามาประกวด ในท้ายที่สุดได้คณะกรรมการที่มีความเชี่ยวชาญหลากหลาย (ทั้งเรื่องของการถ่ายภาพ ประเด็นทางการเมือง และการเล่าเรื่อง) มาเป็นผู้ตัดสิน จนสามารถนำมาจัดแสดงที่งานนิทรรศการและเผยแพร่ออกมาเป็นหนังสือ ภาพถ่ายประชาธิปไตย ฉบับปฐมฤกษ์

BKK Follow - up แพลตฟอร์มข้อมูลและข่าวสารที่สำคัญเกี่ยวกับกรุงเทพมหานคร

สถาบันพระปกเกล้า ร่วมกับ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ WeVis ออกแบบและพัฒนาแพลตฟอร์มข้อมูลและข่าวสารที่สำคัญเกี่ยวกับ กรุงเทพมหานคร โดยใช้ชื่อว่า BKK Follow - up เป็นสรุปความรู้และสาระสำคัญมาจากงานวิจัย เรื่อง “การพัฒนาแพลตฟอร์มสื่อสารข้อมูลการเลือกตั้งท้องถิ่นในประเทศไทย 2563 บนเว็บไซต์: กรณีศึกษาการประยุกต์ใช้กับการเลือกตั้งท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร” แสดงผลผ่านแพลตฟอร์มให้เข้าใจง่าย และมีความน่าสนใจ โดยมีผู้เข้ามาเข้ามาใช้งาน 2,721 คน ซึ่งเป็นการสร้างนวัตกรรม การนำเสนอข้อมูลและส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองและประชาธิปไตย ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นในกรุงเทพมหานคร (การเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร สภากรุงเทพมหานคร และสภาเขต) เพื่อนำมาจัดทำเป็นฐานข้อมูลผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล ประกอบด้วยประเด็นดังต่อไปนี้

1. EXPLOREMAP สำรวจแผนที่ตามประเด็น
 2. สำรวจสถานการณ์ ปัญหา ด้านต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร ในรอบ 10 ปี ที่ผ่านมา
 3. สำรวจงบประมาณ กทม. ย้อนหลัง 8 ปี กทม. มีหน้าที่อะไร ?
 4. ชาว กทม. มีส่วนร่วมอย่างไรได้บ้าง
- สามารถเข้าชมและศึกษาข้อมูลได้จาก <https://bkkfollowup.wevis.info/>

อาสาพัฒนาการเมือง: สังเกตการณ์และรายงานผลนับคะแนนเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ และสมาชิกสภากรุงเทพฯ 2565

สถาบันพระปกเกล้า ร่วมกับ องค์กรสื่อ และภาคประชาสังคม สร้างแพลตฟอร์มสำหรับการรายงานผลการเลือกตั้งแบบ real - time รวมถึงกระบวนการนับคะแนนแบบคู่ขนาน ซึ่งนอกจากตัวแพลตฟอร์มในการรายงานแล้วยังได้ฝึกอบรมอาสาสมัครจากทั่วทุกภาคส่วนจำนวนกว่า 1,200 คน เพื่อการลงพื้นที่สังเกตการณ์ ณ วันเลือกตั้ง ภายใน 50 เขตทั่วกรุงเทพฯ ทำให้สามารถรายงานผลการนับคะแนนอย่าง real time ได้ครบถ้วน โดยมีค่าความคลาดเคลื่อน ไม่เกินร้อยละ 1 สามารถที่จะแสดงผลการเลือกตั้งผู้ว่าและสมาชิกสภากรุงเทพฯ ได้ก่อนเที่ยงคืนของวันเลือกตั้ง กิจกรรมนี้จึงเป็นกระบวนการที่ใช้เวลาในการเตรียมความพร้อมทั้งในประเด็นเรื่องของเครื่องมือ (แพลตฟอร์มการรายงานคะแนน) และกระบวนการในการฝึกฝนอาสาให้เกิดความเข้าใจและความตื่นตัวสำหรับการสังเกตการณ์ และยังเป็นโครงการใหญ่ที่ได้รับความร่วมมือจากหลายภาคส่วน โดยเฉพาะอาสาสมัครที่ให้ความสนใจในการเข้าร่วม ผลลัพธ์ที่ได้จากกิจกรรมในครั้งนี้เป็นที่น่าพึงพอใจของหลายภาคส่วน และได้รับความสนใจจากสาธารณชนในวงกว้าง

เวทีสัมมนาวิชาการ

ยุทธศาสตร์ที่ 7 ของสถาบันพระปกเกล้า มีกลยุทธ์เพื่อการสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่ทันสมัยด้านประชาธิปไตย และดำเนินกิจกรรม โครงการต่างๆ อันเป็นการพัฒนาประชาธิปไตยของสถาบันพระปกเกล้า มีความทันสมัย น่าสนใจ และ สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงมีพันธกิจและมีแนวคิดที่จะจัดทำเวทีสัมมนาสาธารณะขึ้นทุกปี เพื่อเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้ที่ทันสมัยทางวิชาการร่วมสมัย ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองไทยและรัฐธรรมนูญ ทำให้ผู้เข้าร่วม รวมถึงบุคลากรของสถาบันพระปกเกล้า มีความรู้ด้านการเมืองไทยและรัฐธรรมนูญที่ใหม่ ทันสมัย และทันต่อสถานการณ์ทั้งไทยและต่างประเทศ ประกอบกับการเลือกตั้งในปี 2566 ที่จะมาถึง การสัมมนาชุดครั้งนี้จะเป็นการให้ภาพสะท้อนของการเลือกตั้งในครั้งก่อนๆ ต่อการเลือกตั้งครั้งใหม่ การจัดเวทีสัมมนาสาธารณะจึงเป็นการถ่ายทอดความรู้ที่ทันสมัย น่าสนใจ และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยครั้งนี้เป็นการจัดในวาระครบรอบ 24 ปี

สถาบันพระปกเกล้า โดยรวบรวมหัวข้อที่น่าสนใจในประเด็นการเลือกตั้ง และรัฐธรรมนูญ ตามกรอบของการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ในกิจกรรมที่ 5 (Big Rock 5) การปรับปรุง โครงสร้างและเนื้อหาของรัฐธรรมนูญเพื่อการปฏิรูป ทั้งนี้ เพื่อเป็นการส่งต่อข้อเสนอแนะ จากงานสัมมนา ไปยังคณะกรรมการปฏิรูปฯ วงการวิชาการ สังคม และและสาธารณชน อีกทั้งยังเป็นการบรรลุผลลัพธ์ของสถาบันพระปกเกล้า ในแง่ของการเผยแพร่ความรู้ผ่าน กิจกรรมที่ร่วมสมัย ผ่านสื่อต่างๆ ของสถาบัน เช่น Facebook live และ YouTube อีกด้วย

ภายใต้โครงการวิจัยรัฐธรรมนูญศึกษา จำนวน 2 ชุด ดังนี้

เวทีสัมมนาชุดสาธารณะ เนื่องในโอกาสครบรอบ 24 ปี สถาบันพระปกเกล้า

IDS KONRAD ADENAUER STIFTUNG

รัฐธรรมนูญและการออกแบบพรรคการเมือง
มุมมองเชิงเปรียบเทียบ

เนื่องในโอกาสครบรอบ 24 ปี
สถาบันพระปกเกล้า
Thailand's Democracy
Talks #2

8 สิงหาคม 2565
f LIVE 13:00 - 15:30
สำนักวิจัยเพื่อประโยชน์ของสถาบันพระปกเกล้า

สถาบันจัดเวทีสัมมนาสาธารณะเนื่องในโอกาสครบรอบ 24 ปี สถาบันพระปกเกล้า ร่วมกับสถาบันการศึกษาชั้นนำในประเทศไทย โดยเป็นการจัดสัมมนาชุดเกี่ยวกับการเมืองไทย ในช่วงเวลาหลังแม้วิกฤตการณ์โรคระบาดกำลังจะผ่านพ้นไป แต่ทั่วโลกยังคงเผชิญกับ วิกฤตการณ์ทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง และการเลือกตั้ง รวม 3 ครั้ง ได้แก่ 1) อัตลักษณ์ของ ภูมิภาคไทยและการเลือกตั้ง โดย ดร.โจลล์ สวิสตี เซลเวย์ 2) รัฐธรรมนูญกับการออกแบบ พรรคการเมืองไทย โดย ดร.อลัน ฮิกเกนส์ และ 3) ภาวะทางศาสนากับทางเลือกในการ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดย ดร.โทมัส ลาสสัน การสัมมนาชุดนี้ เป็นการเปิดเผยถึง

ผลสำรวจที่มีผลต่อการเมืองไทยโดยรวม ซึ่งวิเคราะห์ผ่านการเลือกตั้งเมื่อปี 2562 ที่ผ่านมา และฉายภาพความเป็นไปได้ต่อการเลือกตั้งในปี 2566 ที่กำลังจะมาถึง ด้วยองค์ประกอบที่แตกต่างกัน เช่น การใช้ภูมิภาคเป็นตัวแบ่งให้เห็นถึงพฤติกรรมการเลือกตั้ง การใช้ศาสนาเป็นตัวแบ่ง และการพูดถึงระบบพรรคการเมือง เป็นต้น

เวทีสัมมนาชุดสาธารณะ ในประเด็น การศึกษาสถานการณ์โลก และบทเรียนจากต่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อม

สถาบันจัดเวทีสัมมนาสาธารณะเนื่องในโอกาสครบรอบ 24 ปี สถาบันพระปกเกล้า ร่วมกับสถาบันการศึกษาชั้นนำในประเทศไทย โดยเป็นการจัดสัมมนาชุดเกี่ยวกับเศรษฐกิจการเมือง สิ่งแวดล้อม สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศ รวมถึงสถานการณ์การเมืองภายในประเทศต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพความมั่นคงของโลก ที่อาจมีผลกระทบ ต่อประเทศไทย โดยมีการจัดเวทีรวม 3 ครั้ง ได้แก่ 1) พรรคการเมืองและระบบการเมือง ในสหภาพยุโรป โดยผู้เชี่ยวชาญจากสหภาพยุโรป 2) บทบาทของญี่ปุ่นและเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ในวิกฤตการณ์โลกในปัจจุบัน โดย ศ.ชินอิจิ คิตาโอกะ 3) การบริหารจัดการ สิ่งแวดล้อมและประชาธิปไตย โดย ศาสตราจารย์สจ๊วต ลีอกกี ซึ่งมีผู้เข้าชมผ่านระบบออนไลน์ ผ่านระบบ Zoom และ Facebook LIVE เนื่องจากสถานการณ์โลก มีความผันผวน ทั้งสงครามและวิกฤตทางเศรษฐกิจ ประเทศไทยจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะเผชิญ และได้รับ ผลกระทบจากวิกฤตนี้ การสัมมนาชุดในครั้งนี้ จึงได้รับโอกาสจากพันธมิตรจากองค์กร ต่างประเทศต่างๆ ได้แก่ Konrad Adenauer Stiftung, Japan International Cooperation Agency (JICA) และ The Cairns Institute ประเทศออสเตรเลีย ในการจัดการสัมมนาและ วิทยากรร่วม ซึ่งได้ศึกษาตั้งแต่ระบบพรรคการเมืองในระบบองค์กรเหนือรัฐในสหภาพยุโรป การวางตัวของญี่ปุ่นในประชาคมโลก และการใช้ประชาธิปไตยในการรักษาและอยู่ร่วมกับ สิ่งแวดล้อมได้อย่างไร จึงเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้ที่ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ในโลกได้ เพื่อรับมือกับวิกฤตการณ์ของโลกที่กำลังจะมาถึง โดยการใช้การปกครองในระบบประชาธิปไตย ทำให้เห็นว่า ระบบพรรคการเมืองและรัฐธรรมนูญของประเทศต่างๆ นั้นสามารถใช้ในการ ในยามวิกฤตได้อย่างไรบ้าง ซึ่งสอดคล้องกับการที่ยุทธศาสตร์ที่ 7 ได้กำหนดให้สถาบัน มีการเผยแพร่องค์ความรู้ที่ใหม่ ทันสมัยและเป็นปัจจุบันต่อสาธารณชน

ส่วนที่ 3

รายงานการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลฯ

ผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลงาน ของสถาบัน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

คณะกรรมการติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของสถาบันพระปกเกล้า ได้ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลงานของสถาบันพระปกเกล้า ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ซึ่งมุ่งเน้น และให้ความสำคัญกับการประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานในเชิงผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) โดยผลการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลงานของสถาบัน แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การติดตามการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการติดตามฯ : ไม่คิดค่าคะแนน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สถาบันได้ดำเนินการเสริมสร้างและพัฒนาความผูกพันของบุคลากร ต่อองค์กร ได้แก่ การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารในระดับผู้อำนวยการ การสร้างแรงบันดาลใจ ผ่านกิจกรรมต่างๆ ซึ่งได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ส่วนที่ 2 การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลสำเร็จ ตามแผนยุทธศาสตร์ ของสถาบันพระปกเกล้า : ค่าน้ำหนักคะแนน ร้อยละ 70

ผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลสำเร็จตามตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ และเกณฑ์การประเมิน
ของรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 (1 ตุลาคม 2564 – 30 กันยายน 2565) สถาบันได้ คะแนนรวมทั้งสิ้น
100.00 คะแนน สรุปผลการประเมินในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ได้ดังนี้

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลที่เกิดขึ้นจริง ณ 30 กันยายน 2565
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : การพัฒนาองค์ความรู้ เพื่อการพัฒนาประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล และสันติวิธี		
ตัวชี้วัด 1/1 จำนวนครั้งการอ้างอิงผลงานวิจัย	60 ครั้ง ขึ้นไป (Citation ร้อยละ 65 ขึ้นไป)	63 ครั้ง (อ้างอิงทางวิชาการ จำนวน 42 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 66.67)
ตัวชี้วัด 1/2 จำนวนหน่วยงานที่นำผลงานวิจัยไปประยุกต์ใช้	25 หน่วยงาน ขึ้นไป	40 หน่วยงาน
รวม ค่าน้ำหนักคะแนนประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1	20.00 คะแนน	
คะแนนประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ที่ได้รับ	20.00 คะแนน	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาผู้นำให้เป็นผู้นำทางความคิด และมีพฤติกรรมที่ส่งเสริมประชาธิปไตยอย่างสุจริตและชอบธรรม ธรรมาภิบาล และสันติวิธี		
ตัวชี้วัด 2/1 ร้อยละของผู้เข้ารับการศึกษาอบรม มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม	ร้อยละ 80 ขึ้นไป	ร้อยละ 90.66
ตัวชี้วัด 2/2 : จำนวนความสำเร็จของโครงการเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะที่ดำเนินการโดยนักศึกษาสถาบัน	10 โครงการ	10 โครงการ
รวม ค่าน้ำหนักคะแนนประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2	20.00 คะแนน	
คะแนนประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ที่ได้รับ	20.00 คะแนน	

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลที่เกิดจริง ณ 30 กันยายน 2565
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนาและสร้างความเป็นพลเมือง		
ตัวชี้วัด 3/1 : ร้อยละของผู้ผ่านการอบรมมีพฤติกรรมความ เป็นพลเมือง เพิ่มขึ้น	ร้อยละ 85 ขึ้นไป	ร้อยละ 91.42
ตัวชี้วัด 3/2 : จำนวนความสำเร็จของการดำเนินโครงการ เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่โดยกลุ่มเป้าหมาย (Local Solution)	7 โครงการ	8 โครงการ
รวม ค่าน้ำหนักคะแนนประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3	15.00 คะแนน	
คะแนนประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ที่ได้รับ	15.00 คะแนน	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : การส่งเสริมงานวิชาการของรัฐสภา		
ตัวชี้วัด 4/1 จำนวนรายงานศึกษา วิเคราะห์ ประเมินผล ที่เกี่ยวกับกฎหมาย/ผลงานทางวิชาการที่ถูกลำไปเป็น เอกสารประกอบกระบวนการพิจารณาในการดำเนินงาน ของฝ่ายนิติบัญญัติ	6 เรื่อง ขึ้นไป	6 เรื่อง
ตัวชี้วัด 4/2 ร้อยละของผู้ช่วยและผู้ปฏิบัติงาน/ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ชำนาญการ ประจำตัวสมาชิกรัฐสภาที่เข้ารับการอบรม มีความรู้เพิ่มขึ้น	ร้อยละ 85 ขึ้นไป	ร้อยละ 99.39
ตัวชี้วัด 4/3 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการให้บริการทาง วิชาการแก่สมาชิกรัฐสภา	ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00	ค่าเฉลี่ย 4.49
ตัวชี้วัด 4/4 จำนวนครั้งในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ ที่เผยแพร่ผ่าน Mobile Application	1,000 ครั้ง ขึ้นไป	1,945 ครั้ง
รวม ค่าน้ำหนักคะแนนประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4	15 คะแนน	
คะแนนประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ที่ได้รับ	15 คะแนน	

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลที่เกิดขึ้นจริง ณ 30 กันยายน 2565
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 : การส่งเสริมและพัฒนาพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านพระปกเกล้าศึกษา		
ตัวชี้วัด 5/1 จำนวนองค์ความรู้เกี่ยวกับพระปกเกล้าศึกษา หรือพัฒนาการประชาธิปไตย	จำนวน 4 เรื่อง และได้เผยแพร่ เรื่องที่ทำ 1 เรื่อง ผ่าน e-book หรือใช้ QR Code	จำนวน 4 เรื่อง และได้เผยแพร่ ผ่าน QR Code จำนวน 3 เรื่อง
ตัวชี้วัด 5/2 จำนวนผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์แบบเข้าชมเอง (Walk-in) และเข้าชมเป็นหมู่คณะ	12,001 คน ขึ้นไป และ มีกิจกรรม ดึงดูดความสนใจ ผู้เข้าชม 1 กิจกรรม	35,792 คน มีกิจกรรมดึงดูด ความสนใจผู้เข้าชม 2 กิจกรรม
ตัวชี้วัด 5/3 จำนวนผู้เข้าชมนิทรรศการเคลื่อนที่	6,000 คน ขึ้นไป	27,563 คน
ตัวชี้วัด 5/4 จำนวนกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้ของ พิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และ ศูนย์การเรียนรู้ประชาธิปไตย	5 กิจกรรม ขึ้นไป	9 กิจกรรม
รวม คำนวณหักคะแนนประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5	10.00 คะแนน	
คะแนนประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 ที่ได้รับ	10.00 คะแนน	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 : การพัฒนาองค์กรสู่สมรรถนะและสากล		
ตัวชี้วัด 6/1 ประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามระบบ บริหารคุณภาพ ISO	1. ได้รับการ ประเมิน “ผ่าน” 2. ไม่ได้รับ NC 3. ได้รับ GP อย่างน้อย 2 กระบวนการ	1. ได้รับการ ประเมิน “ผ่าน” 2. ไม่ได้รับ NC 3. ได้รับ GP อย่างน้อย 4 กระบวนการ
ตัวชี้วัด 6/2 : ร้อยละของหน่วยงานเครือข่ายต่างประเทศ เป้าหมายที่จัดกิจกรรมร่วมกับสถาบัน	ร้อยละ 70 ขึ้นไป และมีเครือข่ายใหม่ ที่ไม่ซ้ำกับปี 2564 อย่างน้อย 2 เครือข่าย	ร้อยละ 100 และมีเครือข่ายใหม่ ที่ไม่ซ้ำกับปี 2564 จำนวน 6 เครือข่าย

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลที่เกิดขึ้นจริง ณ 30 กันยายน 2565
รวม คำน้ําหนักคะแนนประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6	10.00 คะแนน	
คะแนนประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 ที่ได้รับ	10.00 คะแนน	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 : การพัฒนานวัตกรรมเพื่อประชาธิปไตย		
ตัวชี้วัด 7/1 จำนวนนวัตกรรมประชาธิปไตยที่สร้างขึ้นเพื่อขับเคลื่อนงานตามภารกิจของสถาบัน และขับเคลื่อนสังคม	7 กระบวนการ/ เครื่องมือ	7 กระบวนการ/ เครื่องมือ
ตัวชี้วัด 7/2 จำนวนครั้งการเข้าถึงองค์ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมประชาธิปไตยที่เผยแพร่ผ่านสื่อดิจิทัล	900,001 ครั้ง ขึ้นไป	1,007,960 ครั้ง
ตัวชี้วัด 7/3 ระดับความสนใจและการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับประชาธิปไตยที่เพิ่มขึ้น	ร้อยละ 80 ขึ้นไป	ร้อยละ 86.90
รวม คำน้ําหนักคะแนนประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7	10.00 คะแนน	
คะแนนประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 ที่ได้รับ	10.00 คะแนน	
รวมคะแนนที่ได้รับทั้งสิ้น	10.00 คะแนน	
สรุปคะแนนส่วนที่ 2 (สัดส่วน 70 คะแนน)	70.00 คะแนน	

ส่วนที่ 3 การติดตาม ตรวจสอบ และเป็นผลงาน ของเลขาธิการ: คำน้ําหนักคะแนน ร้อยละ 30

ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 (1 ตุลาคม 2564 – 30 กันยายน 2565) คณะกรรมการติดตามฯ ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และเป็นผลงานของศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย เลขาธิการสถาบัน ซึ่งได้รับคะแนนรวมทั้งสิ้น 28.86 คะแนน โดยผลการประเมินแต่ละตัวชี้วัด เป็นดังนี้

ตัวชี้วัด	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1. ระดับความสำเร็จของการใช้จ่ายเงินงบประมาณและการดำเนินงานโครงการ		
1.1 ระดับความสำเร็จของการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	5.00	5.00
1.2 ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการ	15.00	12.00
2. การประเมินบทบาทและภาวะผู้นำ		
2.1 ประเมินบทบาท และภาวะผู้นำองค์กรเกี่ยวกับการกำหนดทิศทาง และการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ	40.00	39.20
2.2 การประเมินบทบาท และภาวะผู้นำองค์กรโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกองค์กร	40.00	40.00
รวมคะแนนการประเมินเลขาธิการ	100.00	96.20
สรุปคะแนนส่วนที่ 3 (สัดส่วน 30 คะแนน)		28.86

ผลสรุปคะแนนการประเมินสถาบันประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จากคะแนนเต็มร้อยละ 100 สถาบันได้รับ **คะแนนรวมทั้งสิ้น 98.86** ดังนี้

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม (ร้อยละ)	คะแนนที่ได้ (ร้อยละ)
1. การติดตามการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการติดตามฯ		ไม่คิดค่าคะแนน
2. การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์ของสถาบันพระปกเกล้า	70.00	70.00
3. การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลงานของเลขาธิการ	30.00	28.86
รวมคะแนนทั้งสิ้น	100.00	98.86

ทั้งนี้ คณะกรรมการติดตามฯ ได้มีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงาน จำนวน 1 เรื่อง ดังนี้

- คณะกรรมการติดตามและประเมินผล ได้พัฒนาแนวทางการประเมินผลการดำเนินงาน ของสถาบันมาเป็นระยะ จากการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงาน ความสำเร็จ ตามเป้าหมายตัวชี้วัด เป็นการประเมินผลสำเร็จของเป้าหมายด้านปริมาณของผลผลิต มาเป็นการมุ่งเน้นประสิทธิผล ความสำเร็จตามเป้าหมายตัวชี้วัดด้านคุณภาพ ผลลัพธ์ หรือผลสัมฤทธิ์ และผลกระทบต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้บริหารและ บุคลากรของสถาบันควรทบทวนการคัดเลือกตัวชี้วัดให้สะท้อนความสำเร็จในเชิงคุณภาพ และผลสัมฤทธิ์ตามประเด็นยุทธศาสตร์อย่างแท้จริง และการกำหนดค่าเป้าหมาย ควรพิจารณากำหนดให้มีความท้าทายเพิ่มขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของ ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- สถาบันควรทบทวนข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณ พ.ศ. 2566 สภาผู้แทนราษฎร เกี่ยวกับการจัดอบรมเพื่อส่งเสริม การปฏิบัติงานของรัฐสภา และนำไปพิจารณาดำเนินการต่อไป ดังนี้
 - 1) ควรจัดอบรมให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมให้สมาชิกรัฐสภามีความเข้าใจเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทยและหลักประชาธิปไตยมากขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมาก ในการร่างและพิจารณากฎหมายต่างๆ ในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติ
 - 2) ควรจัดหลักสูตรผู้ช่วยและผู้ปฏิบัติงานของสมาชิกรัฐสภาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ในการอบรมให้คำนึงถึงการฝึกปฏิบัติจริงในเรื่องที่จะนำไปใช้ประโยชน์ ในการปฏิบัติงานเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสมาชิกรัฐสภา

การดำเนินงานตามข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของสมาชิก รัฐสภาต่อรายงานประจำปี 2564 ของสถาบันพระปกเกล้า

ตามที่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาได้มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานของสถาบันให้ดียิ่งขึ้น สถาบันได้ดำเนินการเพื่อการพัฒนาองค์กรตามข้อเสนอแนะ และวางแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยอย่างยั่งยืน ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

ด้านภาพลักษณ์และการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของสถาบัน

การดำเนินงานของสถาบันเกี่ยวข้องกับงานทางด้านวิชาการที่ครอบคลุมการศึกษาวิจัย การจัดการศึกษาอบรม และการเผยแพร่ความรู้ด้านการพัฒนาประชาธิปไตย และการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น รวมถึงการดำเนินงานเกี่ยวเนื่องกับการพัฒนาพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สถาบันได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของสมาชิกรัฐสภา ดังนี้

ตารางที่ 1 สรุปข้อเสนอแนะด้านภาพลักษณ์ และการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของสถาบัน

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ	รายละเอียดการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ
ประเด็นที่ 1 บทบาทหน้าที่หลักในการเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่พัฒนาประชาธิปไตย	สถาบันจะเป็นองค์กรที่มีความเป็นกลางทางการเมืองที่ดำเนินงานด้านวิชาการและการเผยแพร่ความรู้ด้านการพัฒนาประชาธิปไตย และการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ**รายละเอียดการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ**

ประเด็นที่ 2 พัฒนาสถาบันให้เป็นองค์กรดิจิทัล โดยปรับเปลี่ยนกระบวนการ และวิธีการทำงานโดยนำระบบดิจิทัลมาประยุกต์ใช้

สถาบันมุ่งสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงด้วยการนำระบบดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ซึ่งได้ดำเนินการอย่างจริงจังโดยกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์สถาบันฉบับที่ 6 (ปีงบประมาณ 2564-2568) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ภายใต้ยุทธศาสตร์ดังกล่าว สถาบันได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน ทั้งระบบบริหารจัดการงานภายในสถาบัน ได้แก่ ระบบการจัดการประชุม (e-meeting) ระบบงานบุคคล ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ระบบการขอใช้บริการ ระบบห้องอบรมอัจฉริยะ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนการเผยแพร่และให้บริการวิชาการแก่ผู้รับบริการภายนอก โดยได้เผยแพร่ผลงานวิชาการของสถาบันในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านช่องทางต่างๆ

นอกจากสถาบันจะพัฒนาระบบดิจิทัลเพื่อสนับสนุนงานด้านต่างๆ ของสถาบันแล้ว สถาบันได้พัฒนาบุคลากรของสถาบันให้มีความรู้ และทักษะในการใช้งานระบบดิจิทัลต่างๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงได้มีการประเมินความพึงพอใจผู้รับบริการทั้งบุคลากรภายใน และภายนอกต่อการใช้งานระบบดิจิทัลของสถาบัน

ประเด็นที่ 3 สถาบันมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ และกำลังคนในการทำงาน ดังนั้น ควรผนึกกำลังกับภาคีเครือข่ายทั้งใน และต่างประเทศ

ปัจจุบันสถาบันมีเครือข่ายต่างประเทศที่มีการลงนามบันทึกข้อตกลง (MOU) ที่ยังคงดำเนินกิจกรรมทางวิชาการร่วมกันอย่างต่อเนื่อง จำนวน 19 หน่วยงาน รวมถึงได้ดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมกับเครือข่ายต่างประเทศอื่นๆ โดยที่ผ่านมามีสถาบันได้จัดกิจกรรมทางวิชาการร่วมกับเครือข่ายต่างประเทศ เพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล และสันติวิธี อย่างต่อเนื่อง

ด้านการศึกษาวิจัยและการพัฒนาองค์ความรู้ของสถาบันพระปกเกล้า

การสร้างและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล และสันติวิธี เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน และคุณภาพประชาธิปไตยเพื่อเป็นประโยชน์ทางวิชาการ ตลอดจนการวิเคราะห์ร่างกฎหมาย การสรุปและนำเสนอประเด็นทางสังคมที่ทันต่อสถานการณ์ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้หลากหลายมิติ ซึ่งสถาบันได้ดำเนินการพัฒนาองค์ความรู้ตามข้อเสนอแนะของสมาชิกรัฐสภา ดังนี้

ตารางที่ 2 สรุปข้อเสนอแนะด้านการศึกษาวิจัยและการพัฒนาองค์ความรู้ของสถาบันพระปกเกล้า

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ	รายละเอียดการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ
<p>ประเด็นที่ 1 ผลักดันให้งานวิจัยของสถาบันได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์จริง</p>	<p>สถาบันได้พยายามขับเคลื่อนและผลักดันให้งานวิจัยของสถาบันได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ ทั้งงานวิจัยภายใต้โครงการการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองเกี่ยวกับการส่งเสริมความรู้ทางการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (Big Rock 1) ได้นำสู่การจัดทำเป็นหลักสูตรการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรสำหรับประชาชนทั่วไป และ หลักสูตรสำหรับเยาวชน</p> <p>นอกเหนือจากการผลิตงานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้แก่สังคมแล้ว สถาบันยังได้ดำเนินการศึกษาวิจัยให้กับหน่วยงานรัฐที่มีความประสงค์ในการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาองค์กร และการให้บริการประชาชน เช่น โครงการศึกษาวิจัยเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคส่วนต่างๆ รวมถึงขับเคลื่อนงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้จริงในหน่วยงาน และในพื้นที่ต่างๆ อย่างต่อเนื่อง อาทิ โครงการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียง ซึ่งเป็นการนำเอาผลการศึกษาเรื่องการเลือกตั้งสมานฉันท์ฯ</p>

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

รายละเอียดการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นที่ 2 ผลงานทางวิชาการของสถาบันควรมีความหลากหลาย ครอบคลุมเนื้อหาทางวิชาการในด้านต่างๆ และเกิดความสมดุลด้านข้อมูลเนื้อหาทางวิชาการ

ที่สถาบันดำเนินการในจังหวัดร้อยเอ็ด ในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นที่กว่า 12 แห่ง มาพัฒนาขึ้นเป็น “ตัวแบบ 5 สร้างสู่การเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียง” และ โครงการวิจัยการจัดทำงบประมาณที่คำนึงถึงความเสมอภาคระหว่างเพศ (Gender Responsive Budgeting : GRB) ในการจัดทำงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึง โครงการวิจัยขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นกลไกลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ซึ่งส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถพัฒนา และจัดทำโครงการเสริมสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่

การดำเนินโครงการวิจัยของสถาบันทุกโครงการจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับโครงการวิจัย และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ อย่างหลากหลาย เพื่อให้ความคิดเห็นต่องานวิจัย อีกทั้ง ระเบียบวิธีวิจัยของงานวิจัยสถาบันมีการรวบรวมความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจากหลายแวดวงวิชาการสามารถครอบคลุมเนื้อหาวิชาการในด้านต่างๆ ทำให้เกิดความสมดุลด้านเนื้อหาวิชาการ

ด้านการจัดการศึกษาอบรม

การจัดการศึกษาอบรมของสถาบันที่มุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้ด้านการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมถึงการมีส่วนร่วม ธรรมนูญสากล และสันติวิธีให้แก่ผู้ศึกษาอบรม ซึ่งสถาบันได้ดำเนินการด้านการจัดการศึกษา อบรมตามข้อเสนอแนะของสมาชิกรัฐสภา ดังนี้

ตารางที่ 3 สรุปข้อเสนอแนะด้านการจัดการศึกษาอบรม

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ	รายละเอียดการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ
<p>ประเด็นที่ 1 การจัดการศึกษาอบรม หลักสูตรต่างๆ ของสถาบัน ควรเปิดโอกาสให้กลุ่มคนที่หลากหลายได้เข้ารับการ ศึกษาอบรม เพื่อไม่ให้ เกิดความเหลื่อมล้ำ</p>	<p>หลักสูตรการศึกษาอบรมทุกหลักสูตรของสถาบันที่เปิดรับสมัคร เป็นการทั่วไป เปิดโอกาสให้กลุ่มคนที่หลากหลายได้สมัคร เข้ารับการ ศึกษาอบรม ทั้งยังมีการกำหนดคุณสมบัติของ ผู้สมัครเข้ารับการ ศึกษาอบรมของสถาบันได้มีการระบุ คุณสมบัติทั้งข้าราชการ ครู อาจารย์ นักวิชาการ ผู้บริหาร ข้าราชการท้องถิ่น รวมถึงประชาชนทั่วไป ซึ่งจะขึ้นอยู่กับ กลุ่มเป้าหมายของแต่ละหลักสูตรของสถาบัน โดยเปิดโอกาส ในการศึกษาอบรมอย่างทั่วถึงทั้งในภาครัฐ เอกชน และ ภาคประชาสังคม</p> <p>ซึ่งการจัดการศึกษาอบรมของสถาบันไม่ได้เฉพาะที่สถาบัน เท่านั้น หากแต่ยังมีการขยายผลและลงพื้นที่ในการสร้าง องค์ความรู้ให้กับประชาชนในพื้นที่ผ่านโครงการฝึกอบรม ระยะสั้น ทั้งโครงการผู้นำเยาวชนแห่งอนาคตที่ดำเนินการ จัดการศึกษาอบรมให้กับเยาวชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา และการขยายองค์ความรู้ในโครงการสร้างสำนึกพลเมือง ที่อบรมให้กับครู ผู้นำชุมชน เพื่อนำไปขยายผลในพื้นที่ต่อไป</p>

ประเด็นที่ 2 การศึกษาอบรมให้กับบุคลากรเป้าหมายในการนำหลักการ ตามวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของสถาบันอย่างแท้จริง ไม่ควรจัดหลักสูตรการศึกษาอบรมเพื่อสร้างเครือข่าย (Connection) และมีการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ผู้เข้ารับการศึกษอบรม

สถาบันมีวัตถุประสงค์ชัดเจนในแต่ละหลักสูตร ซึ่งเรื่อง connection เป็นเพียงผลที่ได้จากการรวมกลุ่มของผู้เรียนที่หลากหลาย นอกจากนี้ สถาบันมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการอบรม โดยเฉพาะหลักสูตรระดับกลางและระดับสูง

ทั้งนี้ สถาบันได้มีการติดตามผลการนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาอบรมไปใช้ประโยชน์ หลังจากนักศึกษาได้จบการศึกษาอบรมไปแล้ว 3 - 6 เดือน เช่น หลักสูตรผู้นำยุคใหม่ในระบอบประชาธิปไตย (ปนป.) อย่างไรก็ตาม สถาบันได้กำหนดให้มีการติดตามผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการศึกษอบรม โดยการประเมินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายหลังจากจบการศึกษาอบรม และสถาบันจะหาแนวทางในการติดตามผลสัมฤทธิ์ภายหลังการอบรมตามข้อเสนอแนะ

ด้านการส่งเสริม และให้บริการทางวิชาการแก่สมาชิกรัฐสภา

การส่งเสริมงานวิชาการให้แก่รัฐสภาเป็นหนึ่งในพันธกิจและยุทธศาสตร์ที่สำคัญอย่างยิ่งของสถาบัน โดยการมุ่งให้ความสำคัญและมุ่งพัฒนารูปแบบและวิธีการในการส่งเสริมงานวิชาการของรัฐสภา เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา บุคลากรในวงงาน และข้าราชการรัฐสภาให้สอดคล้องตามความต้องการของสมาชิกรัฐสภา โดยสถาบันจะดำเนินการส่งเสริมและให้บริการทางวิชาการตามข้อเสนอแนะของสมาชิกรัฐสภา ดังนี้

ตารางที่ 4 สรุปข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริม และให้บริการทางวิชาการแก่สมาชิกรัฐสภา

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ	รายละเอียดการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ
<p>ประเด็นที่ 1 ส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกรัฐสภา ตลอดจนบุคลากรสนับสนุนงานของสมาชิกรัฐสภา ให้ได้เข้ารับการฝึกอบรม</p>	<p>สถาบันได้เปิดโอกาสให้ผู้ทำหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของสมาชิกรัฐสภา (ผู้ช่วยฯ ผู้เชี่ยวชาญฯ ประจำตัวสมาชิกรัฐสภา) รวมถึงที่ปรึกษากรรมาธิการได้เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน โดยไม่จำกัดโควต้า เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม อย่างไรก็ตาม อาจมีเพียงการจัดอบรมในหลักสูตรบางหลักสูตร เช่น หลักสูตร ปปร. ที่สถาบันยังคงจำเป็นต้องกำหนดสัดส่วนของสมาชิกรัฐสภา (ส.ส./ส.ว.) เพื่อให้มีองค์ประกอบของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีความสมดุลครอบคลุมทุกมิติการเรียนรู้ของหลักสูตร</p>
<p>ประเด็นที่ 2 การจัดอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกรัฐสภาที่จะได้รับการเลือกตั้งในอนาคต</p>	<p>สถาบันได้รับข้อเสนอแนะดังกล่าวและวางแผนดำเนินการจัดสัมมนาบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับการสนับสนุนการดำเนินงาน และการให้บริการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และอำนาจ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในกระบวนการนิติบัญญัติ การสนับสนุนการดำเนินงานและการให้บริการ แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสถาบันพระปกเกล้า อีกทั้งเป็นเวทีให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้แลกเปลี่ยนข้อมูล และประสบการณ์เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในฐานะผู้แทนของประชาชน รวมทั้งสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน</p>

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ**รายละเอียดการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ**

ประเด็นที่ 3 ช่องทางการเผยแพร่เพื่อให้บริการสมาชิกรัฐสภา

สถาบันได้พัฒนารูปแบบ และช่องทางการเผยแพร่ที่หลากหลาย เพื่อให้บริการทางวิชาการแก่สมาชิกรัฐสภา ทั้งการจัดส่งเอกสาร บทสรุปงานวิจัย (Research Snap) และการสรุปสัมมนา (KPI-Brief) รวมถึงเอกสารฉบับเต็มตามการร้องขอของสมาชิกรัฐสภา รวมถึงการจัดทำเอกสารในรูปแบบ e-Book ให้มากขึ้น และการพัฒนาช่องทางการเผยแพร่ผ่าน application KPI – Link ซึ่งปัจจุบันได้มีสมาชิกรัฐสภาให้ความสนใจเข้ามาใช้บริการผ่านช่องทางดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น

ประเด็นที่ 4 การศึกษาวิเคราะห์ ร่างกฎหมายของสถาบัน ในแต่ละปียังมีจำนวนน้อย เมื่อเทียบกับสัดส่วนจำนวนกฎหมายที่นำเข้าพิจารณาในสภา

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สถาบันโดยสำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภาจะติดตามรายละเอียด และมติ ครม. อย่างใกล้ชิด และมอบหมายให้มีการวิเคราะห์ร่างกฎหมาย รวมทั้งศึกษาในประเด็นทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับสถานการณ์มากยิ่งขึ้น

ด้านการส่งเสริมความเป็นพลเมือง และการเผยแพร่ประชาธิปไตย

การส่งเสริมความเป็นพลเมือง และการเผยแพร่ประชาธิปไตยที่เน้นการสร้างความเป็นพลเมืองไปยังกลุ่มเป้าหมายและขยายผลสู่เยาวชน ท้องถิ่นและชุมชน เพื่อเผยแพร่ความเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งสถาบันได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของสมาชิกรัฐสภา ดังนี้

ตารางที่ 5 สรุปข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมความเป็นพลเมือง และการเผยแพร่ประชาธิปไตย

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ	รายละเอียดการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ
<p>ประเด็นที่ 1 การจัดหลักสูตรอบรมภาคพลเมืองและเผยแพร่ความรู้ไปยังประชาชนทั่วไป ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเผยแพร่ประชาธิปไตยควรขยายไปยังพื้นที่ห่างไกล ในชนบท และนอกเมืองให้มากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายเยาวชน</p>	<p>การส่งเสริมสนับสนุนงานด้านพลเมืองเป็นพันธกิจหลักที่สถาบันให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็ก และเยาวชน โดยได้จัดอบรมโครงการสร้างสำนึกพลเมืองให้กับครู และครูจะนำความรู้ที่ได้ไปจัดกิจกรรมขยายผลสู่นักเรียนในชั้นเรียนต่อไป ซึ่งที่ผ่านมาสถาบันได้ร่วมมือกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) จัดอบรมครูไปแล้วจำนวนมาก รวมถึงความพยายามที่จะร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการเพื่อขับเคลื่อนการสร้างความเป็นพลเมืองไปยังกลุ่มเป้าหมายเด็ก และเยาวชน อีกทั้ง สถาบันได้จัดโครงการอบรมให้แก่เยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แก่เยาวชนชายแดนใต้ให้มีความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น</p>
<p>ประเด็นที่ 2 พัฒนาสื่อเผยแพร่ความรู้ความเป็นพลเมือง เพื่อสร้างจิตสำนึกต่อส่วนรวม และปลูกจิตสำนึกประชาธิปไตยแก่เด็ก และเยาวชน</p>	<p>สถาบันได้จัดทำโครงการรณรงค์ส่งเสริมความเป็นพลเมือง โดยผลิตสื่อรณรงค์ในรูปแบบของคลิป ภาพยนต์สั้น เผยแพร่ทางสื่อออนไลน์ของสถาบันพระปกเกล้า ได้แก่ เว็บไซต์ www.kpi.ac.th เฟสบุ๊ก สถาบันพระปกเกล้า ยูทูป kpi channel และเผยแพร่ไปยังเครือข่ายสื่อมวลชน อีกทั้ง สถาบันได้พัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับช่วงปฐมวัยเป็นหนังสือและทำประกอบ และวางแผนที่จะผลิตสื่อที่เหมาะสมกับช่วงวัยอื่นๆ ต่อไป</p>

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

ประเด็นที่ 3 สถาบันควรมุ่งเน้นพัฒนาประชาธิปไตยเชิงปฏิบัติการ (Active Democracy)

รายละเอียดการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

สถาบันโดยสำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง ได้ดำเนินโครงการส่งเสริมความเป็นพลเมือง ด้วยแนวคิดรากฐานประชาธิปไตยที่ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความมีเหตุผล ความมีวินัย และการมีจิตสาธารณะ ซึ่งจะเป็นฐานคิดในการดำเนินโครงการต่างๆ ตั้งแต่งานวิจัย การเลือกตั้งสุจริตไม่ซื้อสิทธิขายเสียง การอบรมเชิงปฏิบัติการที่ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจรากฐานประชาธิปไตยเรื่อง ความซื่อสัตย์อันเป็นรากฐานของความสุจริต และไม่ทุจริต คอร์รัปชันเสมอ ไม่ว่าจะดำเนินโครงการกับกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มใด ระดับใด อย่างไรก็ตาม จะเน้นย้ำความสำคัญในประเด็นดังกล่าวให้มากขึ้นต่อไป

ส่วนที่ 4

รายงานการเงิน

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ ประธานสภาสถาบันพระปกเกล้า

ความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ตรวจสอบรายงานการเงินของสถาบันพระปกเกล้า ซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน รวมถึงสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า รายงานการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของสถาบันพระปกเกล้า ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 และผลการดำเนินงาน สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบรายงานการเงินในรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความเป็นอิสระจากหน่วยงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและประมวลจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี รวมถึงมาตรฐานเรื่องความเป็นอิสระที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี (ประมวลจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบรายงานการเงิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่นๆ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและประมวลจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วย ข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปีแต่ไม่รวมถึงรายงานการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานประจำปีนั้น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินคาดว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะได้รับรายงานประจำปีภายหลังจากที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่อรายงานการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบรายงานการเงิน คือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับรายงานการเงิน หรือกับความรู้อื่นที่ได้รับจากการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

- สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน -

เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้อ่านรายงานประจำปี หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสรุปได้ว่าการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่อรายงานการเงิน

ผู้บริหาร มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนอรายงานการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็น เพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำรายงานการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของหน่วยงานในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องตามความเหมาะสม และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่อง เว้นแต่มีข้อกำหนดในกฎหมายหรือเป็นนโยบายรัฐบาลที่จะเลิกหน่วยงานหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล มีหน้าที่ในการกำกับดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของหน่วยงาน

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบรายงานการเงิน

การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่า รายงานการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ด้วยความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผล คือ ความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและ

มาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และ ถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่า รายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละ รายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้รายงานการเงิน จากการใช้รายงานการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามหลักเกณฑ์มาตรฐาน เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็น สาระสำคัญในรายงานการเงิน ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและ ปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐาน การสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดิน ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริต อาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงผล ข้อมูล การแสดงข้อมูลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน
- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของหน่วยงาน
- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุ สมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร
- สรุปรูเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงาน ต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปรูว่ามีความไม่แน่นอนที่มี สาระสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญ

- สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน -

ต่อความสามารถของหน่วยงานในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโดยให้ข้อสังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลในรายงานการเงินที่เกี่ยวข้อง หรือถ้าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้หน่วยงานต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง

- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของรายงานการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่ารายงานการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลในเรื่องต่างๆ ที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบรวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายใน หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พบในระหว่างการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ลงชื่อ ศิริเกษ วาทยานนท์
(นางศิริเกษ วาทยานนท์)

ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินและบริหารพัสดุ 18

ลงชื่อ เกศิณี โกลมลหิรัญ
(นางสาวเกศิณี โกลมลหิรัญ)

นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินชำนาญการพิเศษ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566

สถาบันพระปกเกล้า
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 30 กันยายน 2565

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2565	2564
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	4	252,308,469.24	1,354,909,180.46
ลูกหนี้ระยะสั้น	5	7,988,702.91	6,921,375.58
เงินลงทุนระยะสั้น	6	848,663,582.01	31,142.02
สินค้าคงเหลือ	7	4,037,437.66	4,483,338.63
วัสดุคงเหลือ	8	2,741,865.56	2,443,538.76
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	9	456,474.04	96,410,158.50
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		1,116,196,531.42	1,465,198,733.95
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
ลูกหนี้ระยะยาว	10	1,262,148.57	837,617.17
เงินลงทุนระยะยาว	11	50,000,000.00	668,632,323.21
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	12	1,129,551,001.52	169,046,822.08
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	13	15,207,890.45	21,779,684.64
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		4,997,610.73	4,997,610.73
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		1,201,018,651.27	865,294,057.83
รวมสินทรัพย์		2,317,215,182.69	2,330,492,791.78

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นางสาวสุพรรณิ งามวุฒิกุล)
ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ

(นายวิทวัส ชัยภาคภูมิ)
เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

สถาบันพระปกเกล้า
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 30 กันยายน 2565

(หน่วย : บาท)

หมายเหตุ	2565	2564
หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		
หนี้สิน		
หนี้สินหมุนเวียน		
เจ้าหนี้ระยะสั้น	15 30,546,880.55	20,547,452.80
เงินรับฝากระยะสั้น	16 12,412,104.00	12,320,141.96
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	997,156.30	651,962.66
รวมหนี้สินหมุนเวียน	43,956,140.85	33,519,557.42
หนี้สินไม่หมุนเวียน		
เงินรับฝากระยะยาว	17 3,299,176.39	3,255,358.25
รายได้รอการตัดบัญชี	18 102,317,711.91	84,477,805.42
สินทรัพย์รับบริจาครอการรับรู้	28 28,109.00	56,127.00
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	105,644,997.30	87,789,290.67
รวมหนี้สิน	149,601,138.15	121,308,848.09
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		
ทุน	706,000,000.00	706,000,000.00
สำรองเพื่อการกิจพิเศษ	20 50,000,000.00	50,000,000.00
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม		
- กองทุนเพื่อการพัฒนาและเผยแพร่ประชาธิปไตย	1,339,194,904.49	1,381,493,837.21
- กองทุนส่งเสริมพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและพระปกเกล้าศึกษา	72,419,140.05	71,690,106.48
รวมรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม	1,411,614,044.54	1,453,183,943.69
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	2,167,614,044.54	2,209,183,943.69
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	2,317,215,182.69	2,330,492,791.78

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นางสาวสุพรรณิ งามวุฒิกุล)
ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ

(นายวิทวัส ชัยภาคภูมิ)
เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

สถาบันพระปกเกล้า
งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2565

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2565	2564
รายได้			
รายได้จากงบประมาณ	21	197,981,400.00	215,355,700.00
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ		1,295,738.67	1,070,978.42
รายได้จากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	22	10,330,000.00	17,823,800.00
รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค		378,000.01	53,500.00
รายได้เงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากแหล่งทุนภายนอก	23	78,514,211.61	75,580,311.32
รายได้จากงานพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้า		774,829.71	1,015,290.23
รายได้อื่น	24	19,752,257.52	39,307,569.83
รวมรายได้		309,026,437.52	350,207,149.80
ค่าใช้จ่าย			
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	25	102,082,238.18	101,232,012.03
ค่าตอบแทน	26	8,866,611.72	8,419,470.00
ค่าใช้จ่ายสอย	27	100,006,549.23	88,336,328.87
ค่าวัสดุ	28	9,968,291.51	9,745,236.91
ค่าสาธารณูปโภค	29	16,248,725.43	12,833,191.56
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	30	38,588,521.24	36,842,790.26
ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนและบริจาค	31	10,965,719.00	8,128,895.45
ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากแหล่งทุนภายนอก	32	64,488,292.64	61,617,737.73
ค่าใช้จ่ายจากงานพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้า		45,796.14	105,511.68
รวมค่าใช้จ่าย		351,260,745.09	327,261,174.49
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ	33	(42,234,307.57)	22,945,975.31

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นางสาวสุพรรณิ งามวุฒิกุล)
ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ

(นายวิฑูรย์ ชัยภาคภูมิ)
เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

สถาบันพระปกเกล้า
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2565

(หน่วย : บาท)

	ทุน	สำรอง เพื่อภารกิจ พิเศษ	รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม		รวม สินทรัพย์สุทธิ/ ส่วนทุน
			กองทุนเพื่อการพัฒนา และเผยแพร่ ประชาธิปไตย	กองทุนส่งเสริม พิพิธภัณฑ พระบาทสมเด็จพระ พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2563 ตามที่รายงานไว้เดิม	706,000,000.00	50,000,000.00	1,358,428,505.14	70,640,327.93	2,185,068,833.07
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน	-	-	1,029,135.31	140,000.00	1,169,135.31
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2563 หลังปรับปรุง	706,000,000.00	50,000,000.00	1,359,457,640.45	70,780,327.93	2,186,237,968.38
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน สำหรับปี 2564					
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด	-	-	22,036,196.76	909,778.55	22,945,975.31
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564	706,000,000.00	50,000,000.00	1,381,493,837.21	71,690,106.48	2,209,183,943.69

(หน่วย : บาท)

	ทุน	สำรอง เพื่อภารกิจ พิเศษ	รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม		รวม สินทรัพย์สุทธิ/ ส่วนทุน
			กองทุนเพื่อการพัฒนา และเผยแพร่ ประชาธิปไตย	กองทุนส่งเสริม พิพิธภัณฑ พระบาทสมเด็จพระ พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 ตามที่รายงานไว้เดิม	706,000,000.00	50,000,000.00	1,381,493,837.21	71,690,106.48	2,209,183,943.69
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน	-	-	664,408.42	-	664,408.42
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 หลังปรับปรุง	706,000,000.00	50,000,000.00	1,382,158,245.63	71,690,106.48	2,209,848,352.11
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ ส่วนทุนสำหรับปี 2565					
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด	-	-	(42,963,341.14)	729,033.57	(42,234,307.57)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2565	706,000,000.00	50,000,000.00	1,339,194,904.49	72,419,140.05	2,167,614,044.54

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นางสาวสุพรรณี งามวุฒิกุล)

ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ

(นายวิทวัส ชัยภาคภูมิ)

เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

หมายเหตุ
ประกอบงบการเงิน

ส่วนที่ 5

ภาคผนวก

พันธกิจที่ 1

ศึกษาวิจัยทางวิชาการเพื่อสร้างองค์ความรู้และเสนอแนะการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอย่างเป็นระบบ

พันธกิจที่ 5

ส่งเสริมความร่วมมือกับองค์การทั้งในและต่างประเทศเพื่อการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล และสันติวิธี

พันธกิจที่ 2

ให้บริการทางวิชาการทั้งในรูปของการศึกษาอบรมทางวิชาการให้คำปรึกษาให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และบริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความรู้ทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล และสันติวิธี

พันธกิจที่ 6

ส่งเสริมและพัฒนาพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านพระปกเกล้าศึกษา

พันธกิจที่ 3

ส่งเสริมงานวิชาการของรัฐสภา

พันธกิจที่ 7

บริหารงานกองทุนเพื่อการพัฒนาและเผยแพร่ประชาธิปไตย

พันธกิจที่ 4

เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และสนับสนุนความรู้ความเข้าใจและการใช้สิทธิหน้าที่ของพลเมือง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

